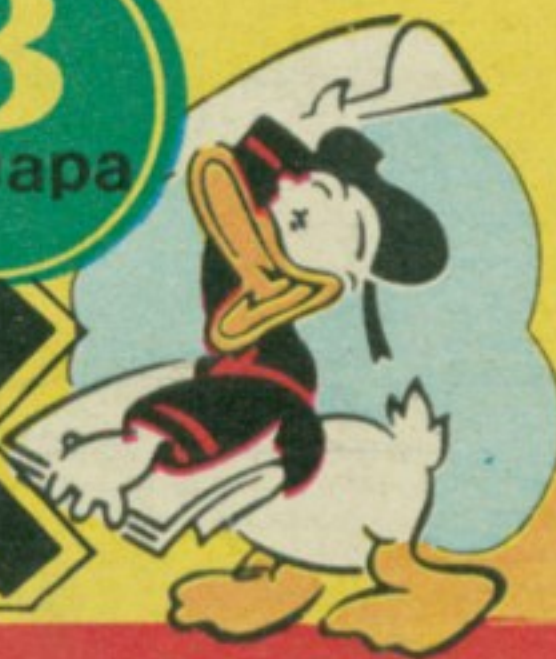

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

3
динара

БРОЈ
1142

16.XI 1973. • ИЗЛАЗИ ПЕТКОМ • ГОДИНА XXXIV

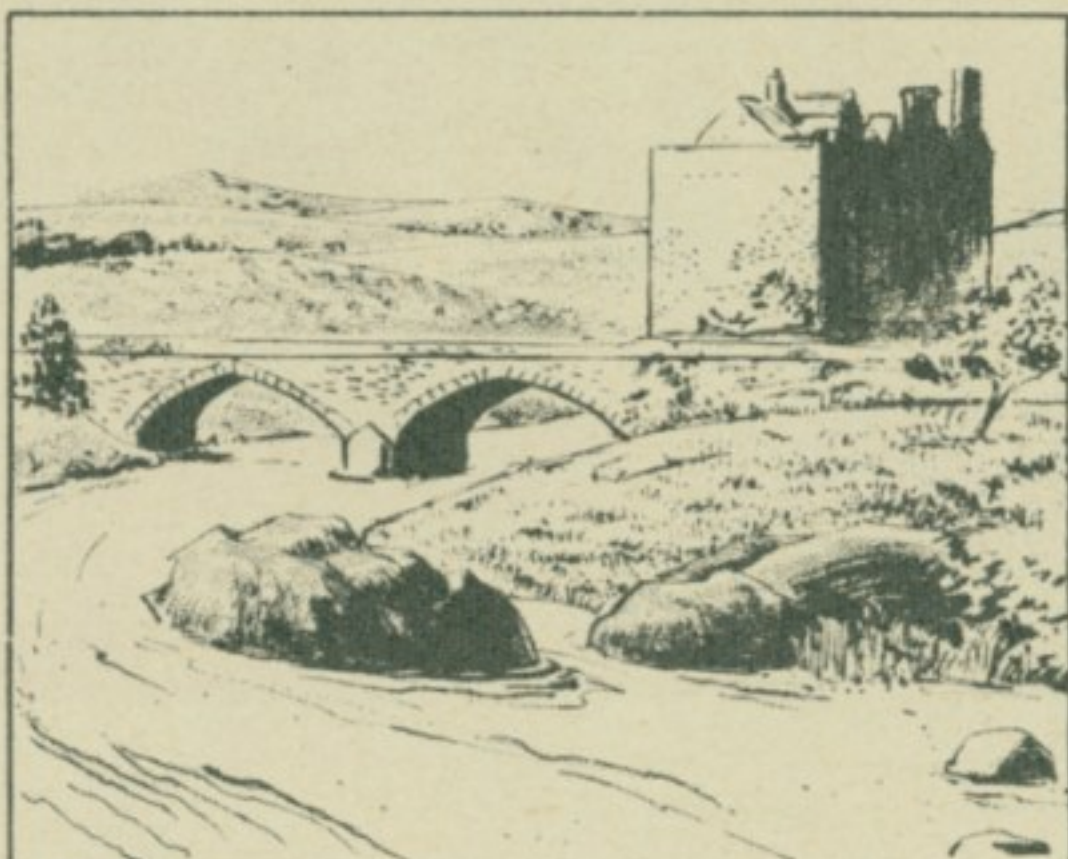

СКУПО ИСКУСТВО

КАДА СЕ У ПЛЕМЕНУ
ТУРКОМАНА,
У ИРАНУ,
ЈЕДНА ЖЕНА ПРВИ ПУТ
УДАДЕ, ЗА ЊУ МЛАДОЖЕНА
МОРА ДА ПЛАТИ ОКО
200 ХИЛАДА ДИНАРА.
СА СВАКОМ
ДАЉОМ УДАЈОМ,
ЊЕНА ВРЕДНОСТ
СЕ ПОВЕЉАВА
ЗА ИСТО ТОЛИКУ СВОТУ
ЈЕР СЕ СМАТРА
ДА ОНА У СВАКОМ БРАКУ
СТИЧЕ
НОВО ИСКУСТВО
У
ВОЂЕЊУ КУКЕ
И ТКАЊУ
КИЛИМОВА.

Ripley

Веровати или не!

РЕКА КАРАШ

НОРМАЛНО ТЕЧЕ ИЗ
РУМУНИЈЕ У ЈУГОСЛАВИЈУ
И УЛИВА СЕ У ДУНАВ —
АЛИ КАД ЈЕ НА ДУНАВУ
ВОДОСТАЈ ИЗУЗЕТНО ВИСОК,
КАРАШ ТЕЧЕ ИЗ ЈУГОСЛАВИЈЕ
У РУМУНИЈУ
И УЛИВА СЕ У ТАМИШ.

ЧАСОВНИК

ЕНГЛЕСКОГ КРАЉА
ЧАРСА II
БИО ЈЕ НАЧИЊЕН
ОД
ЛОБАЊЕ.

КАРЛ ХАНС ВАЈСКОПФ

ОСУЂЕН НА
22 ГОДИНЕ РОБИЈЕ
ЗБОГ УБИСТВА,
ИЗДРЖАО ЈЕ
ЧИТАВУ КАЗНУ У
ЈЕДНОЈ КЕЛИЈИ
ЗАТВОРА У ЕБРАХУ
(НЕМАЧКА)
И ЗА ТО ВРЕМЕ
САВЛАДАО
9 ЈЕЗИКА —
ИЗМЕЂУ ОСТАЛИХ
И САНСКРИТ,
ЛАТИНСКИ И
ГРИКИ —
И НАПАМЕТ
НАУЧИО
СВИХ
12 ТОМОВА
ВЕЛИКЕ
НЕМАЧКЕ
ЕНЦИКЛО-
ПЕДИЈЕ.

КАМБЕРМЕНД

БРИТАНСКИ БОЈНИ БРОД
СА ТРИ ПАЛУБЕ
И 80 ТОПОВА БИО ЈЕ
ЗАРОВАЊЕН 1707.
5 ГОДИНА СЛУЖИО ЈЕ
ФРАНЦУЗИМА КОЈИ СУ ГА
ЗАТИМ ПРОДАЛИ ШПАЊЦИМА.
ГОДИНЕ 1718. БРИТАНЦИ СУ
ОТЕЛИ ОД ШПАЊАЦА
СВОЈ ЈЕДРЕЊАК.

ЗИДОВИ

У СЕЛУ СИЈАЛИК,
У ИРАНУ,
ПОДИЗАНИ СУ ОД ОПЕКА
ОД БЛАТА
ИЗРАЂЕНИХ ПРЕ
6.000
ГОДИНА.

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● да се на високим чизмама не
би појавила ниједна бора, фран-
цуског краља Шарла X Бурбон-
ског (1757—1836) сваког јутра су
обувала четири собара чија је ду-
жност била и да му их увече па-
жљиво свуку.

● године 1773. почела је у Бор-
доу изградња Великог позори-
шта. Зграда је стајала 2.350.000
нових франака а њен пројектант

и извођач архитекта Виктор Луј
није био плаћен јер је прекора-
чио трошкове за 30 франака.

● пре поласка у лов, припадници
неких афричких племена, да би
се охрабрили, једу месо хијена.

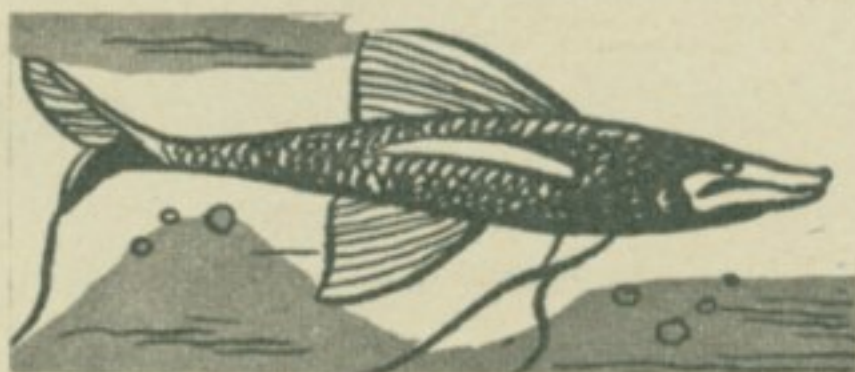
● у Акви, у Италији један при-
родни извор напаја топлотом во-
дом (71 степен Целзијуса) све ја
вне зграде овога града.

● када су припадници афричког
народа Сонгаи 1353. године при-
спели на обале Нигера изврнули

су своје чамце да би се испод
њих привремено заклонили. И да
нас куће њихових потомака има-
ју облик преврнутих чамаца.

● риба бентосаурис (на грчком
бентос значи дубина) „хода“ по
дну мора помоћу три дугачка

пипка која се налазе на њеном
грбuhu. Бентосаурис живи у Сре-
доземном мору, на великим ду-
бинама.

● француском сликару Шарлу
Вернеру, званом Карл (1758 —
1835), који је нарочито познат по
томе што је сликао битке и при-
зоре из историје, било је довољ-
но да само једном види неку
особу па да направи њен портрет.

● године 1774. један издавач се
заинатио да објави на латинском
једно дело римског песника Хо-
рација (65—8. године пре наше

ере) без иједне грешке. Да би у
томе успео ангажовао је 5 ко-
ректора који су сваку страну про-

читали по 500 пута. Кад је књи-
га била одштампана издавач ју
је покљонио Оксфордском универ-
зитету и уз њу понудио награ-
ду сваком ко пронађе неку гре-
шку. Тек неколико година ка-
сније случајно је неко приметио
да ово назови савршено дело има
6 штампарских грешака од ко-
јих се једна налазила у првом
реду прве странице.

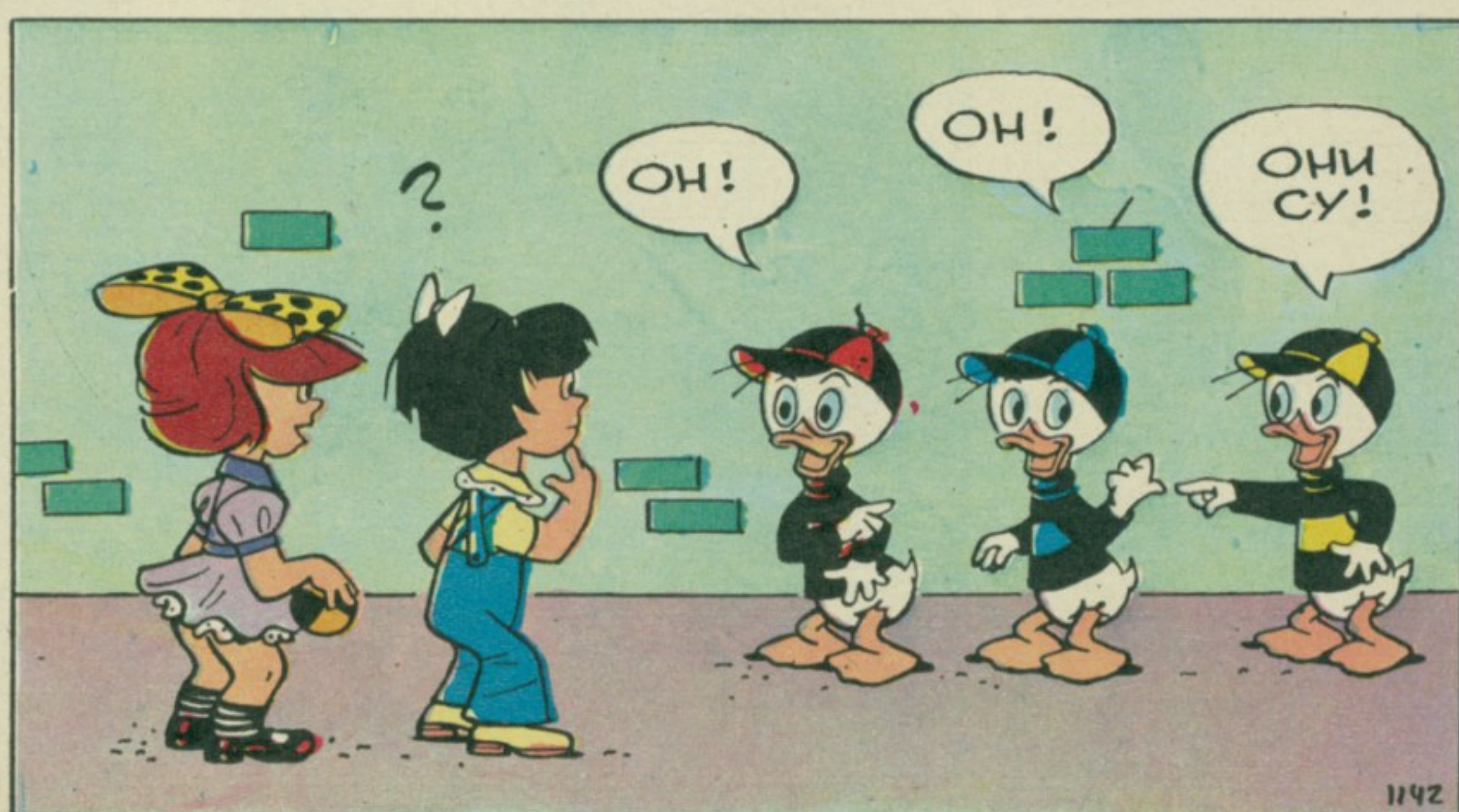

● замак Вилелон — Гиз на Ин-
дри и Лоари у Француској био је
за време револуције 1789. године
порушен у току једног дана... и
обновљен следеће ноћи. Обнови-
ли су га исти радници који су га
и разрушили јер им је било жао.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

* КЛЕОПАТРА ПР

ЗЛИ ЈЕЗИЦИ СУ ГОВОРИЛИ ДА РИМ-
ЉАНИ ИМАЈУ СВЕ НАЈБОЉЕ И НАЈЛЕП-
ШЕ НА СВЕТУ САМО ИМ ЈЕДНА СТВАР
НЕ ВАЉА, А ТО ЈЕ — КАЛЕНДАР!

Лубави римског вој-
сковође и диктато-
ра Јулија Цезара
и чувене египатске
владарке Клеопат-
ре човечанство има да за-
хвали за први на научној
основи заснован календар.
Сви знају шта је календар:
начин и прописи према ко-
јима се комбинују и распо-
ређују, за потребе грађан-
ског живота, временске је-
динице нижег реда (дан и
месец) у онима вишег реда
(месец и година) како би
одређене периодичне поја-
ве у природи, везане за Зе-
мљино хелиоцентрично кре-
тање, падале, што је могућ-
но тачније, сваке године у
исте датуме.

ПРОЛЕЋЕ У ЈЕСЕН

Све док се у Римском Цар-
ству, тада срцу света, није
појавила Клеопатра са сво-
јом свитом, на снази је био
такозвани римски календар
у коме се није знало ни ко
пије ни ко плаћа, по коме
је пролеће понекад званич-
но падало и у јесен, а праз-
ници, толико значајни у жи-
воту Рима, били сваке годи-
не тако испремештани да
практично нико није имао
појма када их треба слави-
ти. Зли језици говорили су
да Римљани имају све нај-
боље и најлепше само им
једна ствар не ваља: кален-
дар!

То није промакло царици
Клеопатри која није узалуд
била кћи Египта, земље хи-
љадугодишњег астроном-
ског искуства. Она је, не
часећи часа, Јулију Цезару
понудила свог личног астро-
нома и звездочатца Созиге-
на да ствари доведе у ред.

Созиген се бацио на по-
сао и 46. године пре наше
ере био је готов нов кален-
дар, назван јулијански у
част славног Цезара. Јули-
јански календар имао је за
основу Сунчеву (тропску)
годину непроменљива траја-
ња од 365 дана и 6 часова,
подељену на 12 месеци: 4
од по 30, 7 од по 31 дан и
1 месец од 28, односно 29
дана. Почетак године је, у-

сим тога, пренесен са 1. мар-
та на 1. јануар.

Да би се овако устројен
календар одржао у складу
са природном (тропском) го-
дином, прописано је да иза
сваке три просте године, од
по 365 дана, четврта буде
преступна, од 366 дана. И-
пак, година јулијанског ка-
лендара испала је дужа од
тропске за 0,0078 дана, од-
носно 11 минута и 14 секун-
ди. У краћем временском пе-
риоду ова разлика је за-
немарљива, али календар се
не прави сваких десетак го-
дина. Разлика између природ-
не и јулијанске године из-
носила би сваких 128 годи-
на читав дан, а након 10.000
година нарасла би на 78 да-
на, тако да би почетак про-
лећа падао, рецимо, 2. јану-
ара.

ПАПА БРИШЕ ДАНЕ

Упркос томе јулијански
календар био је на снази
све до 1582. године када га
је папа Грегорије XIII, пре-
ма предлозима једне коми-
сије познатих астронома,
реформисао. У то време раз-
лика између природне и ју-
лијанске године износила
је већ 10 дана. Ту разлику
папа је уклонио прописавши
да се после четвртка, 4. ок-
тобра 1582. године, наредни
дан има рачунати као петак,
15. октобар. Дани између о-
ва два датума једноставно
су пребрисани!

А да би се у будућности
избегла одступања кален-
дарске и природне (троп-
ске) године, прописано је
да и од вековних година
(које обележавају столећа)
буду по три узастопне, на
пример 1700, 1800, 1900, про-
сте, а само свака четврта, и
то чије су прве две цифре
дељиве са 4, дакле 1600,
2000, 2400... буде преступ-
на.

Овај поступак свео је гре-
шку на далеко мању меру.
Година грегоријанског ка-
лендара испала је дужа од
тропске за 0,0003 дана, то
јест 12 секунди што би до-
стигло читав дан тек после
3320 година.

Грегоријански календар
прихватиле су одмах гото-
во све католичке државе.
У земљама православне ве-
роисповести, међутим, остао
је и даље на снази јулијан-
ски календар. Такође и код
нас. Тако се дошло до 1923.
године када је постало ја-
сно да у календару треба
нешто мењати. У то време
јулијански календар или ста-
ри одступао је од грегори-
јанског, новог, читавих 13
дана.

ПРЕДЛОГ ПРОФЕСОРА МИЛАНКОВИЋА

Првог јуна 1923. године у
Цариграду, центру право-
славне цркве, заседао је
Свеправославни конгрес чи-
ји је задатак, између оста-
лог, био да изврши рефор-
му и уклони смешну и пре-
вазиђену двојност календа-
ра тако што ће га прила-
годити грегоријанском и ис-
товремено усавршити.

Тешког посла прихватио
се, коју годину раније, док-
тор Милутин Миланковић,
наш цењен астроном и кли-
матолог. Према његовом
пројекту вековне године (о-
не које на крају имају по
две нуле) важиле би као
преступне само ако број њи-
хових векова подељен са 9
даје остатак 2 или 6.

Грешка у оваквом рачу-
нању појављује се тек по-
сле 40.000 година када би

одступање износило 1 дан
и, према томе, Миланкови-
ћев, у ствари усавршен гре-
горијански календар, тачни-
ји је више од 11 пута од
свог узора.

Предлог да се усвоји овај
календар изнет је пред конг-
рес, а потписали су га деле-
гати српске патријаршије и
влада Краљевине СХС, ми-
трополит црногорско-при-
морски, будући српски па-
тријарх, Гаврило Дожић и
аутор доктор Милутин Ми-
ланковић, професор Бео-
градског универзитета.

Овај одлично документо-
ван, образложен и прецизан
предлог реформе календа-
ра био је, на почетку конг-
реса, примљен са одобра-
вањем, али су се, следећих
дана, појавили и други пред-
лози. Аутори су били митро-
полит визијски Антим, ар-
химандрит професор Пан-
крациос и други.

Грци су желели по сваку
цену да њима припадне сла-
ва за реформисани кален-
дар и зато су се из све сна-
ге трудили да протуре неки
свој уместо неупоредиво бо-
љег Миланковићевог про-
јекта. А када се, као ау-
тор, појавио и лично васе-
љенски патријарх Мелетиос,
постало је сасвим неизвесно
ко ће победити.

ПОЧУПАНЕ БРАДЕ

Усред те гужве око ка-
лендара конгрес је одвојио
један дан за решавање не-
ких интерних црквених пи-
тања, па су „реформатори“

АВИ РЕД *

били слободни, а у палати васељенског патријарха заседали су само црквена лица. Тада се догодио скандал

који се замало није претворио у крвопролиће. Од наших делегата био је присутан митрополит Дожић.

У пуном јеку седнице у палату је изненада упала руља од преко сто људи, углавном пробисвета и бес-

посличара, на челу са педесетак турских заштија (по лицајаца). Гомила је, разваљујући врата и ломећи све пред собом, урлала: „Доле васељенски патријарх! Хоћемо да га сменимо!“ Ово је имало да се изведе под заштитом и на основу наредбе турске полиције.

Патријарх Мелетиос остао је достојанствен упркос чињеници да је његов претходник, читав век пре овог догађаја, на сличан начин извучен са службе божије и после злостављања и мучења обешен, заједно са неким другим црквеним достојанственицима, на средњој капији васељенске патријаршије. Православна црква је била трн у оку турских фанатика.

Док су турски полицајци мирно посматрали призор, руља је уз псовке навалила на патријарха Мелетиоса да се лично са њим обрачуна. Стране делегате нису ни погледали, али грчке црквене великодостојнике, од којих су неки покушали да заштите свога старешину, нису штедели. Било је батина, почупаних брада, исцепаних мантија и покрадених новчаника.

ПОД КАПИЈОМ ЗА ВЕШАЊЕ

И замало Мелетиос није прошао као његов несрећни претходник када се поја-

вило неколико француских жандарма. Како је Турска била поражена у првом светском рату, Цариград се налазио под савезничком окупацијом Енглеза, Италијана и Француза.

Један од страних епископа који је сачувао присуство духа успео је да се искраде из општег цумбуса и позове француске жандарме. Ови су разулари багру брзо довели у ред и ослободили патријарха који је већ био изгуран под злогласну капију за вешање.

Ма како чудно звучало баш захваљујући овој гужви усвојен је наш предлог реформе календара. Конгрес је наставио рад још недељу дана након скандала, али се нервоза није сасвим стишала и сви су журили да се послови што пре и ефикасније окончају. Пројект Миланковићеве реформе, незванично усвојен два дана пре упада руље, брзо је умножен и озваничен.

Међутим, мада усвојен од синода цариградске цркве, овај календар остао је мртво слово на папиру јер га нису прихватиле и озваничиле све самосталне православне цркве.

Но, јулијански календар више се нигде не употребљава у званичном рачунању времена. Грегоријански важи у скоро свим земљама наше планете, а нико и не размишља о оном једном „погрешном“ дану који се појављује после свака 33 века.

Д. Е.

ПРВИ ПОЉУБАЦ

У СРБИЈИ СРЕДИНОМ XIX ВЕКА ЉУБЉЕЊЕ НА ЈАВНОМ МЕСТУ БИЛА ЈЕ НЕЧУВЕНА СТВАР.

Прво позориште у Београду отворено је 4. децембра 1841. године захваљујући кнезу Михаилу који је много волео ову врсту уметности. Представе су извођене у пространој магази царинарнице на Сави, па је и позориште названо На ђумруку јер се тако турски звала царинарница. Управник је био Атанасије Николић, а најгледаније представе слабији комад Јована Стерије Поповића „Владислав“ и „Пријатељство и љубав“ Марка Крамате.

Поред репертоарске главобоље позориште је имало и других проблема, нарочито с гардеробом и реквизитима. У помоћ су прискакали љубитељи позоришта, па је тако кнежев ађутант Петровић поклонио једну челичну сабљу, а сличне дарове, неопходне за историјске комаде, дали су и начелник гарнизонске војске Даниловић и штабни капетан Јанковић.

ПАР ХОЗЕНТРЕГЕРА

Захваљујући даровима и у гардероби се накупило прилично „театралних“ хаљина. Сачуван списак сведочи да је позориште имало, поред једне круне и 5 сабљи, и велику црвену мантију, 7 министарских фракова, 58 разних капута и фракова, 58 чакшира, 15 пари гаћа и белих трикоа, 60 мушких прслук и женских јелека, 16 разнобојних и 11 белих сукања, пар камашни, 4 пара ципела, 2 црна шешира, 17 капа и — пар хозентрегера!

Партер, подељен на предње и задње редове, плаћао се талирима, цванцигерима и грошевима, а 6 постојећих ложа за угледне госте дукатима. Приход је био намењен подизању правог, Народног позоришта.

Публика је долазила у позориште На ђумруку пре него што би се смркло, а опасности су почињале приликом изласка јер у околини није било ни једног фењера па су љубитељи ризиковали да слома вратове на домбастој калдрми или у некој од бројних рупчага.

Већ марта 1842. Београд је доживео прво гостовање — дошла је тупа српских глумаца из За-

греба. Гости су остали На ђумруку 5 месеци а наступали су у разноликом, страном и домаћем, репертоару на челу са „звездама“ Јулијаном Штајн-Маретић, Томом Исаковићем и Јоаном Капдемордом. Публика је била задовољна јер много није ни тражила, а позоришна критика тек је излазила из пелена.

НИ БЕЧ, НИ ПАРИЗ!

За 19. јул 1842. заказана је представа Виктора Игоа „Ернани“ и — умало није дошло до скандала. Непријатност је била у томе што је дон Сола, односно госпођа Штајн морала на сцени да пољуби Ернанија, то јест Тому Исаковића. Позоришни пољупци, па шта! рекло би се данас. Али, у Србији средином XIX века љубљење на јавном месту било је нечувена ствар.

Управник Атанасије Николић хитно је позвао глумца Капдеморда и Јована Стерију Поповића, преводиоца „Ернанија“, на саветовање.

— То је права глупост! — рекао је Капдеморд. — Толика галама око једног пољупца!

— Знам, знам — одвратио је Николић — али ово није ни Загреб, ни Беч, ни Париз!

— Ако изоставимо пољубац, комад ће бити упропашћен. А шта би тек рекао аутор када би то дознао! Кажу да је господин Иго веома напрасит човек — умешао се Стерија. — Али, имам решење!

— Брзо говорите, пријатељу!

— Па, госпођа Штајн је више него зрела дама и, ако она пољуби нашег младог колегу Исаковића, биће то као неки матерински пољубац!

На ово се сви насмејаше и одлучише да се комад изведе. Наравно, добро су се чували да Јулијан Штајн о овоме ништа не кажу јер би се иначе лоше провели. Тако је Београд видео први пољубац на позоришној сцени.

Театар На ђумруку постојао је до краја јула 1842. године. После буне Томе Вучића Перишића кнез Михаилу морао је да напусти Србију а с његовим одласком и ово позориште затворило је своја врата.

ДИКАНТРОП И ВЕСНАСАПМЕНС

Н.ЛЕКИЋ

НЕОБЈАВЉЕНИ ДОГАЂАЈ КОЈИ ЈЕ ДОБРО ПРОДРМАО СВЕТ

А.СРЕДАНОВИЋ

ДУДКЕР ПЕТКА: БАНАНИСТИ И АНТИБАНАНИСТИ (НИСУ ИСТИ)

НЕЋЕШ ПОБЕЋИ!

БЕГУНЦИ ПО ПРАВИЛУ ИЗБЕГАВАЈУ ГЛАВНИ УЛАЗ ЗАТВОРА, А АЛОЈЗ САВИНШЕК, ТРГОВАЧНИ ПУТНИК ИЗ МАРИБОРА, БАШ СЕ ЗА ЊЕГА ОДЛУЧИО.

Пред само свитање једне јунске ноћи 1941. године Алојз Савиншек је кроз сан чуо куцање на вратима.

— Ко је? — упита дижући се бунован.

— Полиција!

Полиција у то доба?! Човек застане у недоумици, знао је да не може бити до бро. Куцање и повици с друге стране се поновише и он приђе вратима и отвори их. Два полицијска агента га гурнуше и провалише унутра.

— Алојз Савиншек? — упита један.

— Да!

— Где је ваш брат Бено?!

— Не знам! — прогунђа Алојз.

Агент упери револвер и понови питање. Алојз је ху-тао. Знао је да је Бено комуниста, знао је и како се сада може доћи до њега и би му лакше што није ту, у Марибору.

— Кад не знаш где је — запрети агент — поћи ћеш с нама!

Неколико дана касније, 8. јула тачно у 17 часова и 30 минута на железничкој станици у Ваљеву зауставила се дугачка композиција путничког воза. У њему се налазило преко пет стотина измучених људи, жена и деце — интернираца из Словеније. На списку који су стражари-патроници предали немачким властима у Ваљеву налазио се и Алојз Савиншек, тридесетогодишњи трговачки путник из Марибора.

СТОТИНУ ЗА ЈЕДНОГ

У ваљевској основној школи у Улици Косанчићев венац, где је привремено смештен са осталим интернирцима, Алојз Савиншек је са-знао да је почео устанак у Србији. Седмог јула у Белој Цркви је пукла прва устаничка пушка.

— Немци су узнемирени шапутало се међу интернирцима. — За сваког свог убијеног човека тражиће тро-струку одмазду а ми смо им ту. Могу радити са нама шта хоће.

Мучен неизвесношћу Алојз је већ два дана покушавао да сазна шта се догађа напољу. Али, осим мештана који су се шуњали унаоколо покушавајући да протуре нешто хране затвореницима, није било никакве везе са спољним светом. Алојз је слушао како немачки стражари вичу на њих и терају их. Ако остану ту, размишљао је, Немци ће га стрељати као таоца или ће га пребацили у неки логор, ко зна где. Мора се извући одатле и то што пре.

Кроз прозор је посматрао стражаре. На више места око велике школске зграде стајала су по двојица а на главном улазу само један! Немци су то сигурно намерно урадили јер, ако неко покуша да бежи, одлучиће се за мање упадљиво место. Главни улаз се по правилу избегава. Али, он се одлучио баш за њега.

УЗБУНА КОД ШКОЛЕ

Било је подне 11. јула, негде око 17 часова. Алојз Савиншек је тумарао по школском дворишту посутом шљунком. Пажњу му је одједном привукао један немачки камион који је стајао испред школе. Поред камиона није било страже, само шофер, Немац, загладан негде у страну и двојица интернираца који су истоварали даске.

Алојз је наставио да корача по дворишту, удаљавао се од камиона и поново му се приближавао. Могао би и он да се прихвати истоварања. Стражар на главном улазу окренут је леђима и нико не обраћа пажњу на ону двојицу интернираца. Идеал

ком у руци најпре пође право за оним људима, а онда неколико корака скрену улево где је на главном улазу стајао стражар окренут леђима. На два корака од њега замахну даском и распали га по врату. Немац се без гласа сруши на земљу.

Туп ударац даске по шљунку прену шофера коме је требало неколико тренутака да поверује како је ту, готово наочиглед свих, изведен лудо храбар напад. Алојз Савиншек је већ грабио ка Тешњару и периферији града. Од школе се зачуше пиштаљке на узбуну а огласише се и пуцњи. Алојз је трчао као луд кроз уске кри-вудава сокаке. Знао је да ће потера за њим.

УДРИ ГА!

Претрчао је један па дру-ги, мањи мост преко Колубаре. Нико од пролазника није обраћао нарочиту пажњу на њега. Кад је после не-колико минута без даха и сав у зноју улетео у једно двориште, учинило му се да је излаз близу. Иза дворишта се назирала велика пољана и Алојз није ни слутио да је то фудбалско игралиште окружено кућама. Застао је часак да осмотри куда је најбоље да крене кад га прену глас.

— Шта радиш ту, човече?!

Пред њим је стајала нека жена, збуњена и уплашена. У страху да га не прокаже потери Алојз промуца да

тражи пут и готово у истом тренутку угледа жандарма на вратима суседне куће. Алојз је потрчао а жандарм, гологлав и распасан, за њим.

— Стани! Нећеш побећи — викао је.

Алојз је трчао не осврћући се, али је осећао да га жандарм сустиже. На среди ни игралишта био му је већ за петам. Алојз се окренуо и последњом снагом бацио на њега. Севали су ударци песницама и ногама. Два човјека су дрхтали и ваљала се по земљи, дизала се и поново падала. Око њих се за час окупи гомила света.

— Удри га! Нека и власт једном добије батине — поче неко да будри Словенца.

Алојз се одједном ослободи жандармових руку, скочи и потрча према узвишењу на коме је почињала шума. Људи се размакоше пред њим. Неки притрчаше жандарму који је лежао на земљи окрвављеног лица, то боже да му помогну. А кад је он дошао себи, бегунца више није било на видiku.

* * *

После четири дана лутања и пробијања од села до села, Алојз Савиншек је стигао до Лознице. Ту је успоставио везу с партизанима и борио се са њима до краја рата. Кад је рат завршен са знао је да му је брат погинуо борећи се против окупатора.

Б. Протић

Кад се приближио стражару, замахнуо је даском и распалио га по врату. Немац се без речи срушио на земљу.

ЦЕЛА ОД МЕРМЕРА

ДО ПОДЗЕМНИХ ДВОРАНА ЈЕДИНЕ МЕРМЕРНЕ ПЕЋИНЕ НА СВЕТУ ПРВА ЕКИПА СПЕЛЕОЛОГА СТИГЛА ЈЕ ПЛИВАЈУЋИ КРОЗ ГУСТО БЛАТО! ФОТО-РЕПОРТЕР КОЈИ ЈЕ СНИМАО ФОТОГРАФИЈЕ НА ОВИМ СТРАНИЦАМА ПОВРЕДИО ЈЕ НОГУ И ОСТАО САМ ШЕСТ САТИ У ТАМИ СЛУШАЈУЋИ КАКО ВОДА ПОЛАКО КАПЉЕ С ТАВАНИЦЕ...

Нигде на нашој планети не постоји пећина која би макар издалека могла да се мери с мраморном лепотицом на југу наше земље, у близини села Доње Гадимље на Косову. Све чувене пећине изграђене су од обичног кречњака, док је ова наша цела од мермера а то тако богата накитом да су неки њени делови потпуно непроходни!

Пећину је сасвим случајно открио сељак Ахмет Аслани у свом дворишту! Копајући камен за гашење креча није ни помишљао шта ће пронаћи. Кад се стена одвалила, иза ње се указала велика рупа. Можда се у њој нешто крије, почео је да размишља сељак. Нека животиња, медвед? И, из страха, огрчао властима и пријавио. Не, у пећини није било ни једне једине травке ниједне животињце, а камоли медведа. Екипа из Од-

бора за заштиту природе уместо тога открила је пећину какву досад људско око није видело — подземне мермерне одаје биле су украшене разноврсним накитом, средином језера протичала је бистра понорница, нађено је укупно 29 језера бистре мирне површине... Све се преливало у блиставим бојама од снежнобеле преко зеленкасто модре до црвене...

Међутим, стићи до унутрашњости пећине није било нимало једноставно. Тако је прва научна екипа коју је предводио др професор Јован Петровић, познати светски спелеолог, тек после грдних мука стигла до подземних галерија. Пут до мермерних одаја украшених кристалима води кроз узан канал висок свега шездесет сантиметара прокопан у масној лепљивој црвеници! Али, мучење се исплатило: при светлости карбитских лампи са

шлемова указао се прекрасан кристални накит. Фото-репортер Петар Оторанов одмах је почео да снима. Али, био је довољан један погрешан корак, он се оклизуо о шиљат камен испод блата и покидао лигаменте у колену. Морао је да преседи пуних шест сати сам у тами слушајући како вода лагано капље с таванице док су његови другови наставили истраживање. Ипак, није му било жао мада је повратак из пећине кроз онај страшни тунел био веома мучан и мада је месецима носио гипс. Донео је снимке пећинског накита у боји које Забавник први објављује на ове две стране. То није све, за „утеху“, другови из екипе су један мали извор назвали „Перина фонтана“.

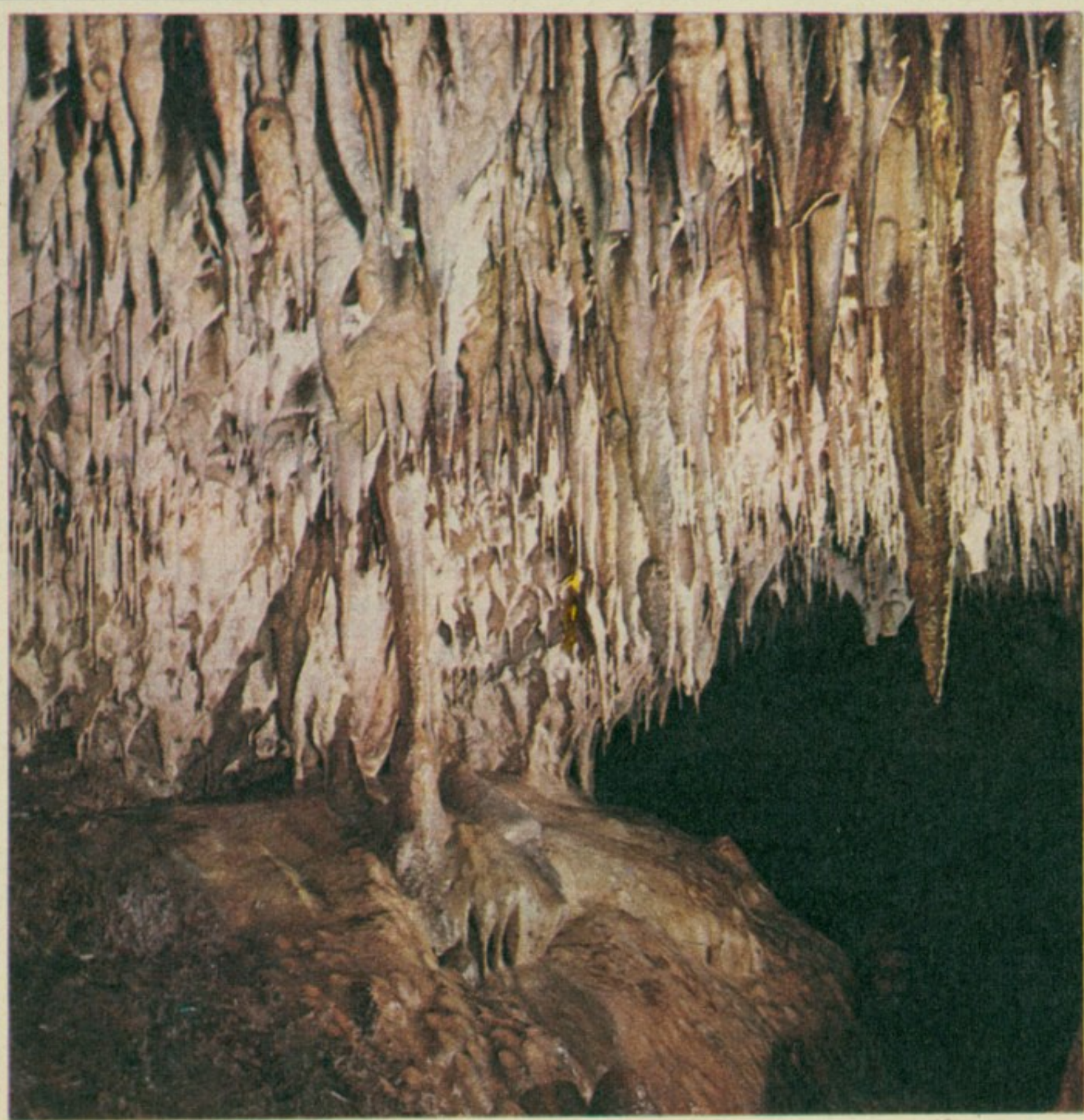
Интересантно је научно објашњење настанка пећине које је дао професор Петровић:

„... Пред крај друге геолошке ере кад је Косово било прекривено морем сталожили су се кречњаци који захватају данашњи јужни део копаоничког масива. После много милиона година, крајем 3. и почетком 4. геолошке ере, почело је стварање планинских венаца. То су Алпи, Шара, Динарске планине и

друге код нас, Хималаји у Азији, Анди и Кордиљери у Јужној Америци. Баш у то доба су у овом делу Балкана избили многобројни вулкани. Истовремено и море се повукло. Усијана лава је својом топлотом и притиском претворила кречњаке у мермер!

Пећина је, међутим, створена још у трећој геолошкој ери, најмање пре 150 милиона година. Њене кречњачке стене су, као и читав кречњачки масив око ње, претворене у мермер под утицајем вулканске лаве. У ствари, мермер и није ништа друго до кречњак измењен под утицајем топлоте и притиска!“

Данас, три године од откривања пећине, истражено је 1118 метара подземних лавирината, канала, ходника и дворана ове највеће и најлепше мермерне пећине на свету. Сад је на реду чишћење и прање. Израчунато је да више од две трећине укупног простора још увек испуњавају насlage црвене глине. Слојеви глине у северној и средњој галерији дебљи су од 10 м! Кад пећина буде очишћена и опрана од блата изпрадиће се пролазне стазе, поставити осветљење и тада ће први посетиоци ући у мраморну пећину коју засад познају само ретки љубитељи подземних топлота

ПЕЋИНСКИ НАКИТ. — Главни ходници Мермерне пећине испуњени су разнобојним **СТАЛАКТИТИМА** — то су украси који се спуштају са пећинске таванице. Цевчице танке свега неколико милиметара дугачке су и до — три м.

СВЕ БОЈЕ И ОБЛИЦИ. — Накит ове јединствене пећине у свету веома је различит по облицима. Има свих форми, од најситнијих иглица преко мраморних завеса, игала, граница и кићанки до витких стубова.

КАП ПО КАП. — У гротлу џиновског лонца виде се слојеви разнобојног мермера. По хемијском саставу мермер је исто што и кречњак — калцијум карбонат. Постао је под огромним притиском вреле вулканске лаве.

ЦУПЛЕ. — Веома редан бобичаст и затупаст пећински накит. Украса има и у великом броју језера што указује на једну посебну фазу у еволуцији пећине кад је ова била без стајаћих вода.

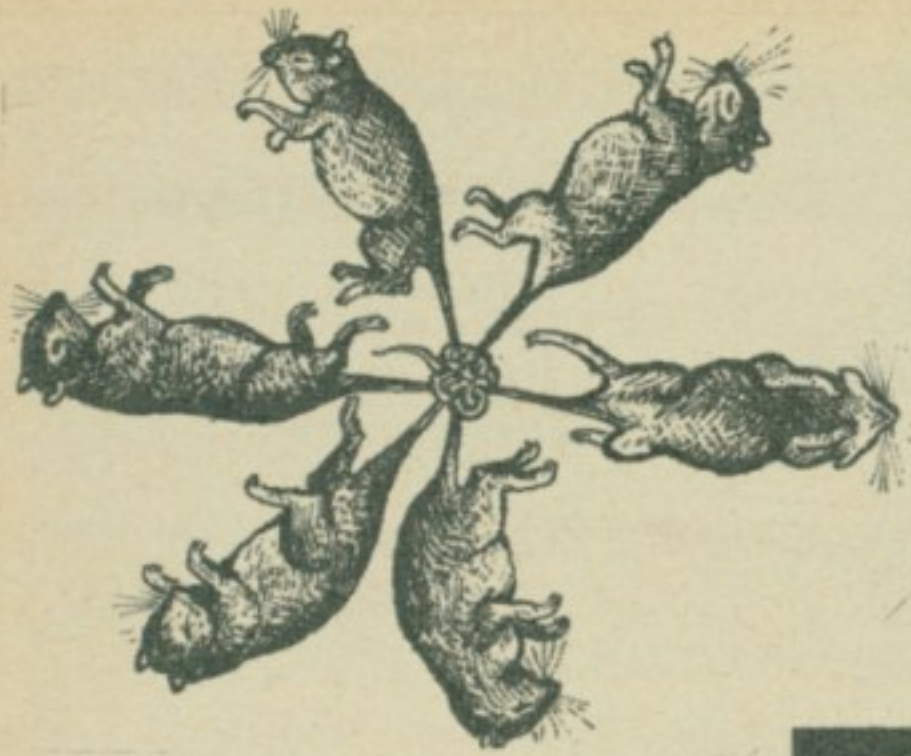
КАО САБЉА. — Сталактити у облику сабље најчешће се јављају на странама ходника. Има много и **СТАЛАГМИТА** — пећинског накита који се са тла уздиже према своду. И једни и други настали су таложењем калцијум карбоната из капљица воде које цуре кроз пукотине кречњачких стена.

МОДЕРНА СКУЛПТУРА. — Од разнобојног мермера ова скулптура клесана је милионима година. Да би посетиоци могли да стигну до свих ових украса, потребно је пре тога из пећине очистити тоне и тоне блата, опрати је и умити.

КРАЉ ПАЦОВА

НЕРАЗЈАШЊЕНЕ ПРИРОДНЕ ПОЈАВЕ

Замислите гомилу гладних пацова који су својим дугачким голим реповима обрасли ретким крутим длачицама слепљени тако да их нико и ништа не може одвојити. Е, то велико неразирсиво клупко запетљаних мишева зове се „пацовски краљ“.

Дуго се мислило да је такав „краљ“ плод маште, прича коју у другим зимским ноћима приповедају празноверни. Али данас, се, сасвим поуздано зна да ово нису никакве измишљотине и за то постоје и докази: примерци краља пацова чувају се у појединим музејима, а постоје и званични документи о томе. Ево једног пожутелог и једва читљивог списка из судске архиве.

САМО ДА ГА НАЦРТАМ

На дан 17. јануара 1774. године у судску канцеларију санксонског краља у Лајпцигу ушао је један младић. Рекао је да се зове Кристијан Кајзер и да ради као млинарски радник у оближњем сеоцету Линдену. Недељу дана раније нашао је живог краља пацова који се састојао од 16 мишева спојених замршеним реповима! Кристијан је дошао у суд да тужи суседа Јохана Фасхаера који је од његовог газде млинара Тобијаса Јегера позајмио краља пацова да га тобож наслика. Уместо тога Фасхауер је почео да приказује животиње за новац. Младић је молио власти да нареди „повраћај пацова и новца који је Фасхауер на њима незаслужно зарадио“.

Судија је, наравно, хтео прво да се увери да ли такав краљ заиста постоји. Кристијан је под заклетвом морао детаљно да опише како га је ухватио.

— Док сам радио у млину 12. јануара — почео је он — зачуо сам неку необичну цыку испод степеништа. Кад сам пришао, спазео сам неколико пацова. Гледали су ме нетремице, безобразно. Зграбио сам цепаницу и побио их све до једног. Нешто хладно зазебло ме је око срца. Узео сам мердевине да проверим не крије ли се у шупљини испод највишег степеника још неки миш. Овог пута понео сам са собом и секиру. Лоше предосећање није ме преварило. Али, моје изненађење је било много веће него што сам очекивао. Гомила пацова није се ни померила кад сам измахнуо секиром. Снажно сам гурнуо најближег и одозго је напад с циком полетео цео зоолошки врт. Руке су ми дрхтале од узбуђења. Пребројао сам 16 пацова који су узалуд-

Црна гомила није се ни померила кад је Кристијан замахнуо секиром. Младић је тада снажно шутнуо у клупко и на под је полетело чудовиште са шеснаест глава!

дан организам — констатовао је он и додао: — Мишеви су били изнурени, потхрањени, различите величине, старости и (по мом мишљењу) оба пола.

Тако је овај несвакидашњи судски спор постао драгоцен документ о постојању краља пацова кога помиње и Брем у својој познатој књизи „Живот животиња“, сматрајући да је у питању необична болест.

Краљ из Линденауа, наравно, није једини за кога је утврђено да је заиста постојао. Још пре њега била је чувена „неман из Стразбура“. У овом француском граду пронађен је 1683. пацовски краљ од шест животиња које су биле слепљене у об-

чудовишта су била јавно изложена и кад су их се сељаци сити нагледали — погубљена. Смртна казна извршена је маљевима. Пошто је све било готово, два човека узела су виле и покушала да раздвоје мишеве. Тек после много мучке пошло им је за руком да одвоје неколико тела. Шумар, који их је добро разгледао, оставио је о томе запис. Он каже да им репови нису били оштећени, чак ни кожа на њима мада су носили дубоке отиске других репова као кад се кожне пантљике дуго држе сплетене у кики.

На свету ваљда нема ни једног човека који воли пацове. Док се за његовог рођака малог кућног миша и

новника долазе — 3 пацова! Ма колико их уништавали разним хемикалијама њих је све више. Није ни чудо: свака женка на свет доноси 5—6 пута годишње 4—8 младунаца. А пацови могу не само опстати него се и размножавати под немогућим условима. Тако је утврђено да се паре и у хладњачама где температура иде испод — 20 степени Целзијусових! Познати зоолог Сандерсон тврди да би чак и у случају атомске експлозије која би уништила свет неке врсте пацова преживеле!

ЉУДИ ИХ МРЗЕ

Ипак, највише је оних који се обарају на пацове због прождрљивости. А пацов је у том погледу заиста ненадмашан. Нема ниједне хране коју човек узима а пацов не. И ниједног пића! Али, то пацовима ни издалека није доста. Они буквално све једу. Хартују, кожу, текстил, разне врсте житарица, кору дрвета. Похлепно нападају све материје, па и — жива бића. Са сигурношћу је утврђено да су почињали да једу малу децу у колевци, а и сваки домаћин на селу искусно је како тешко могу да науде његовим домаћим животињама. Дебелим свињама буше читаве рупе у телу, гускама забијеним у гомилу проглоћу кожицу између прстију, живом волу изгризу рокове...

* * *

Због свих ових особина нико не воли пацове, најчрње негативце у животињском царству. Чак их ни научници нису довољно ценили. Тек у последње време овај „најефикаснији сисар“ почео је да се употребљава за разне опите. Међутим, што се појаве пацовског краља тиче ту се још тапка у месту.

Утврђено је само толико да се од укупно 550 врста пацова, краљ јавља само код црног пацова, истог оног који је домаћин буве која преноси кугу. Друго, његовој појави обично претходе велике хладноће тако да се животиње можда склупчају да би се загрејале. Неки научници претпостављају да би мокраћа могла да утиче да се испреплетани репови залепе... Једно је свакако сигурно: о овој необичној природној појави много више би се знало кад би пацови изазвали мање одвратности код људи и што је важније, кад се „краљеви“ не би јавили толико ретко да већини људи то изгледа потпуно невероватно.

В. В.

Два чудовишта из нашег века пронађена су у селу Делштату, у Немачкој. Прво се састојало од 28, а друго мање од „свега“ 14 пацова!

но покушавали да се ослободе. репови су им били као залемљени.

ИСТИНА ОД РЕЧИ ДО РЕЧИ

И поред заклетве суд у Линдену није могао тек тако да поверује у ову причу, па је на лице места упутио свог лекара да провери цео случај. Доктор је од речи до речи потврдио Кристијанову изјаву.

— Пацовски краљ није је

лику звезде. Овај случај са цртежом бележи и велика енциклопедија Ларус. Гимназија у немачком граду Диселдорфу и данас чува једног препарираног краља пацова који је пронађен 2. фебруара 1880.

Најзад, и у нашем веку пронађен је један пацовски краљ. Децембра 1922. млатећи сламу у шумаревом амбару три сељака из села Делштат, у близини града Готе, нашла су два краљевска пара! Први се састојао од 28, а други мањи од „свега“ 14 животиња!

нађе понека лепа реч, а и научници га узимају у заштиту подсећајући да је користан јер тамани бубашвабе, против пацова су сви листом. Они су штетни, они су гадни, њих има свуда на Земљи ној кугли, од подрума до тавана, од раскошног салона до канализације. Они једу све. Они преносе болести. Тако о њима сви говоре.

И, мора се признати, све је ово тачно.

Поуздано се зна да у Северној Америци има више пацова него људи, а у сваком великом граду на једног ста-

Унук моћног властелина Вука Бранковића а син деспота Ђурђа Смедеревца, способног владара који је између два јака и опасна суседа, Турске и Мађарске, успео да продужи век српској држави. Али, нико није могао да заустави распадање земље пред неминовном турском најездом тако да је Лазар, кад је дошао на престо свог оца, наследио деспотовину већ у стању осипања. Одмах је морао да закључи уговор с Турцима о ненападању и обавезао се на плаћање данка. Али, нису се сви слагали с таквом политиком. Избиле су велике несугласице између властеле а и у самој породици Бранковић. Једни су, предвођени старијим Ђурђевим сином слепим Стеваном и Лазаревом женом Јеленом, били за борбу с Турцима, други против. Распре су достигле врхунац после смрти деспотове мајке Јерине кад су на бекство из земље приморани други Лазарев брат Гргур, такође слеп, сестра Мара, удовица султана Мурата II и ујак Тома Кантакузен. Лазар је владао веома кратко, свега две године. Умро је 20. I 1458, а већ јуна следеће године Турци су ушли у Смедерево. Био је то пад последње српске деспотовине. Деспот Лазар Бранковић полагао је на писменост и културу, ковао новац. Грб му је, као и у осталих Бранковића, лав на штиту у комбинацији с криновима на шлему.

ДЕСПОТ
ЛАЗАР БРАНКОВИЋ
(1456–1458)

МАЛАЈСКИ ТИГ ЈЕ ПОБЕДИО

Са обале Малаје генерал Томојуки Јамашиита доједом је посматрао оштрво Сингапур. Још само четири километра воденог простора га збавало је од најјаче војне базе у Југоисточној Азији.

Било је тачно подне када је 5. децембра 1941. године стигао у Сингапур са осталим путницима и амерички новинар Сесил Браун дописник угледног „Лајфа“.

— До хотела — обратио се таксиста који је читао новине. Путну торбу бацио је на задње седиште. Таксиста га лењо одмери, мирно упали кола и полако крете пробијајући се кроз гужву. Очигледно му се није журило.

ГИБРАЛТАР ДАЛЕКОГ ИСТОКА

Заваљен на седишту путник је гледао кроз прозор. Градске улице пуне људи остављале су утисак пословног и туристичког расположења. Највећи биоскоп у граду рекламирао је филм о шпијунки Мата Хари са чувеном Гретом Гарбо а продавнице нудиле најразличитију робу. Из многих кафаница чула се музика.

— Да ли знате да Јапанци могу сваког тренутка да нападну Сингапур? — нервозно, скоро прекорним гласом упита портира хотела прихватајући кључ од собе.

— Сигурно да знамо! Али знамо и да је Сингапур не-

освојив. Зато мирно спавајте! — уз љубазан осмех испрати га портир. — Уосталом, у заливу су „Принц од Велса“ и „Рипалс“. Ако вам нешто треба, само зовите.

Град Сингапур налази се на малом острву дугом око 40 а широком 23 километра на самом крају Малајског полуострва, одвојеним од овог уским воденим каналом широким око 4 кило-

ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ

— Нема ни говора о нападу Јапанаца на Сингапур! Наш одбрамбени систем је непробојан — изјавио је енглески ваздухопловни маршал Роберт Брук-Попхем. Међутим, код Куантана чекало га је изненађење...

метра и са копном спојеним насипом преко кога је водио пут. Заштићено са три стране морем а са четврте џунглом, острво је заиста представљало природно неосвојиву тврђаву па су је Британци сматрали својом најјачом базом у Југоисточној Азији и с поносом је назвали Гибралтаром Далеког истока.

Исто су то мислили и Јапанци. Разлике је било једино у томе што су они други сматрали да је морају освојити, по сваку цену.

Уосталом, према јапанском ратном плану, неоче-

кивани напад на Перл Харбор 7. децембра 1941. године био је само први ударац који је требало да омогући да се оствари главни задатак јапанског плана — освајање изванредно богатих подручја Југоисточне Азије сировинама без којих Јапан није могао да издржи рат. Једна од најважнијих тачака тог плана био је Сингапур. Његовим заузимањем Јапанци би коначно контролисали велики део поморских путева.

Главна заштитница целог подухвата требало је да буде јужна флота под командом вицеадмирала Кондоа. Она се састојала из две главне и неколико мањих група. Тако су групи за Малају дате четири нове кр-

старице: „Могами“, „Микума“, „Сузујо“ и „Кумано“, једна флотила разарача, три флотиле подморница, велики број транспортних бродова, миноловаца, топовњака и другог. Овој групи додељено је 150 авиона а копненим снагама за освајање Малаје и Бурме још 550 авиона.

ОСТРВО ЈЕ НЕОСВОЈИВО

Поред природне одбране Сингапур је штитио знатан број крстарица, разарача, подморница и разне помоћне јединице. На сунцу у заливу, пресијвале су се и две челичне грдосије: најјачи и најлепши бродови британске морнарице, бојни бродови „Принц од Велса“ и „Рипалс“. На главном јарболу првог вијорила се адмиралска заставица. Оба брода била су понос Велике Британије.

„Принц од Велса“ је био сасвим нов брод. Имао је 35.000 тона и ширину од 32 метра. У његову конструкцију Велика Британија је полагала велике наде. Само оклоп брода био је тежак 14.000 тона док је на боконима имао дебљину од 35 сантиметара. Поред овога имао је и две оклопљене палубе укупне дебљине од 20 сантиметара. Покретале су га снажне машине од 130.000 коњских снага! Наоружање је било задивљујуће: четири топа калибра 356 милиметара, осам мањих топовских кула од чега свака са по два топа калибра 132 милиметра, 32 противавионска топа и 16 тешких митраљеза! За извиђање је носио 4 хидроавиона док је посада бројала скоро 1.500 људи.

КУРС СЕВЕР, ПУНОМ БРЗИНОМ!

Нешто мало мањи али исто тако одлично опремљен је и „Рипалс“ који је лежао укотвљен до њега.

Сигурност одбране остр-

ва обезбеђивали су и огромни топови калибра 381 милиметар распођени на острву, затим мноштво противавионских топова и, мањи број ловачких авиона. Са мора и из дунгле острву се није могло прићи. Тако су бар мислили Енглези...

Јапанци нису били таквог мишљења. Прва је у напад кренула група за Малају. После снажног налета авијације јапанске трупе су се 7. и 8. децембра искрцале на средњем делу Малајског полуострва. Британска авијација је покушала да пружи отпор али је у року од 48 часова изгубила велики део својих снага.

У исто време кад је почело искрцавање јапански авиони су направили мали излет и до Сингапура избацујући на острво смртоносан терет.

— До ђавола, шта се то догађа?! — узбуђено је проговорила једна жена телефоном код полиције. — Зар сте баш ово време морали да изаберете за војне вежбе? Уз обећање да ће експлозије ускоро престати смирила се и отишла поново у кревет.

Како су изненада дошли, Јапанци су се тако и повукли. Њихов задатак је био само да подсети Енгле-зе на своје присуство.

Вест о јапанском искрца-

вању стигла је у Сингапур следећег дана, 8. децембра ујутру. Командант британске ескадре Далеког истока адмирал Том Филип сазвао је команданте бродова и високе официре свога штаба.

— Непријатељ је извршио десант на североистичну обалу Малаје! — обратио се присутнима. — Данас у 17 часова дижемо сидра и крећемо према њима. Курс север, пуном брзином!

ДРАМА КОД КУАНТАНА

Ескадра бродова није имала ваздушну пратњу. Полако се спуштао ноћ. Време је било лоше. Британски бродови су пловили несмањеном брзином у строго утврђеном реду. У току ноћи стигла је наредба са адмиралског брода да се ескадра враћа у Сингапур јер су примећени јапански извиђачки авиони, па се могао очекивати напад из ваздуха. Ескадра је сместа окренула назад према југу.

Дан је освануо са лепшим временом али још увек са облацима који су Јапанцима онемогућавали извиђање. Рано ујутру ескадра је добила нетачно обавештење да се Јапанци искрцавају и северно од Сингапура па је одмах извршено борбено престојавање.

Најзад, негде око 10 часова непријатељ их је приметио. Порука са тачним положајем британске ескадре муњевито је стигла у ја-

пански штаб. Све расположиве јапанске ваздухопловне снаге у том делу узлете-ле су у таласима.

Један талас авиона смењивао је други. Почела је највећа поморска драма британске ратне морнарице. Небо ишарано траговима метака и експлозијама граната измешано са облацима дима пружало је сабласну слику. Делови бродова летели су унаоколо а челичне плоче прскале попут стакла. Јапанци су долазили у својој карактеристичној парадној формацији а затим се обрушавали ниско скоро додирујући површину мора.

Иако је био погођен са неколико торпеда „Принц од Велса“ се добро држао. Тонуо је споро. У „Рипалс“ је вода много брже надирала. Најгоре се није могло спречити. Оба брода отишла су на дно. Јапански авиони нестали су са хоризонта и све се смирило.

Британски разараачи су још неколико часова скупљали у мору преживеле а онда се упутили према Сингапуру. Битка код Куантана била је завршена. Тај датум, 10. децембар 1941. године Енглези нису дуго могли да забораве.

У ШКРИПЦУ

Куантан је довео Јапанце пред врата Сингапура. Већ крајем јануара 1942. године Малаја се налазила под јапанском влашћу. Енглези су се борили као лавови не би ли зауставили надирале Јапанаца према Сингапуру. Али у дунгли пуној инсеката, баруштина и живог блата нису могли ништа да учине. Непријатељ је једноставно био невидљив а по-

јављивао се тамо где се најмање очекивао.

Коначно, 31. јануара 1942. године генерал Томојуки Јамашита, назван „малајски тигар“, врховни заповедник малајског инвазионог корпуса, нашао се на обали теснаца који раздваја острво Сингапур од Малаје. Још само четири километра ширине тог воденог простора делило га је од неосвојиве британске базе и његовог највећег војничког успеха.

Сингапур се нашао у шкрипцу. Главни резервоар за воду није се налазио на острву него преко пута на копну. Два мања резервоара у граду могла су да дају воду најдуже шест месеци. За то време и резерве хране могле су да издрже. Међутим, горка истина дошла је баш од британске владе за коју је Сингапур практично био изгубљен и свако слање помоћи бесмислено.

Браниоци острва остављени су на милост и немилост. Требало је по сваку цену оштетити бетонски насип који спаја Сингапур и копно. То је и учињено али су Јапанци фанатичном упорношћу под ураганском ватром и уз велике жртве поправљали насип. Полако али систематично њихови људи-жабе чистили су море од мина испред острва.

Енглези нису мислили на предају иако је свима било јасно да је сваки отпор узалудан. Али већ следећих дана Јапанци су се појавили на острву. Прво оружјем а затим прса у прса почео је крвави обрачун.

Дванаестог фебруара небо над Сингапуром се зацрвенело. Неколико огромних пожара осветлило је град. Горела су складишта бензина и нафте. У складишту винарског трговца разбијали су боце и бутеле гвозденим полугама.

— Тако децо, удрите! — викао је трговац Фу-Ху-Чинг. Не дајте Јапанцима да се напију. Побиеће нам жене и децу!

У ковници новца спаљивано је 5 милиона сингапурских долара. Јапанци су зашипали град гранатама и запаливим бомбама. Свуда је владао неописив метеж. Једина два резервоара за воду разорена су бомбардовањем. Почело је да понестaje и хране. Дим од пожара ку-љао је свуда.

Петнаестог фебруара 1942. године у стану јапанског главног штаба смештеног у Фордовој фабрици аутомобила главнокомандујућа заповедник енглеских трупа у Малаји, генералмајор Артур Персивал потписао је капитулацију пред „малајским тигром“ генералом Томојуки Јамашином.

Нешто касније, 23. априла 1942. године Винстон Черчил је изјавио у енглеском парламенту: „Између Сан Франциска и Рта Добре Наде не постоји више никаква савезничка снага која би била у стању да се супротстави јапанској флоти.

Д. Е.

ХОГАР СТРАШНИ

ПЛАТИ ДА ОСТАНЕМ ЖИВ!

Из кола је изишао снажан мушкарац с маском преко главе, шчепао дечака и убацио га у аутомобил.

Отмичари су чекали само тај тренутак: да Оријана Панатони пред школом пољуби на растанку свог седмогодишњег, најмлађег сина Мирка и да дечак остане сам.

Оријана је, као и обично, превела Мирка преко улице до основне школе „Гарибалди“. Недалеко одатле у колима ју је чекао муж. Кад су се мајка и син приближили групи Миркових школских другова, мајка је дечака помиловала по коси и рекла, љубећи га:

— Ево ти и другова. Слободно иди с њима, сада је све у реду.

Пољубила га је још једном и окренула се да пође назад. Тргла се кад је чула шкрипу аутомобилских кочица. Један зелени фолксваген излетео је у пуној брзини иза најближег угла и зауставио се поред Мирка. Висок, снажан човек, с тамном маском преко главе, искочио је из кола, шчепао Мирка и гурнуо га у аутомобил који је већ био у покрету. Маскирани отмичар је и сам ускочио у „бубу“, кола су појурила и ишчезла из прве кривине.

ГОВОРИ МИРКО

Миркови родитељи су били ужаснути. Још им је у ушима одјекивао дечаков пригушен, кратак крик. Ни су могли да се снађу. У очајању, Миркова мајка је кривила саму себе. Само недељу дана пре тога син јој је, узнемирен, рекао:

— Мама, чини ми се да ме прате неки непознати људи.

— Глупости, сине! — насмејала се Оријана. — Много гледаш филмове на телевизији па си почео да уображаваш.

Ипак се забринула. У последње време отмике у Италији биле су учестале. Међутим, брижна мајка је добро знала да свој страх и бојазан не сме пренети и на сина. Из предострожности је сваки дан пратила Мирка до школе и чекала га после наставе. А 21. маја ове године, у пола девет ујутро, није помогао ни Оријанин опрез: дечак је отет.

Избезумљени од страха и бола родитељи су увече преко телевизије упутили молбу: „Не занима нас ко су отмичари ни колико траже. Желимо само да наш син остане жив и да нам се врати. Платићемо колико год затраже људи

који су нам га одвели“. Од отмике је прошло двадесет и седам дугих часова, кад је у кући Панатонијевих зазвонио телефон. Оријана је нестрпљиво подигла слушалицу и чула мушки глас:

— Говори Мирко — рекао је непознати. — То је лозинка која ће служити као знак препознавања у будућим позивима. Чекајте даља упутства.

ПОЗИВ БЕЗ ЛОЗИНКЕ

Слушалица је затим спуштена. Следећих неколико дана очајни родитељи нису чули ништа о свом сину. Бдели су крај телефона, али ни од Мирка ни о Мирку није било ни гласа. Родитељи су све покушали да би пронашли своје најмлађе дете. О свему је обавештена италијанска полиција и Интерпол који су даноноћно без успеха покушавали да пронађу отетог дечака или да отмичарима уђу у траг.

Четири дана после отмике, у ноћи 25. маја, отмичар се поново јавио:

— Говори Мирко. Идите у улицу Боско. Тамо ћете наћи доказ да је

ваш син жив.

Енрико Панатони и његов најстарији син Марцио одмах су колима одјурили у улицу Боско и нашли мапу са цртежима који су несумњиво били Миркови. Трачак наде коначно се указао.

Али, следећа три дана није било никаквих вести о дечаку. Стижала су само многа писма с лажним обавештењима. Телефон је звонио неколико пута, али сва та обавештења су такође била лажна. Један женски глас саопштио је 28. маја Мирковој мами:

— Жао ми је што морам да вам јавим да је ваш син мртав.

Мада им је било све теже, Панатонијеви су се и даље надали Мирковом повратку. Јер, непозната же на није изговорила „лозинку“ отмичара који су се јавили следећег дана. Саопштење је било кратко:

— Говори Мирко. Идите на место на које сте ишли први пут и нешто ћете наћи.

Мирков отац је поново отишао у улицу Боско. На истом месту где је нашао цртеже свог сина стајала је порука исписана дечаковим рукописом: „Тата, молим те дај новац овим људима што пре иначе ће ме убити. Мама, волим те. Недостајеш ми много. Веома много“. Ускоро су отмичари телефоном саопштили свој захтев: тражили су око 10 милиона нових динара. Енрико Панатони је без размишљања одлучио да скупи целу ту суму.

— Имамо три ресторана и малу фабрику — рекао је дечаков отац.

— Остаћемо без ичега али то сад

није важно. Само да нам се Мирко врати...

Три дана касније стигла је нова порука отмичара:

— Говори Мирко. Ставите новац у торбу. Све новчанице морају бити од 5.000 и 10.000 лира. Али пазите: не смеју бити обележене. Чекајте даља упутства.

До новог јављања отмичара протекли су бесани дан и ноћ.

— Говори Мирко. Однесите новац у парк недалеко од улице Боско и оставите га у шупље стабло у средини парка. Ако желите да вам се син врати жив, морате новац донети сами и без икакве пратње.

Енрико Панатони је одмах урадио све како су желели отмичари. Оставио је новац у шупљем стаблу и вратио се кући. Сада су се надали Мирковом повратку. Међутим, наредна четири дана протекла су у очајању: Мирко није дошао кући, нису се јављали ни отмичари. У рано послеподне 9. јуна зазвонио је телефон:

— Говори Мирко. Идите код раскрснице у близини манастира Понтиде.

Мирков отац је појурио колима до пет километара удаљеног села Понтида. Још издалека је угледао свог сина како лута јер дечак није познавао место где је остављен. Кад је Енрико изишао из кола, син му је потрчао у сусрет и чврсто га загрлио.

ЖЕНА С МАСКОМ

— У колима су ми дали инјекцију од које сам брзо заспао — причао је Мирко оцу. — Кад сам се пробудио, прво сам се много уплашио, толико да нисам могао ни да плачем. Видео сам да се налазим у некој непознатој соби. Лежао сам на душеку а имао сам и јастук и чаршав. Руке су ми биле везане малим лисицама а једна нога ланцем за куку у зиду. Онда је у собу ушао један човек с капуљачом на глави. Скинуо ми је лисице и одвезао ланац. Питао ме је да ли сам гладан и шта желим да једем. Јагоде, одговорио сам и он их је ускоро донео. После ме је понудио сендвичима са шунком. Кад сам један загризао осетио сам да у њему има нешто тврдо. Отворио сам сендвич: у њему су биле четири пилуле. Једна ми је још била у устима. Једна ми је испљунуо. У соби је била и једна жена, такође с капуљачом на глави, видела је да сам пилулу избацио из уста отишла је по чашу воде и натерала ме да је попијем заједно с пилулом. Касније сам увек био сањив и уморан. Донели су ми пуно стрипова и часописа. Читао сам као никад у животу. Испунили су ми сваку жељу само нису хтели да ме пусте. Онда су ми издиктирали писмо за тебе, тата. То је био прави, теški диктат, као у школи. А мени је било све теже без вас...

М. И.

Онда ме је човек с маском натерао да пишем писмо за тебе, тата. Био је то прави теški диктат, као у школи.

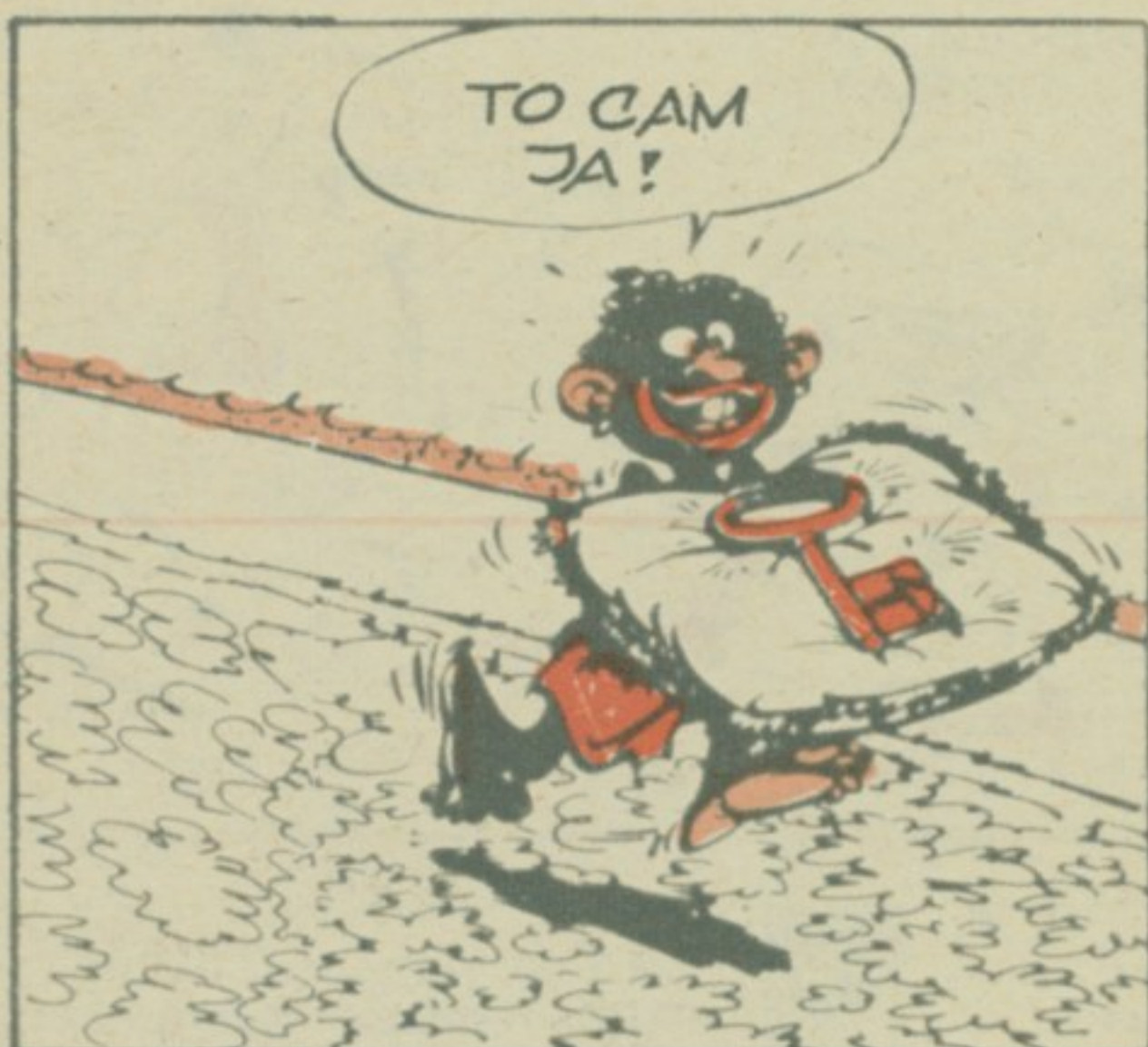

Калифов Скиптар

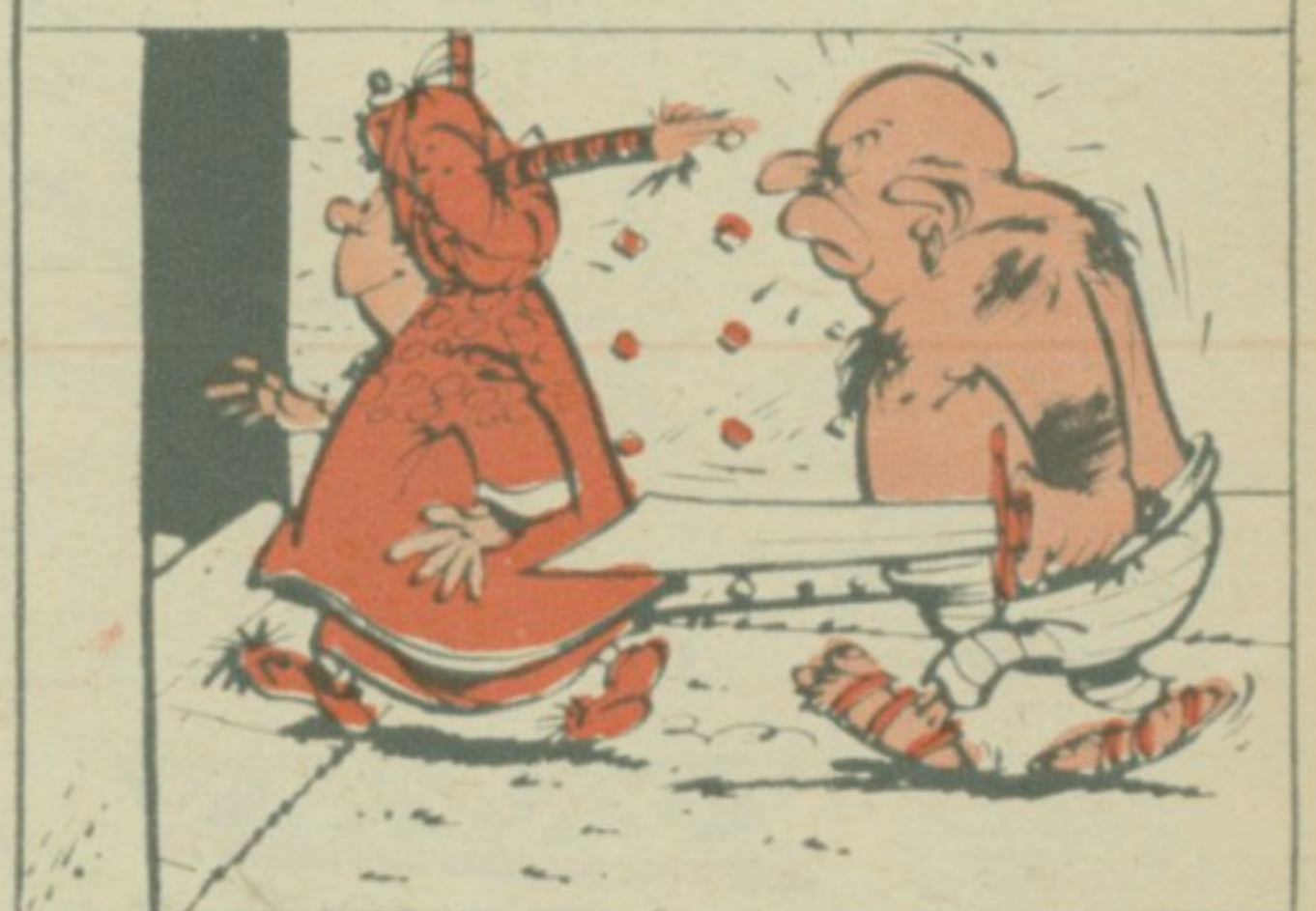
ЈЕДНОМ ГОДИШЊЕ У ПАЛАТИ ДОБРОГ КАЛИФА ХАРУНА ЕЛ ПУСАХА ОДРЖАВА СЕ ЧУДНА И УЗБУДЉИВА СВЕЧАНОСТ...

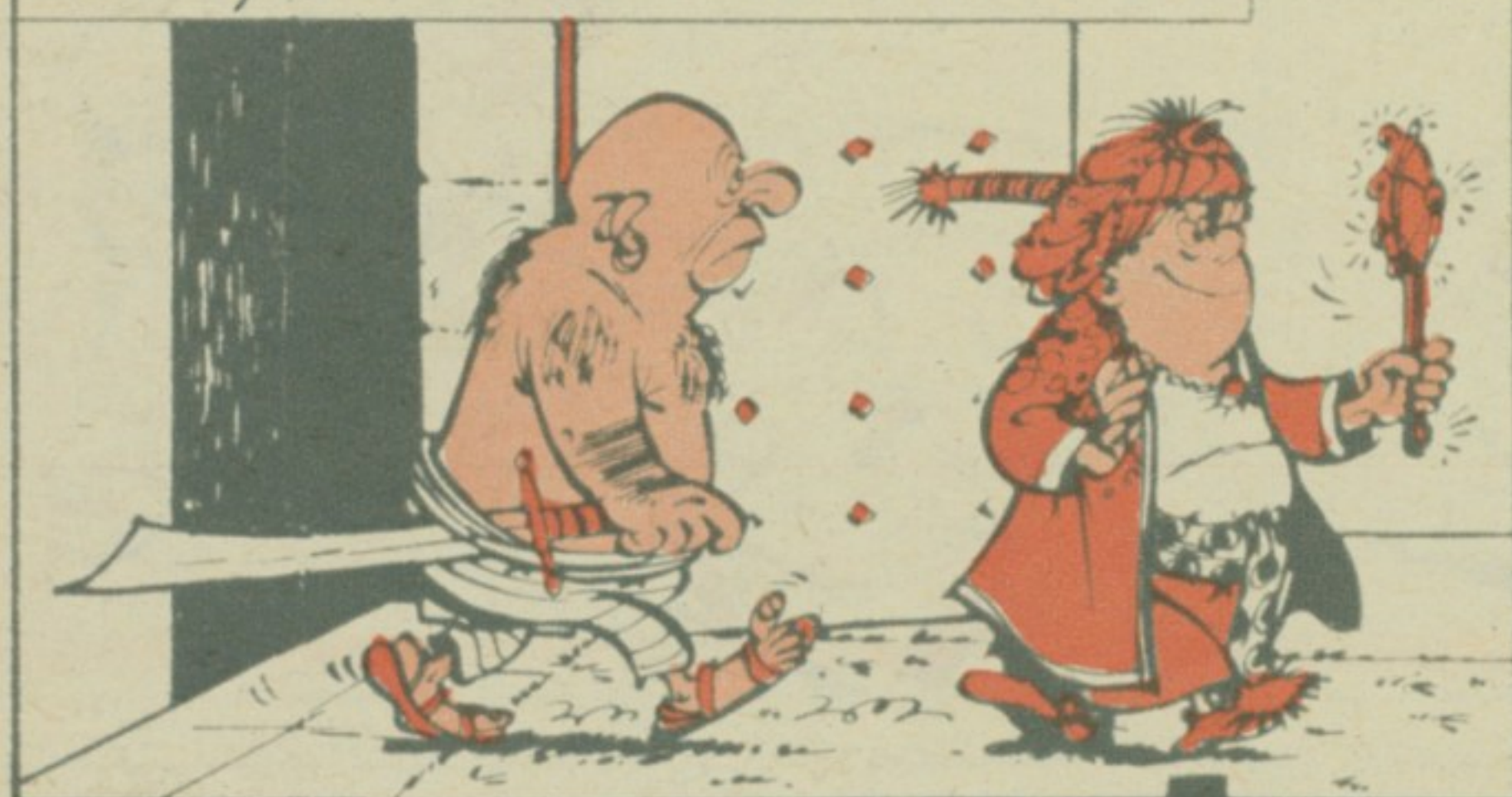
ПОМОЋУ ЗЛАТНОГ КЉУЧА КАЛИФ ОТВАРА ЈЕДНА СРЕБРНА ВРАТА...

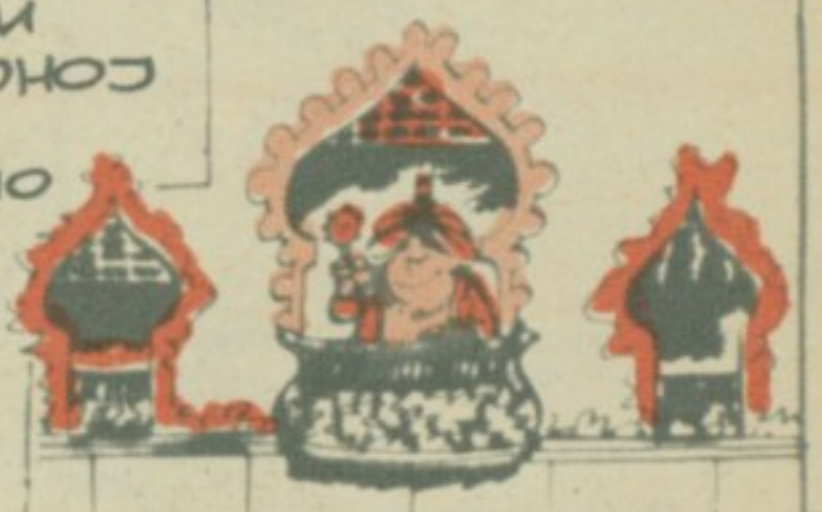
...И У ПРАТЊИ СВОГ ЏЕЛАТА НЕ СТАЈЕ У ПОДРУМИМА СВОЈЕ ПАЛАТЕ...

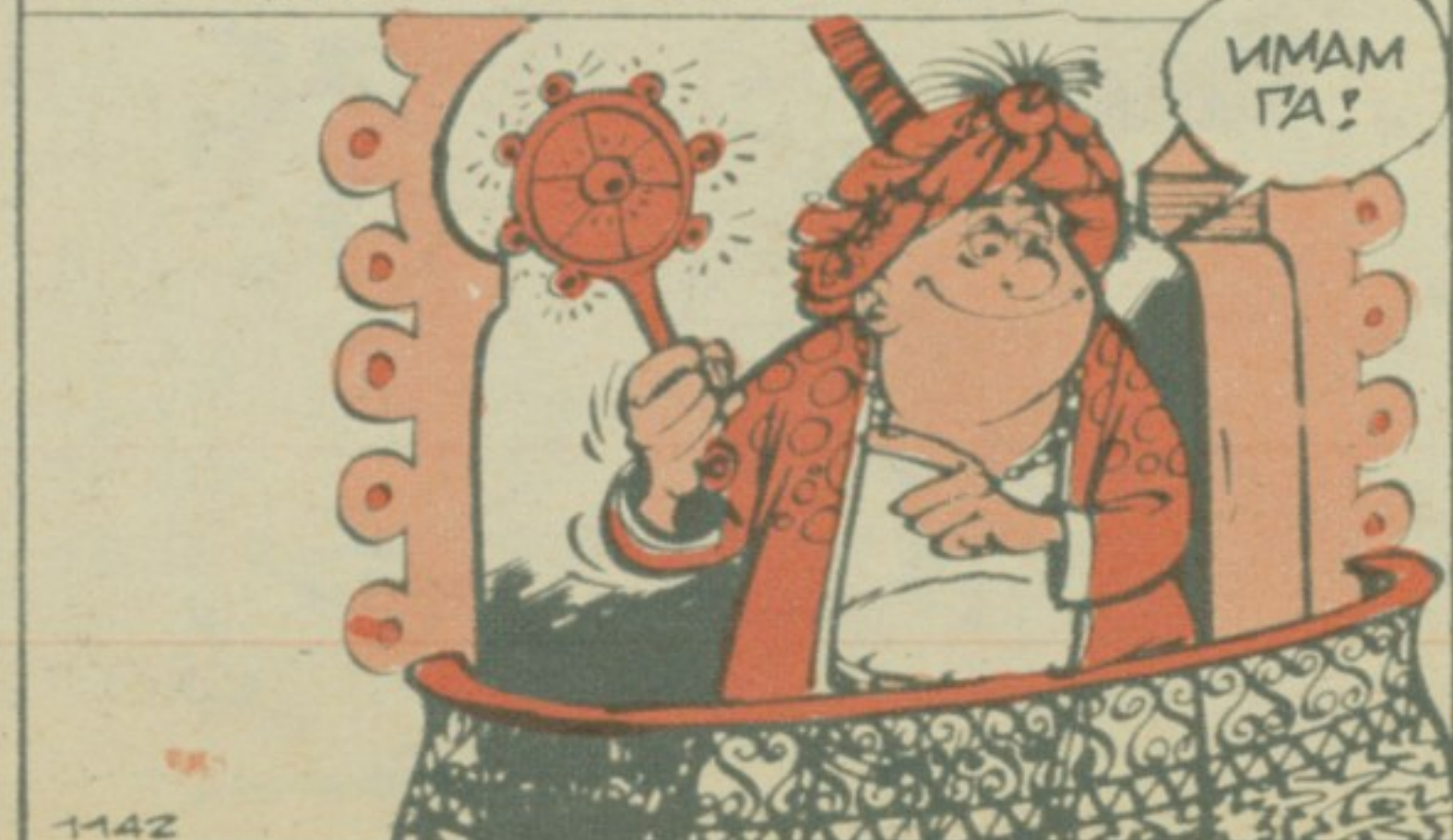
...ДА БИ СЕ ВРАТИО СА СКИПТРОМ У РУЦИ, СИМБОЛОМ СВОЈЕ ВЛАСТИ!

У СЛУЧАЈУ /ШТО СЕ НЕ ДА НИ ЗАМИСЛИТИ/ ДА КАЛИФ У ТАЈНОЈ РИЗНИЦИ НЕ НАЂЕ СКИПТАР, ЏЕЛАТ БИ МУ СМЕСТА ОДРУБИО ГЛАВУ И НА ПРЕСТО БИ ДОШАО НОВ КАЛИФ. УЗ СВЕЧАНОСТ СКИПТРА ПРИРЕЂИВАНО ЈЕ И НАРОДНО ВЕСЕЉЕ ПОЗНАТО ПОД НАЗИВОМ 'ПРЕСТОНИ ВАШАР'...

ТАДА КАЛИФ ПОКАЗУЈЕ СКИПТАР СВОЈИМ ВЕРНИМ ПОДАНИЦИМА ИЗГОВАРАЈУЋИ СВЕЧАНЕ РЕЧИ...

НА ДАН ВЕЛИКЕ СВЕЧАНОСТИ, У ТРЕНУТКУ КАД ПОЧИЊЕ НАША ПРИЧА, ВЕЛИКИ ВЕЗИР ИЗНОГУД ПОСМАТРАО ЈЕ ПРИПРЕМЕ...

СВА ТА ВЕСЕЛА ПУЖВА ДУБОКО МЕ РАСТУЖУЈЕ...

АХ, ВЕРНИ МОЈ ДИЛАТ ЛАРАТЕ! БАШ БИ БИЛО ФИНО КАД БИХ СЕ ДИЧЕПАО ТОГ СКИПТРА! КАЛИФА БИ СКРАТИЛИ ЗА ГЛАВУ Д ЈА БИХ ПОСТАО КАЛИФ УМЕСТО КАЛИФА...

И НЕ МИСЛИТЕ НА ТО, ГОСПОДАРУ! СКИПТАР ЈЕ У ТАЈНОЈ РИЗНИЦИ, ИЗА МНОГИХ ВРАТА, И САМО КАЛИФ ЗНА ТАЈНУ ЊИХОВОГ ОТВАРАЊА!

ДА БИ ДОШАО ДО СКИПТРА ТРЕБА БИТИ ГЕНИЈАЛНА ЛОПУЖА!

ИЗВРСНА ИДЕЈА, ДИЛАТ ЛАРАТЕ!

ИДЕМО!

ИДЕМО? А КУДА ТО?

У ЗАТВОР... КАО ШТО СИ МИ СУГЕРИРАО! ТАМО ЈЕ НАЈВЕЋИ И НАЈБОЉИ ИЗБОР ЛОПОВА!

АЛИ, ГОСПОДАРУ! ЈА НИКАД НИСАМ...

МОЖЕ ЛИ ДА СЕ УЋЕ?

ЗАТВОР

УВЕК МОЖЕ ДА СЕ УЋЕ... АЛ' НЕ ДОДИРУЈТЕ ВРАТА, ВИДИТЕ ДА ИХ УПРАВО ГЛАНЦАМ!

ЈА САМ ВЕЛИКИ ВЕЗИР И...

А? А КОЛИКО СИ ГОДИНИЦА ЗАРАДНО?

ЗАРАДИЋЕШ ТИ ДОЖИВОТНУ АКО НЕ ОДГОВОРИШ НА МОЈА ПИТАЊА! ИМА Л' МЕЂУ ТВОЈИМ ПИТОМЦИМА КОЈИ ГЕНИЈАЛНИ ЛОПОВ?

ИМАМ КЛЕПТОМАНКА! ЈЕДИНИ ПРЕОСТАЛИ ЧЛАН БАНДЕ ЗВАНЕ ЧЕТРАДЕСЕТ РАЗБОЈНИКА КОЈУ ЈЕ УДЕСИО АЛИ БАБА! ЗНАТЕ ЛИ ТУ ПРИЧУ? ЕЛЕМ, АЛИ БАБА ЈЕ БИО...

БЕЗ ПРИЧА! ВОДИ МЕ ЊЕМУ!

НЕ ЗНАМ ДА ЛИ ЈЕ БАШ САД ОВДЕ...

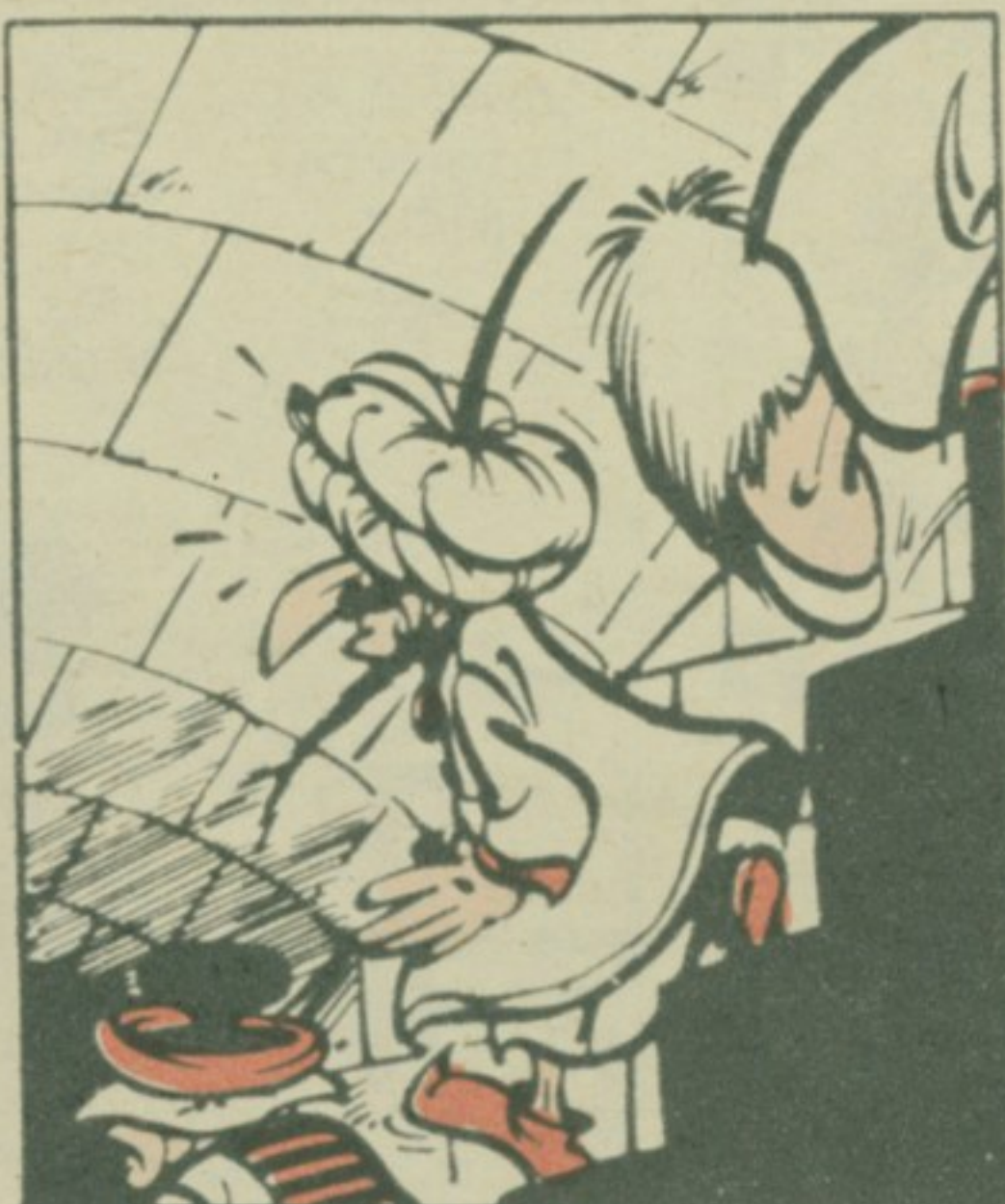

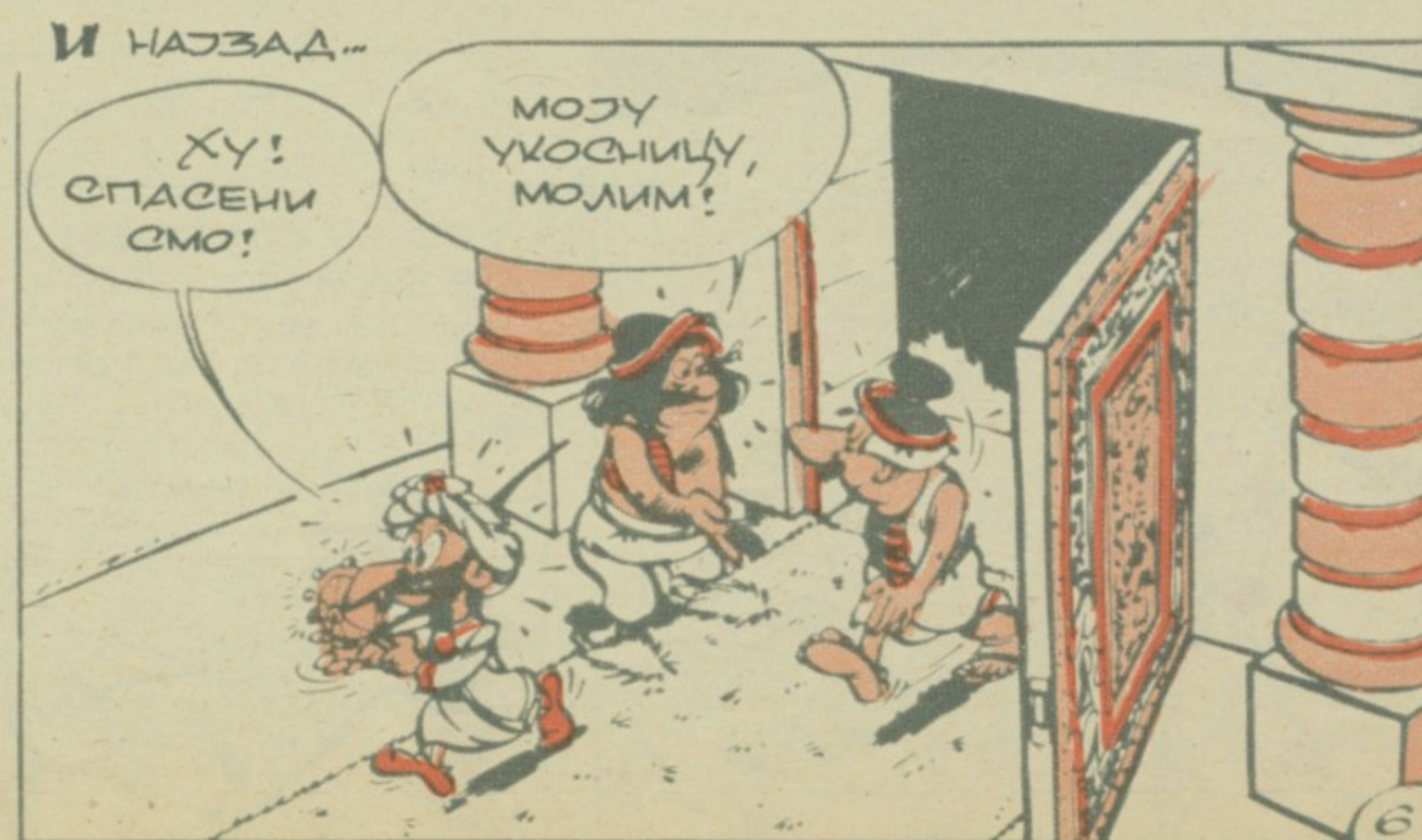
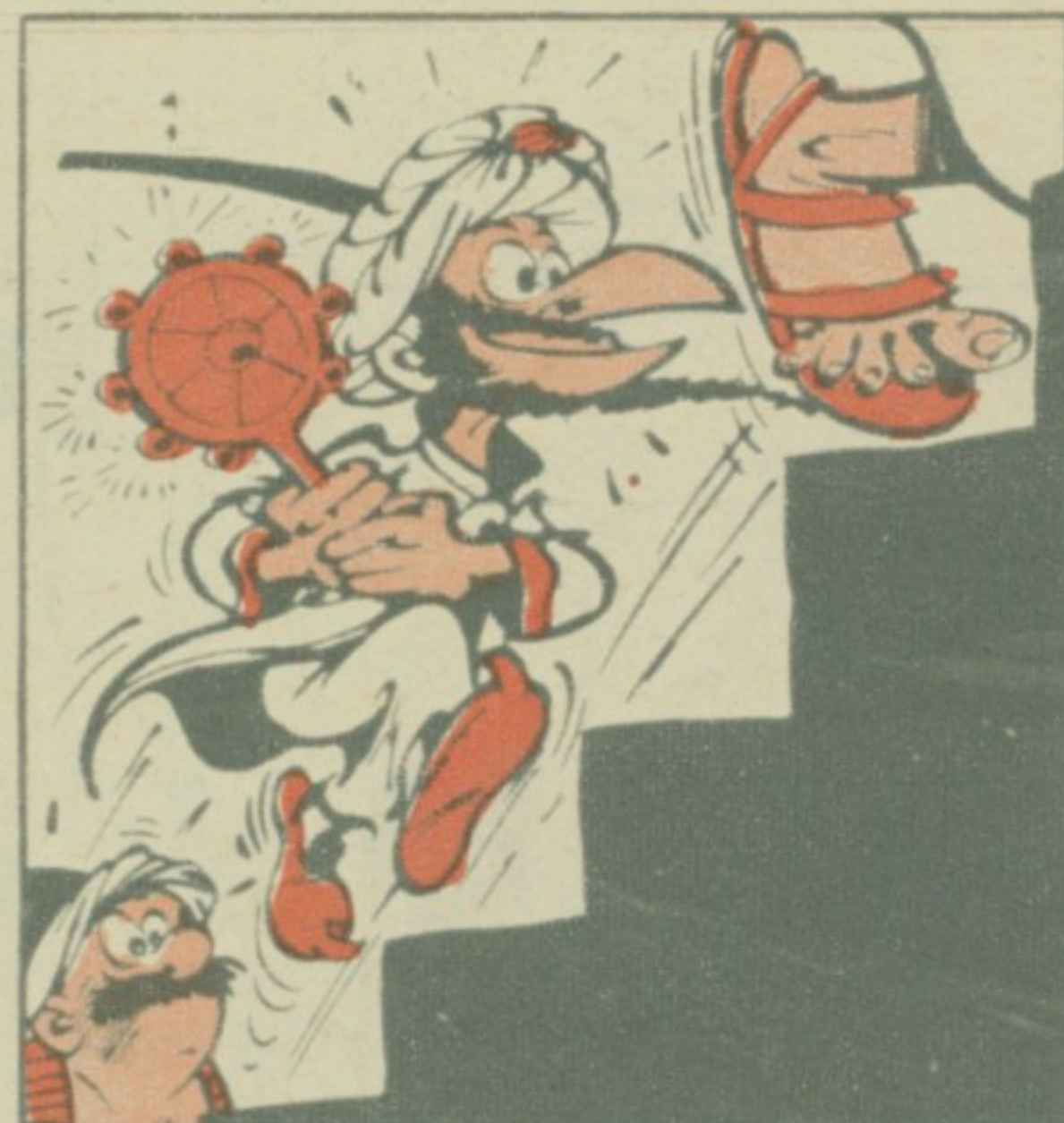
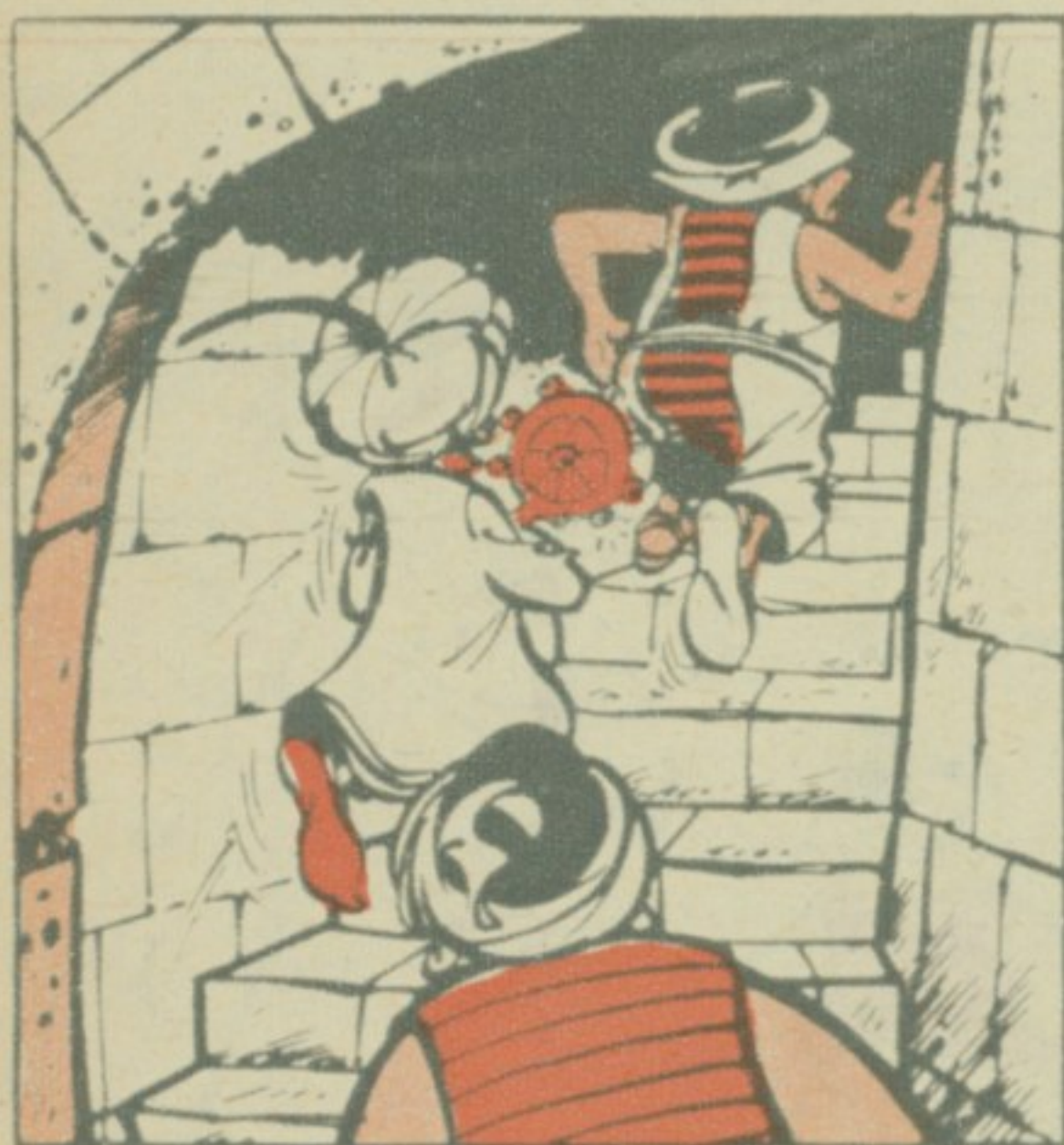

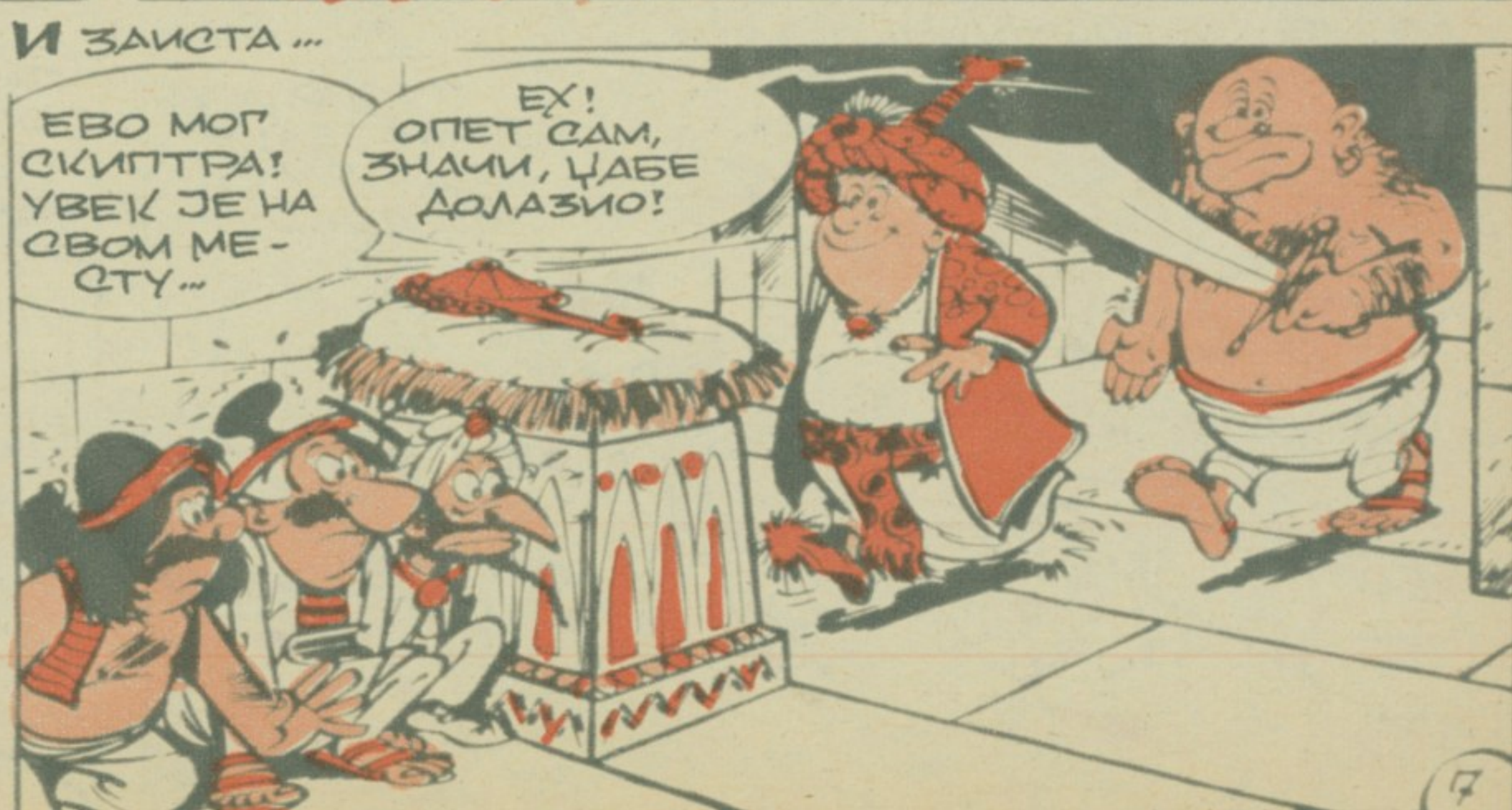

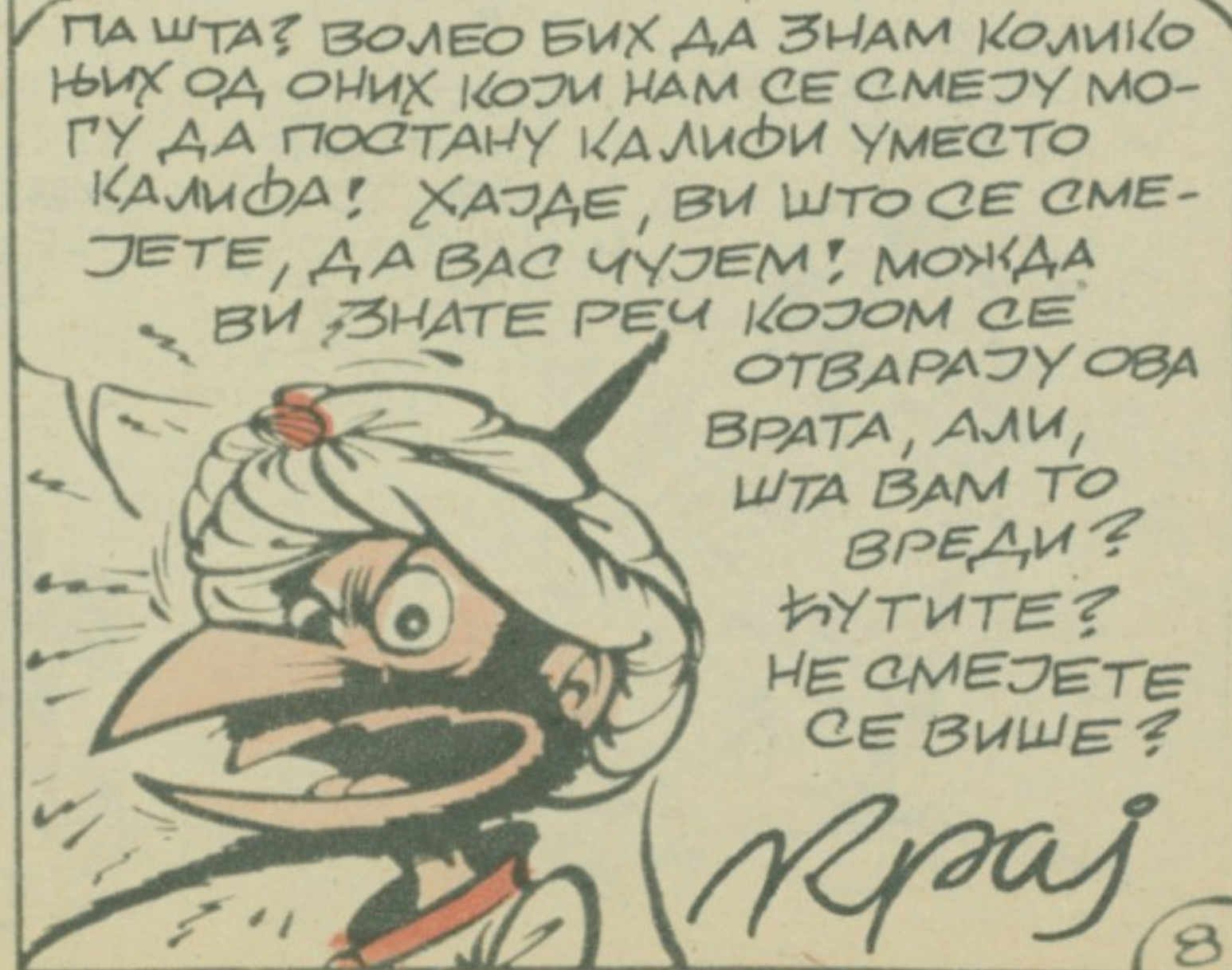
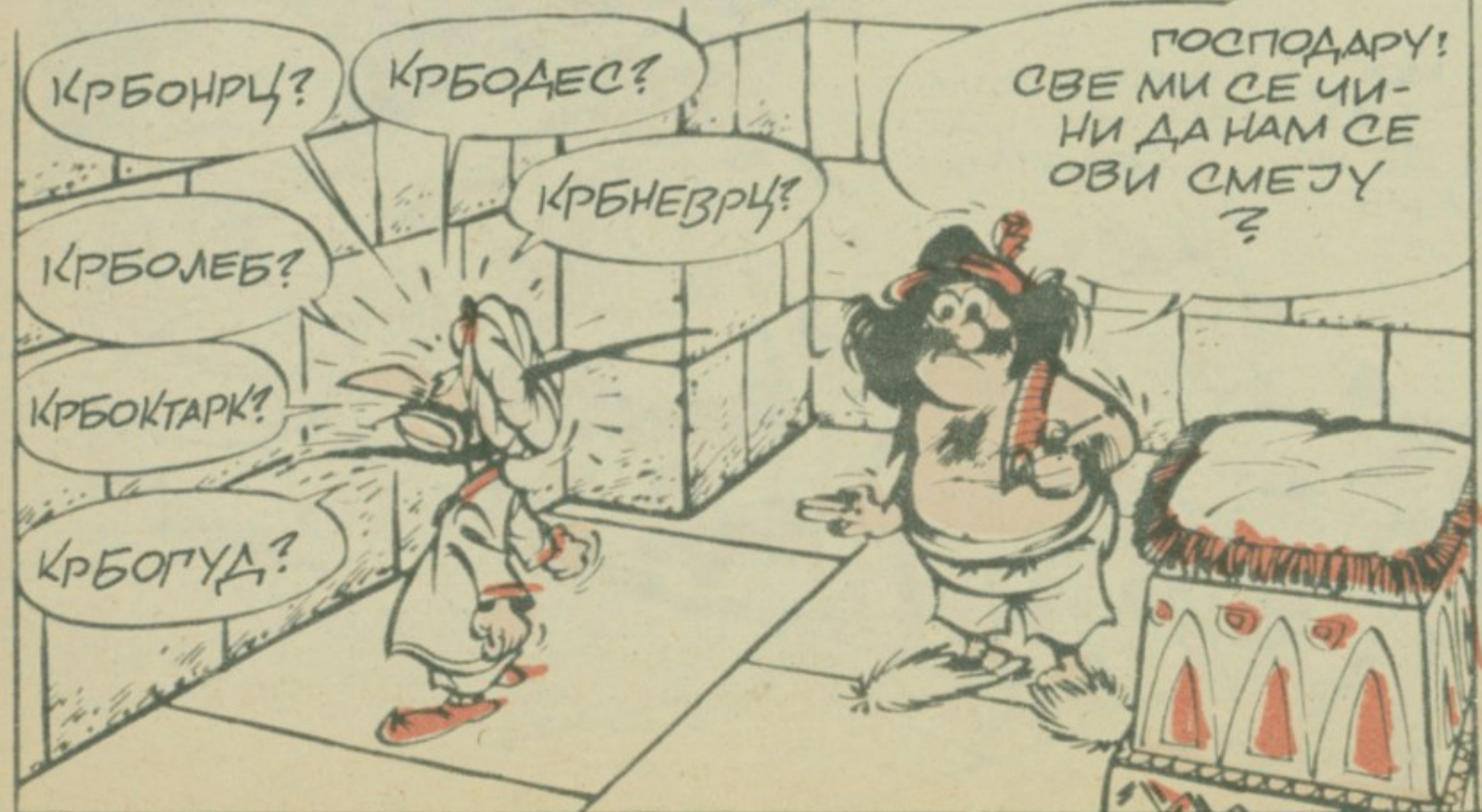

...А У ДУБОКИМ ПОДРУММА ПАЛАТЕ...

ВЕЛИКЕ
ОДВАНТУРЕ
МИРА И
РАТА

ТОРА! ТОРА! ТОРА!

РАТ, КОЈИ ЈЕ 1940. ГОДИНЕ ЗАХВА-
ТИО ЕВРОПУ И ДЕО АФРИКЕ, НИЈЕ
СЕ ЈОШ БИО ПРОШИРИО НА АЗИЈУ.
ИСТИНА, ЈЕДАН ОСВАЈАЧ ЈЕ ВЕЋ
ТАМО ОДАВНО НА ПОСЛУ.

ЈАПАНЦИ СУ ЈОШ 1931. ГОДИНЕ ПОЧЕЛИ ВЕЛИКИ ОСВАЈАЧКИ
ПОХОД. ЗАУЗЕЛИ СУ КОРЕЈУ И ВЕЛИКИ ДЕО
КИНЕ...

НА ЈАПАНЦЕ СУ ПОБЕДЕ
НЕМАЦА И ХИТЛЕРОВИ ПЛА-
НОВИ НАПРАВИЛИ ЈАК УТИ-
САК. ОНИ СНАЈАЈУ О ВЕ-
ЛИКОЈ ИМПЕРИЈИ...

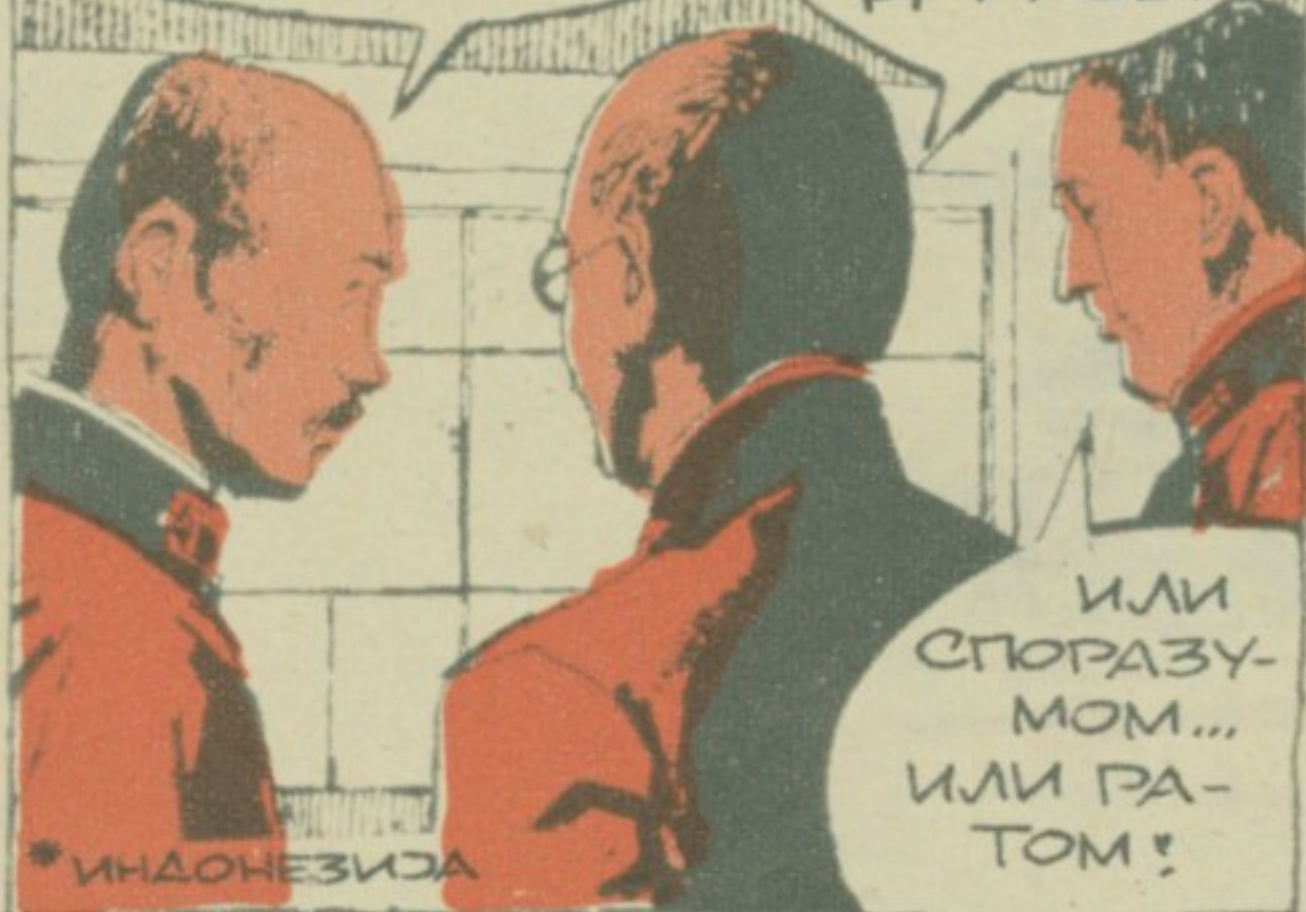

ТАЧНО ЈЕ ДА СМО
ОСВОЈИЛИ ВЕЛИКЕ
ТЕРИТОРИЈЕ!
АЛИ, ТРЕБА ИХ
САДА И ЗАДРЖАТИ!
А ЗА ТО СУ НАМ
ПОТРЕБНИ ГВО-
ЖЕ И НАФ-
ТА!

НАФТУ МОЖЕМО
ДА НАЂЕМО У
ХОЛАНДСКОЈ ИН-
ДИЈИ*!

А КАКО ЋЕ НА
ТАЈ ПОТЕЗ ОД-
ГОВОРТИ
СЈЕДИЊЕНЕ
ДРЖАВЕ?

ИЛИ
СПОРАЗУ-
МОМ...
ИЛИ РА-
ТОМ!

ТО ЈЕ БИЛА
НЕДОУМИЦА:
СПОРАЗУМ ИЛИ
РАТ?
У СПОРАЗУМ
ЈАПАНЦИ
НИСУ ВЕРОВАЛИ,
ЈЕР СУ ЗНАЛИ
ДА ИМ АМЕРИ-
КАНЦИ
НЕЋЕ
ДОЗВОЛИТИ
ПРЕВЛАСТ
НА
ПАЦИФИ-
КУ...

... ЈАПАНСКИ ВОЈНИ И ПОЛИТИЧКИ
ШЕФОВИ ОДРЖАЛИ СУ МНОГЕ САС-
ТАНКЕ И... **ОДЛУЧИЛИ СЕ ЗА РАТ!**

ПРОТИВ РАТА БИО ЈЕ КО-
МАНДАНТ РАТНЕ МОРНАРИ-
ЦЕ АДМИРАЛ ИСОРУКУ
ЈАМАМОТО...

ПОЗНАЈЕМ АМЕ-
РИКУ! ЊЕНА ИН-
ДУСТРИЈСКА
СНАГА НАМ НЕ
ОБЕЊАВА ПОБЕ-
ДУ! БОЉЕ ДА
СЕ ИЗБЕ-
ГНЕ РАТ!

ШТА ХО-
ЋЕТЕ
ДА КАЖЕ-
ТЕ?

БОРИЊУ СЕ
АКО МИ НАРЕ-
ДИТЕ! МОЖЕ-
МО ДА УЧИНИМО
МНОГО У ПРВИХ
НЕКОЛИКО МЕСЕ-
ЦИ, АЛИ НЕ ЗНАМ
ШТА ЋЕ БИТИ КАС-
НИЈЕ... МОЖДА
БИ СМО ТАДА МО-
ГЛИ ДА ПОСТИГ-
НЕМО ПОВО-
ЉАН МИРОВ-
НИ УГО-
ВОР...

ЈАМАМОТО ЈЕ ДУГО СТУДИ-РАО ПРОБЛЕМ И ЗАКЉУЧИО: РАТ МОРА ЗАПОЧЕТИ ИЗНЕНАДА! ДА СЕ УНИШТИ АМЕРИЧКА ДО-ТА НА ПАЦИФИ-КУ, А ЗА ТО ВРЕ-МЕ КОПНЕНА ВОЈСКА ТРЕБА ДА НАПАДНЕ СИНГАПУР, ХОЛАНДСКУ ИНДИЈУ И ФИЛИПИ-НЕ...

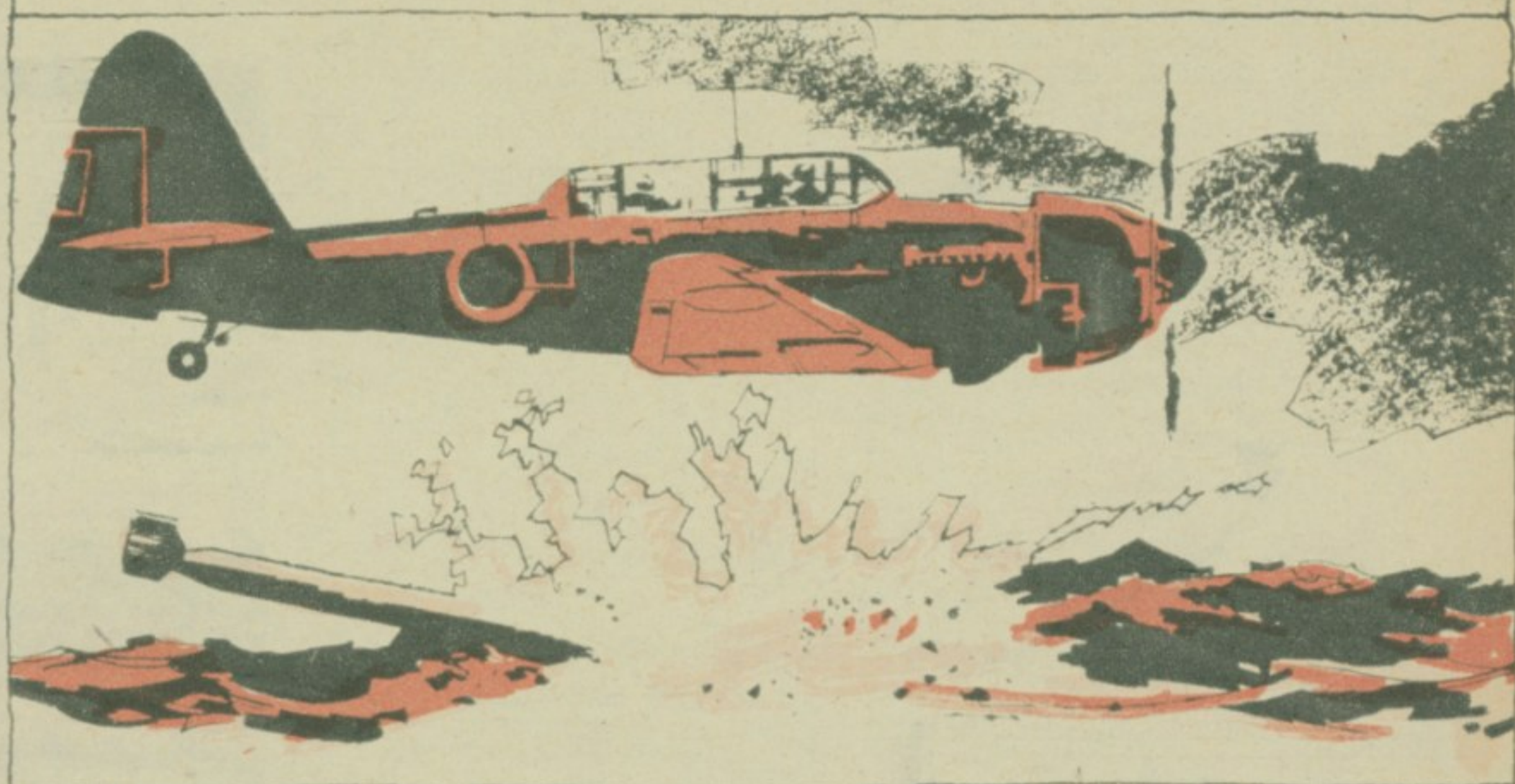

ЈАПАНСКА МОРНАРИЦА БРИЖНО
СЕ СПРЕМАЛА ЗА НАПАД...

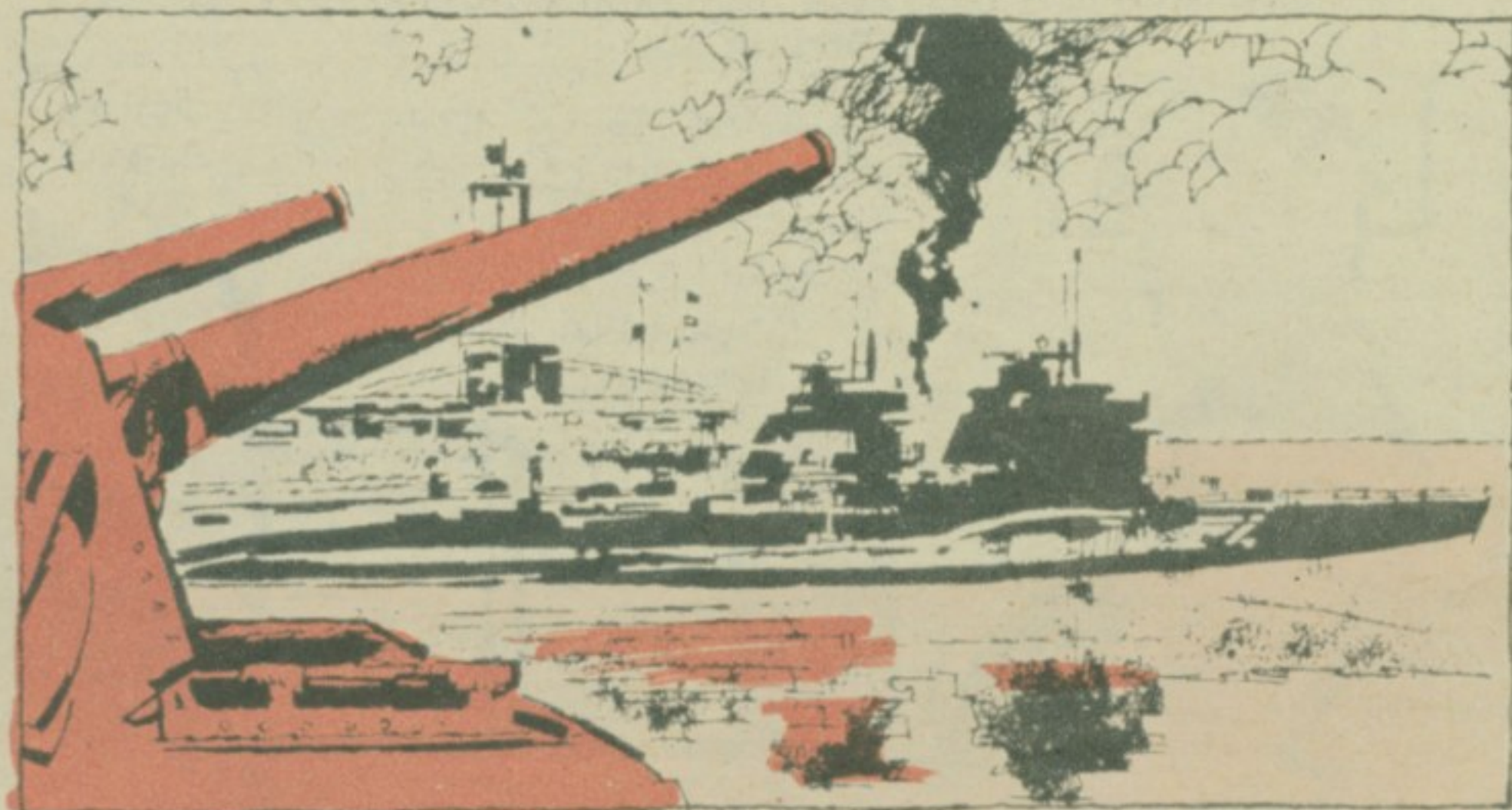

РАТНИ БРОДОВИ,
КРСТАРИЦЕ... И ТРИ
НОСАЧА АВИОНА...ШТО
СЕ ТИЧЕ АВИОНА,
ОНИ СУ ГРУПИСАНИ
НА ДВА АЕРОДРО-
МА: УИЛЕРУ И
ХИКМЕНУ...

У МЕЂУВРЕМЕНУ, НАЈБОЉИ ЈАПАНСКИ ПИЛОТИ ОБУ-
ЧАВАНИ СУ ЗА НАПАД ТОРПЕДИМА У ПЛИТКИМ ВОДАМА...

„ПРИПРЕМАНА ЈЕ И ПОДМОРНИЧКА ФЛОТА
КОЈА ЋЕ УЧЕСТВОВАТИ У НАПАДУ“

ОДРЕЂЕН ЈЕ ДАТУМ
ЗА НАПАД:
7. ДЕЦЕМ-
БАР!

7. ДЕЦЕМБАР!
БИЋЕ ТО СУД-
БОНОСАН ДАН
ЗА ЈА-
ПАН!

17. НОВЕМБРА 1941. ГОДИНЕ 6 НОСАЧА АВИОНА, 2 ОКЛОПЉАЧЕ,
2 ТЕШКЕ КРСТАРИЦЕ, 1 ЛАКА КРСТАРИЦА, 9 ТОРПЕДНИХ БРОДОВА,
3 ПОДМОРНИЦЕ, 8 БРОДОВА-ЦИСТЕРНИ ИСПЛОВИЛО ЈЕ ИЗ ЈАПАН-
СКИХ ЛУКА ДА БИ СЕ САСТАВИЛО КОД КУРИЛСКИХ ОСТРВА...

...КАД СЕ САСТАНУ, ОФОР-
МИЋЕ I ПОМОРСКУ ГРУПУ
ПОД КОМАНДОМ ВИЦЕАД-
МИРАЛА НАГУМОД...

НИСТЕ БАШ СИГУРНИ У
ПЛАН, АДМИРАЛЕ!

ДА, НИСАМ
САСВИМ СИ-
ГУРАН... РИЗИ-
ЧНО ЈЕ! ШТА ЋЕ
СЕ ДОГОДИТИ
АКО НАС АМЕРИ-
КАНЦИ НА-
ПАДНУ?
МОЖДА НАС
ЧЕКАЈУ...

НЕ ЧЕКАЈУ НАС!
А КАД ВЕЋ ПОТО-
ПИМО ЊИХОВЕ
ОКЛОПЉАЧЕ И НО-
САЧЕ АВИОНА...
ЧИМЕ ДА НАС
НАПАДНУ?

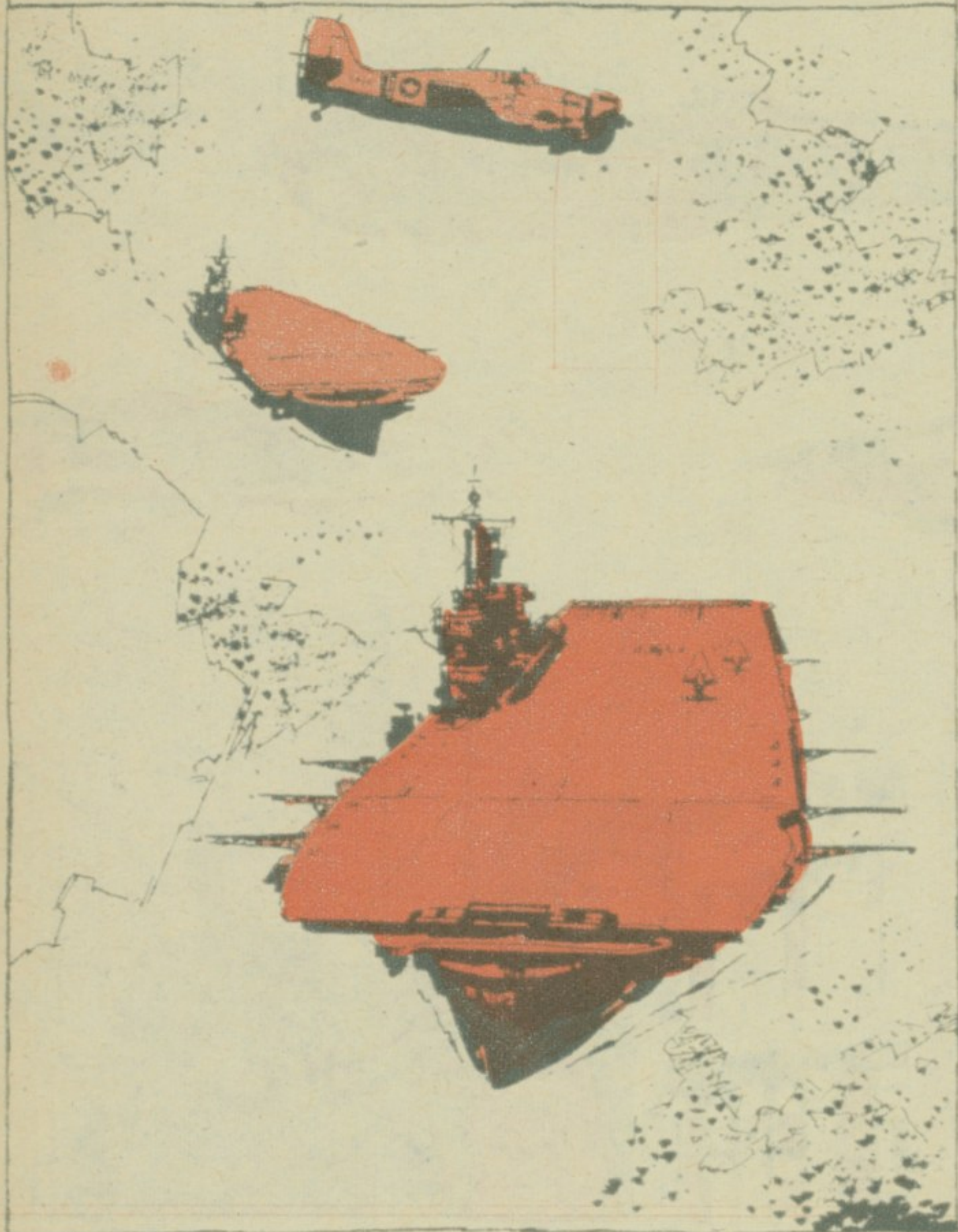

КАПЕТАН ДЖЕНДА, ОДГОВО-
РАН ЗА НАПАД, ИМАО ЈЕ ПРА-
ВО: АМЕРИКАНЦИ НИСУ ОЧЕ-
КИВАЛИ ЈАПАНСКИ НАПАД...

...ИПАК, ДВА НОСАЧА АВИОНА, „ЛЕКСИТОН“ И „ЕНТРПРАЈЗ“ СА ЈОШ НЕКОЛИКО БРОДОВА, ИСПЛОВИЛИ СУ ИЗ ЛУКЕ НА ВЕЖБУ ...

ЗОРА, 7. ДЕЦЕМБАР, СУНЦЕ СЕ РАЂАЛО НА ЈАСНОМ НЕБУ ...

...НИКО НИЈЕ БИО ЗАБРИНУТ. КОМАНДАНТ АМЕРИЧКЕ ФЛОТЕ, АДМИРАЛ КИМЕЛ, БИО ЈЕ БЕЗБРИЖАН ...

ДАНАС БИХ ИГРАО ГОЛОФ СА ПЕНЕРЛОМ ... НЕ ЗНАМ ДА ЛИ ЋУ ДОЋИ НА ДОРУЧАК ...

ДОБРО, ДРАГИ ...

Б'30. НА НОСАЧУ АВИОНА АДМИРАЛА НАГУМОА ПОДИЖЕ СЕ ИСТОРИЈСКА ЗАСТАВА КОЈА СЕ ВИЈОРИЛА ДАВНО КОД ЧУШИМЕ, КАД СУ ЈАПАЊЦИ ПОТУКЛИ РУСЕ ...

6 ЧАСОВА ...

ПИЛОТИ, У АВИОНЕ!

ПРВИ НАЛЕТ ВОДИЋЕ КАПЕТАН ФУКИДА.

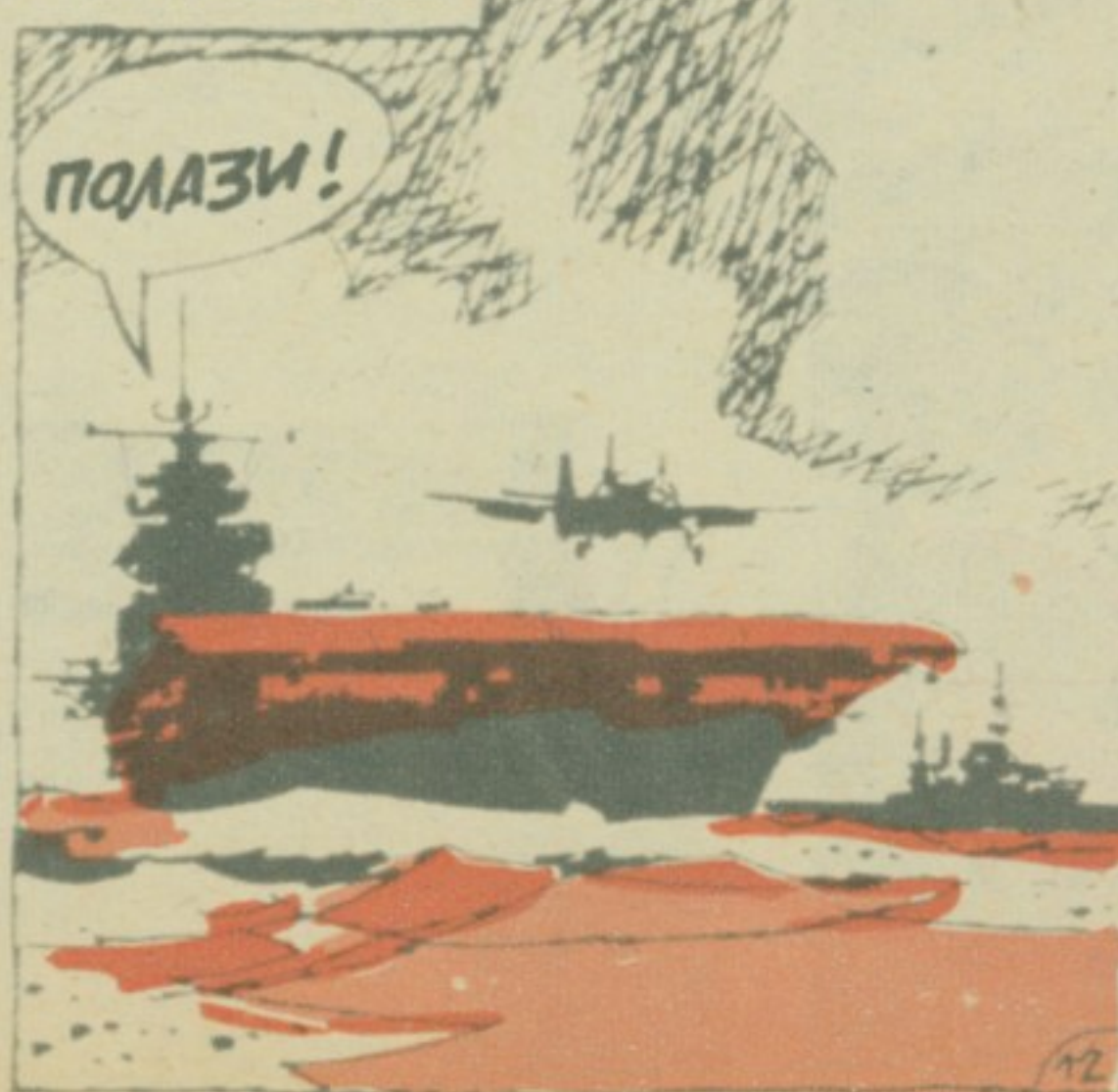
ИМАМ ПОВЕРЕЊЕ У ТЕБЕ, ФУКИДА!

ДАЋЕМО СВЕ ОД СЕБЕ!

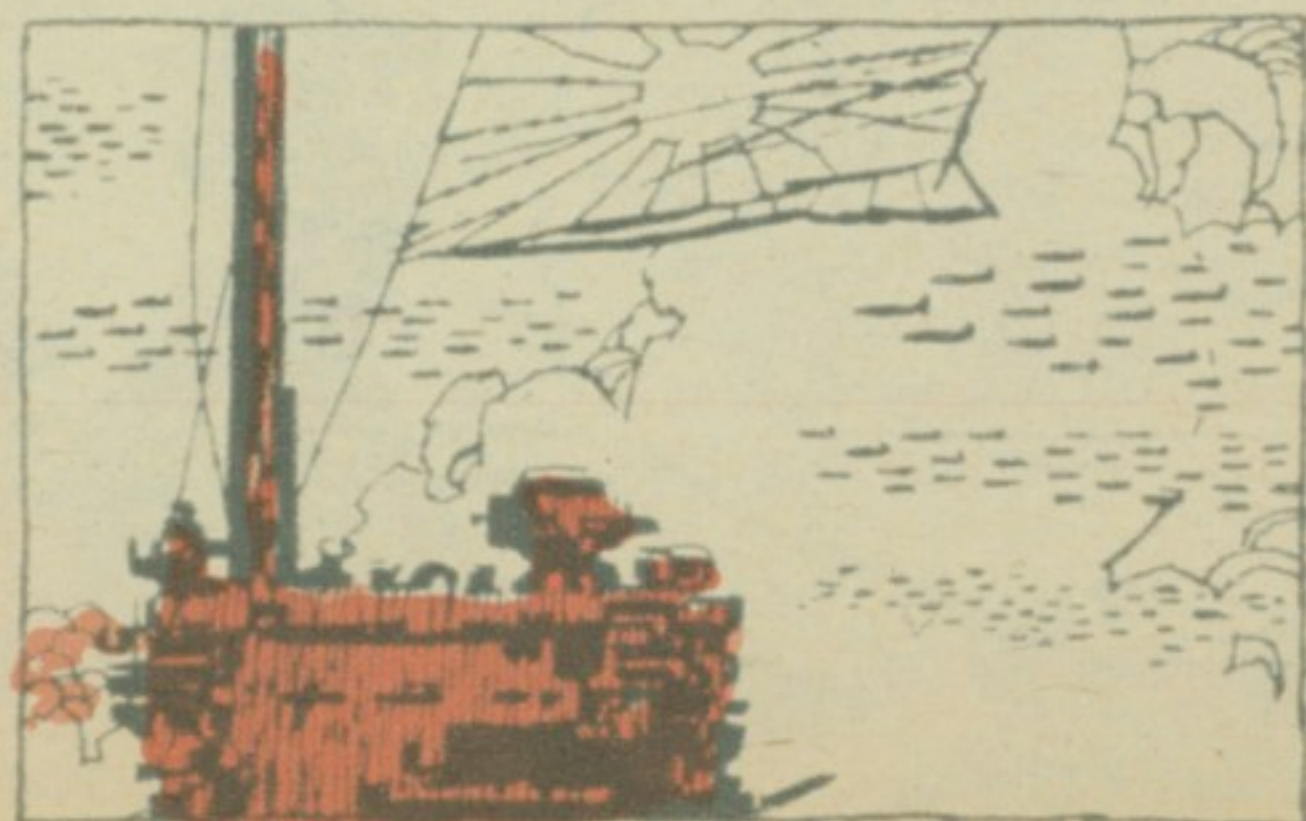

6'15 ЧАСОВА.

ПОЛАЗИ!

6'30. ЗА СВЕГА 15 МИНУТА ПРВИ ТАЛАС ЈЕ У ВАЗДУХУ: 40 ТОРПЕДНИХ АВИОНА, 49 БОМБАРДЕРА, 51 ЈУРИШНИК И 43 ЛОВЦА ... УКУПНО 183 АВИОНА!

ЗА ТО ВРЕМЕ У ПЕРЛ ХАРБОРУ,
АДМИРАЛ ЈЕ КРЕНУО НАПАРТИ-
ЈУ ГОЛФА...

НОВОСТИ, ГОСПОДИНЕ...
ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ ЛОВАЧКИ
БРОД „ВОРА“ НАПАО НЕПО-
ЗНАТУ ПОДМОРНИЦУ КОЈА
СЕ ПРИБЛИЖАВАЛА...

7.15 ЧАСОВА. РАДАРСКА
СТАНИЦА НА ОБАЛИ...

ДОЊИ ДА ВИДИШ... ПО-
ГЛЕДАЈ! ЗАР ТИ СЕ НЕ
ЧИНИ ДА ЈЕ ТО ФОР-
МАЦИЈА АВИОНА?

ДА ТЕЛЕФОНИРАМ
ПОРУЧНИКУ ТИЛЕРУ?
ОН ЈЕ РУКОВО-
ДИЛАЦ, ЗАР
НЕ?

ХАЛО, ПОРУЧНИКЕ? ОВДЕ
РАДАРСКА БАЗА КАХУКУ... СЛУ-
ШАЈТЕ, РАДАР ЈЕ ОТКРИО
ВЕЛИКУ ФОРМАЦИЈУ АВИОНА...
НА 200 КМ ОДАВДЕ... ИЗГЛЕ-
ДА ДА ЛЕТЕ ПРЕМА НАМА,
ГОСПОДИНЕ...

АЛИ ПОРУЧНИК ТИЛЕР НИЈЕ НИ ПО-
МИСЛИО ДА БИ ТО МОГЛИ ДА БУДУ
ЈАПАЊЦИ...

У РАДАРСКОЈ СТАНИЦИ ВИШЕ НИСУ БРИ-
НУЛИ... А ФУКИДИНИ АВИОНИ НЕОМЕ-
ТАНО СУ ЛЕТЕЛИ КА ЦИЉУ...

...7:45 ЧАСОВА. НА ОБАЛИ СЕВЕРНО
ОД ОСТРВА ПЕРЛ ХАРБОРА...

ТАТА, ВИДИ
КОЛИКО ИМА
АВИОНА!

ЛЕПИ
СУ, А?

ЧУДНО!
ДРУГАЦИЈЕ
СУ
БОЈЕ!

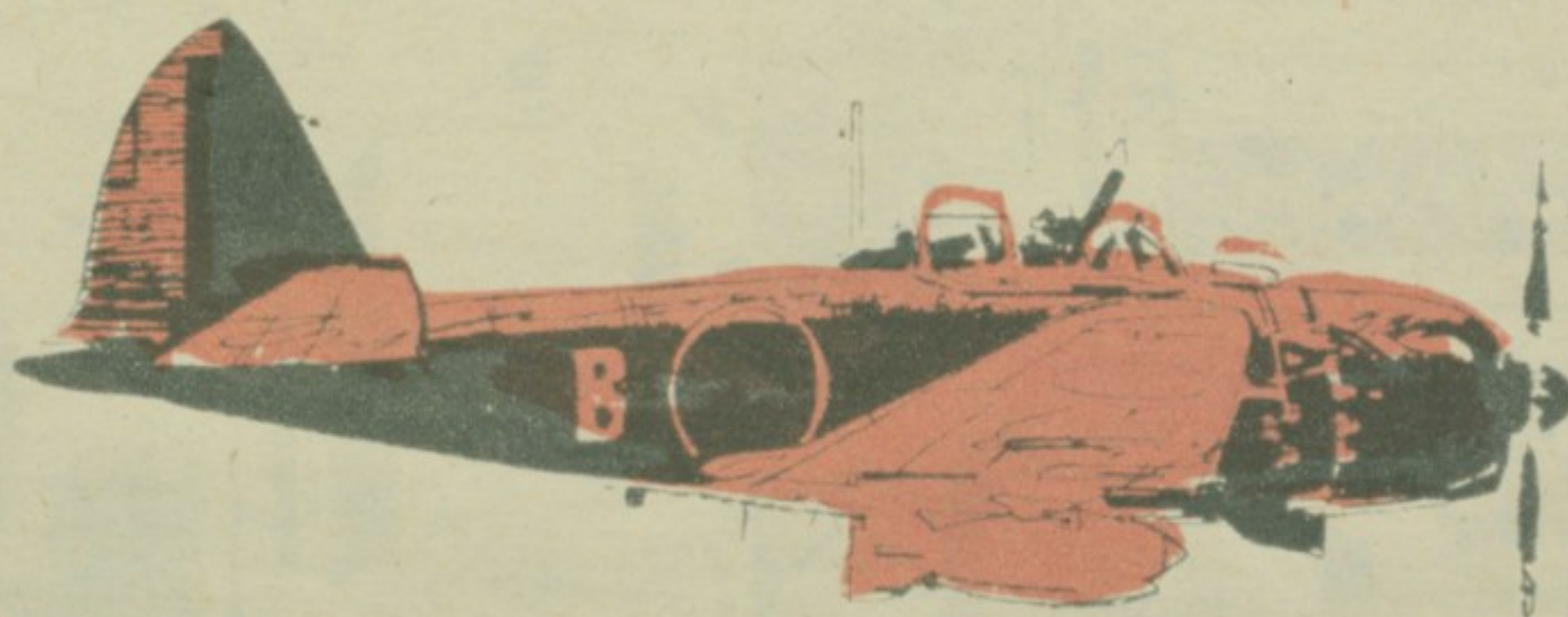
ПА, СИГУРНО
СУ ИХ ПРЕБОЈА-
ДИСАЛИ!

...НЕ САМО ЦИВИЛИ; И ВОЈСКА ЈЕ БИЛА
ПОТПУНО МИРНА...

...ЈЕДАН ПИЛОТ ЈЕ ПОДИГАО РУКУ У ЗНАК.
ПОЗДРАВА...

ЕЈ, ТЕДЕ, ПО-
ГЛЕДАЈ КАКО НИ-
СКО ЛЕТЕ!

БАШ
СУ СИМПА-
ТИЧНИ ОВИ
МОМЦИ ИЗ
АВИЈАЦИЈЕ!

...ДА, СИМПАТИЧНИ...

ОВДЕ
КОМАНДАНТ
ФУКИДА... ВРЕ-
МЕ 7:49. ТО-ТО-
ТО...

ТО-ТО-ТО...
ЗНАЧИ
ДА СУ НА
ЦИВЉУ...

7:49 ЧАСОВА; АДМИРАЛ КИМЕЛ ЈЕ
УШАО У СВОЈУ КАНЦЕЛАРИЈУ...

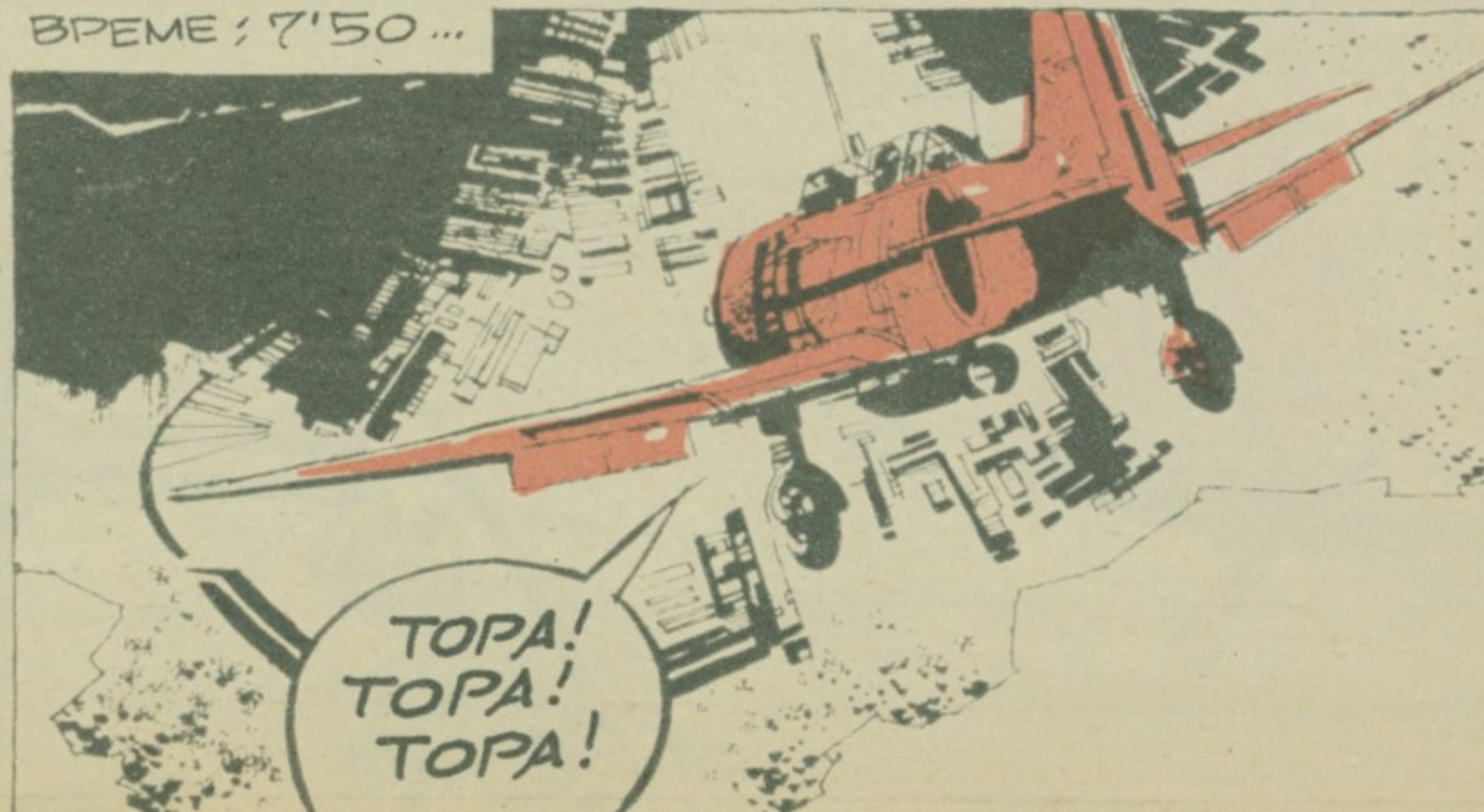
ВРЕМЕ; 7:50...

...ИЗГЛЕДА ДА ЈЕ
"БОРД" ПОТОПИО
НЕКУ ПОДМОР-
НИЦУ! ЈОШ СЕ
ТАЧНО НЕ
ЗНА!

ОНДА, ШТА СЕ
ДОГОДИЛО? ЈА-
ПАНСКА ПОД-
МОРНИЦА? ШТА
ТО ЗНАЧИ?

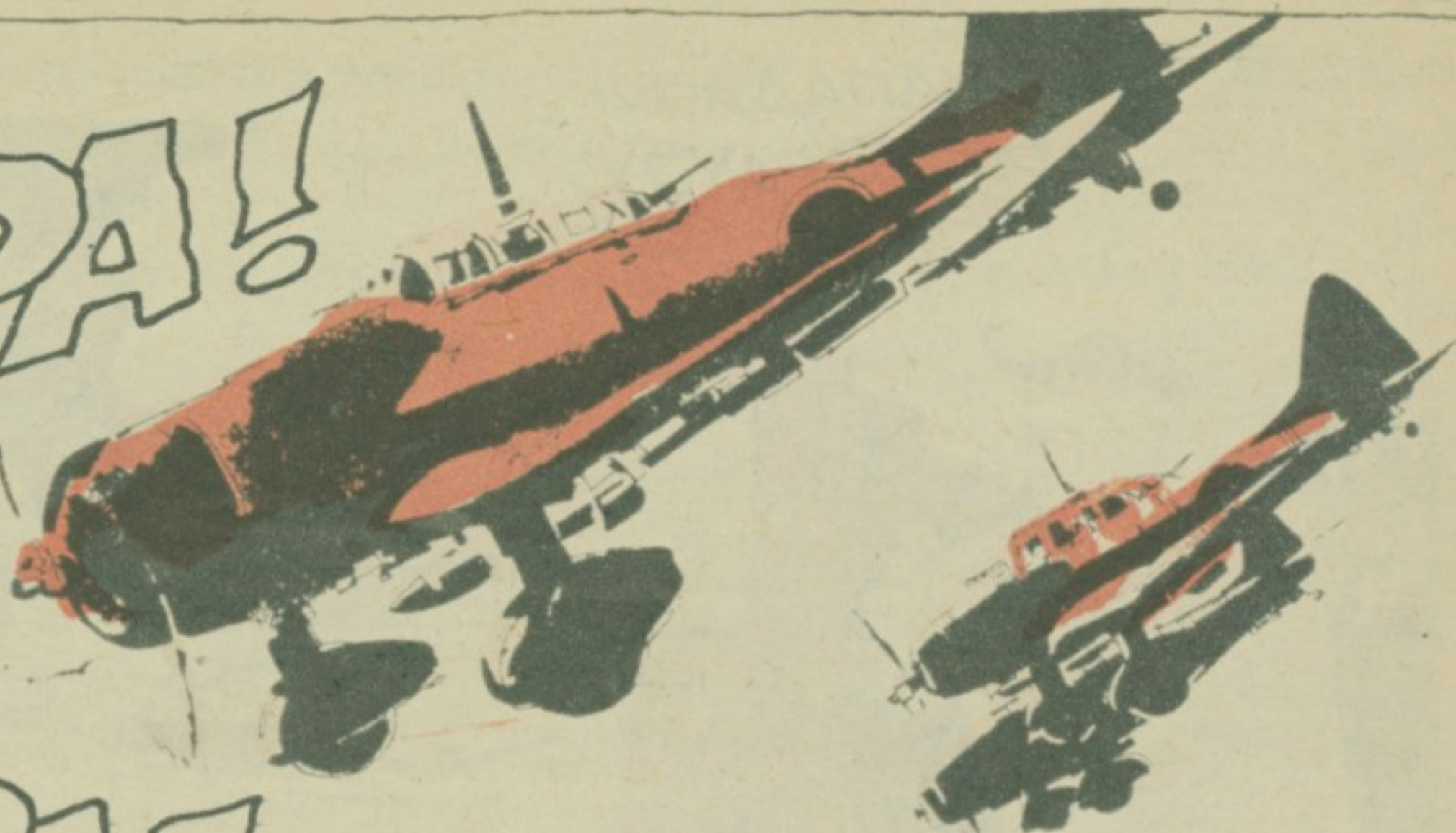
СТО МУ ГРО-
МОВА! ПАНИС-
МО ВАЉДА С ЊИ-
МА ЗАРАТИЛИ?

ТОРА!
ТОРА!
ТОРА!

ТОРА ТОРА! ТОРА! ТОРА!

У ТОМ ТРЕНУТКУ У ЛУЦИ
ЈЕ БИЛО УКОТВЉЕНО 96
БРОДОВА: ОКЛОПЊАЦА,
КРЕТАРИЦА, РАЗАРАЧА И
ПОМОЋНИХ ЛАЂА...

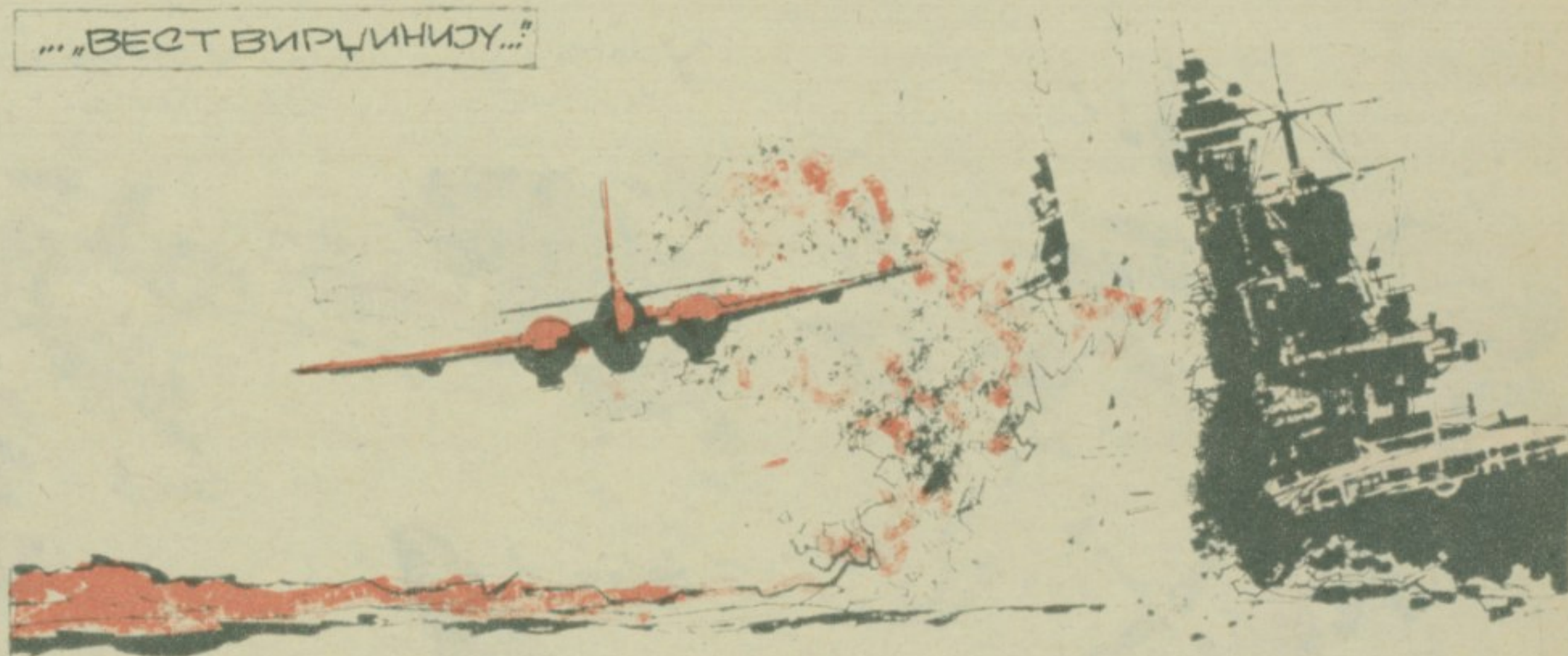
...ЗАПАДЦИ СУ УГЛЕДА-
ЛИ БРОДОВЕ...

...ОКЛОПЊАЦУ „АРИЗОНУ“...

...„ВЕСТ ВИРѢИНИЈУ“...

„КАЛИФОРНИЈУ“

„ОКЛАХОМУ“

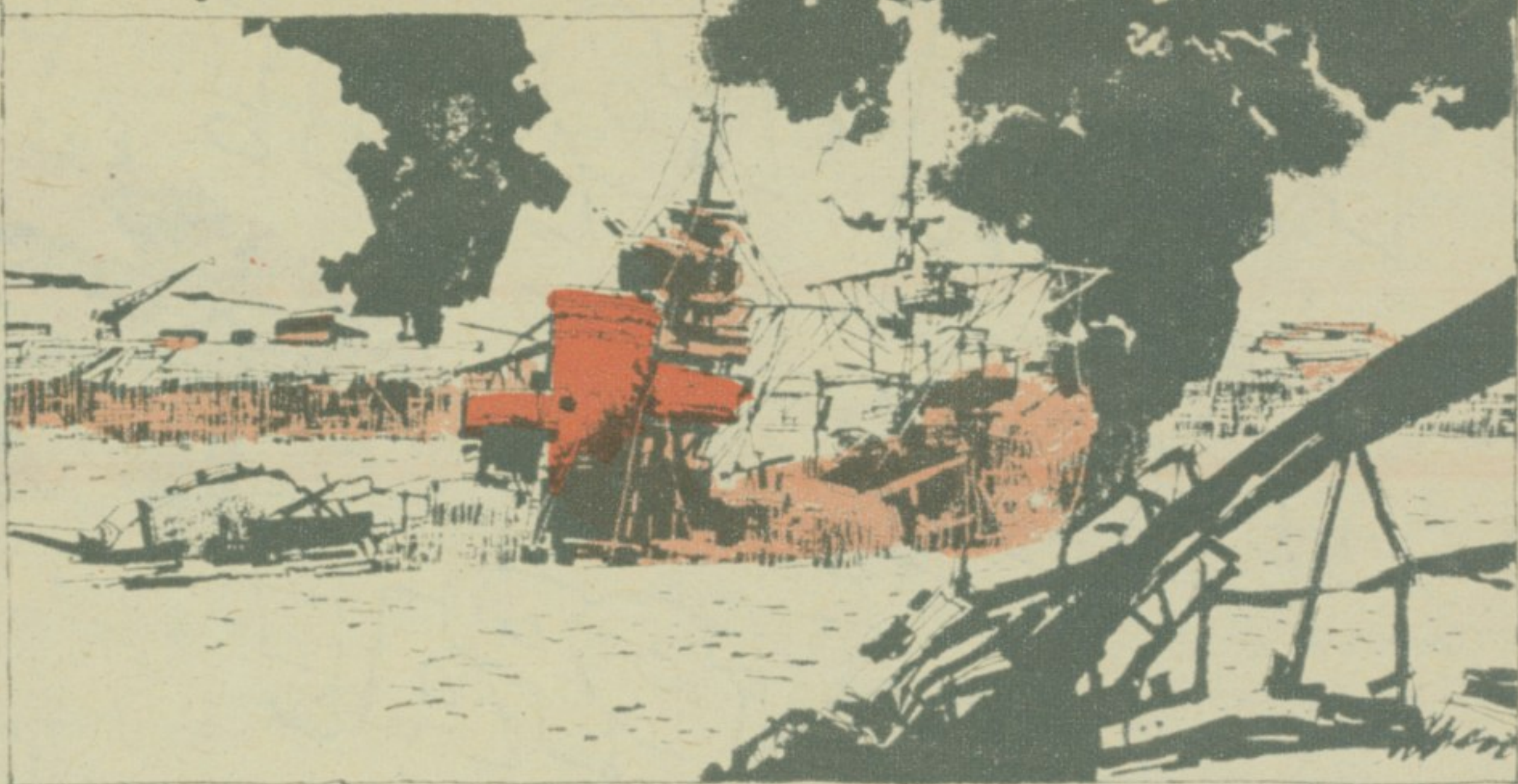

...8 ЧАСОВА...

НАПАДАЈУ!
БОМБАРДУЈУ
ПЕРЛ ХАРБОР!

...ПЕРЛ ХАРБОР ГОРИ...

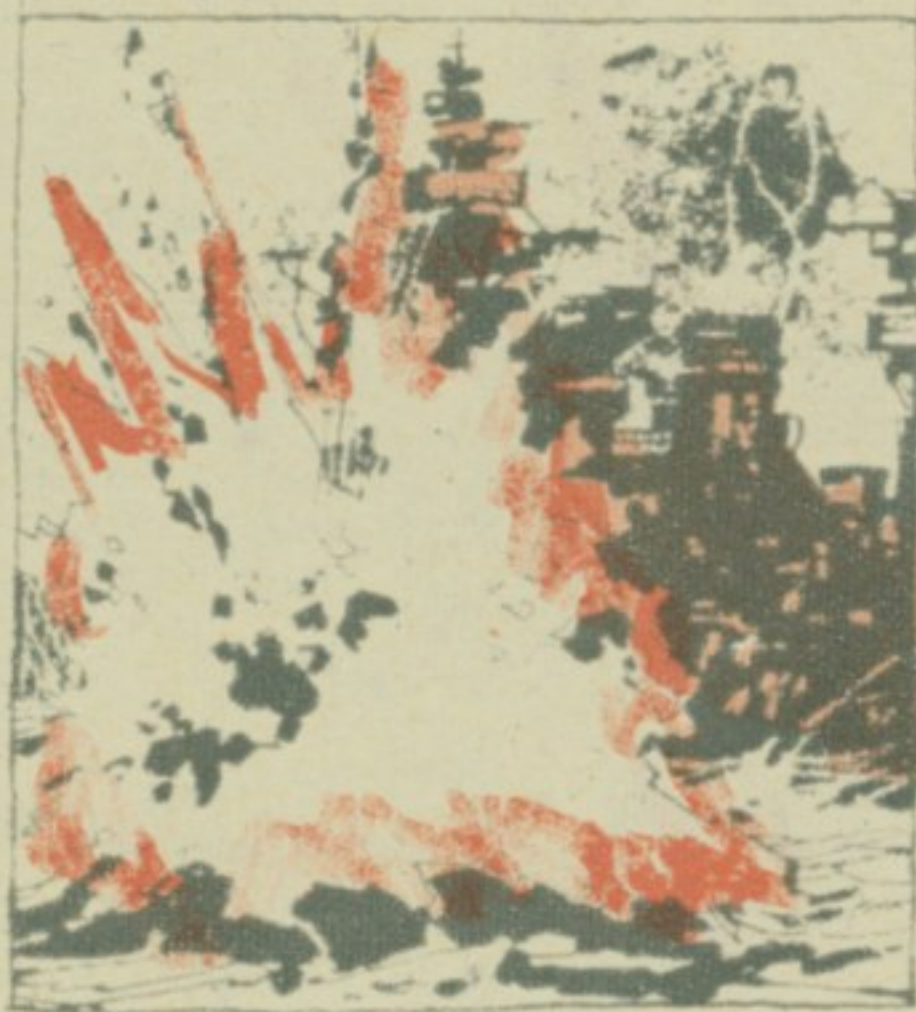

...ДАТА ЈЕ УЗБУНА...

УЗБУНА! ВАЗДУШНИ НА-
ПАД! НИЈЕ ВЕЖБА! ВАЗ-
ДУШНИ НАПАД!

...ЈАПАНЦИ И ДАЉЕ
НЕМИЛОСРДНО БОМ-
БАРДУЈУ...

...АЛИ АМЕРИКАНЦИ ЈОШ НЕ
СУВАТАЈУ ДА ЈЕ ТО ПРАВИ
НАПАД...

ЕЈ СЛУШАЈ-
ТЕ ОВЕ УДАР-
ЦЕ! И КАКАВ
ДИМ!

ДА, ЗАР СУ БАШ
ДНАС МОРА-
ЛИ ДА ИЗВО-
ДЕ ВЕЖБЕ?

УРАГАН ВАТРЕ И ГВОЖЂА СРУЧИО СЕ НА АМЕРИЧКЕ
АВИОНЕ НА АЕРОДРОМИМА ВИЛЕР И ХИКМЕН...

...И НА СВА ПОСТРОЈЕЊА!

УПУЋЕНА ЈЕ ДРАМАТИЧНА ПОРУКА...

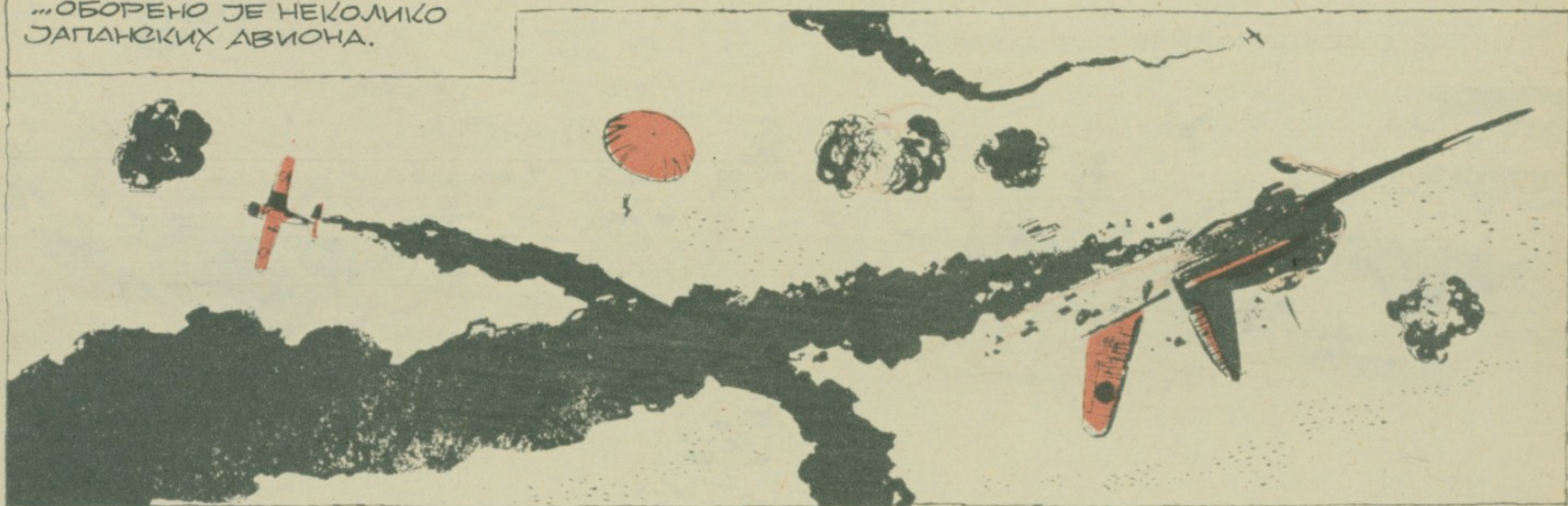

НАЛАЗИМО СЕ ПОД ВАТРОМ...
ЈАПАНСКИ АВИОНИ БОМБАРДУ-
ЈУ ПЕРЛ ХАРБОР...

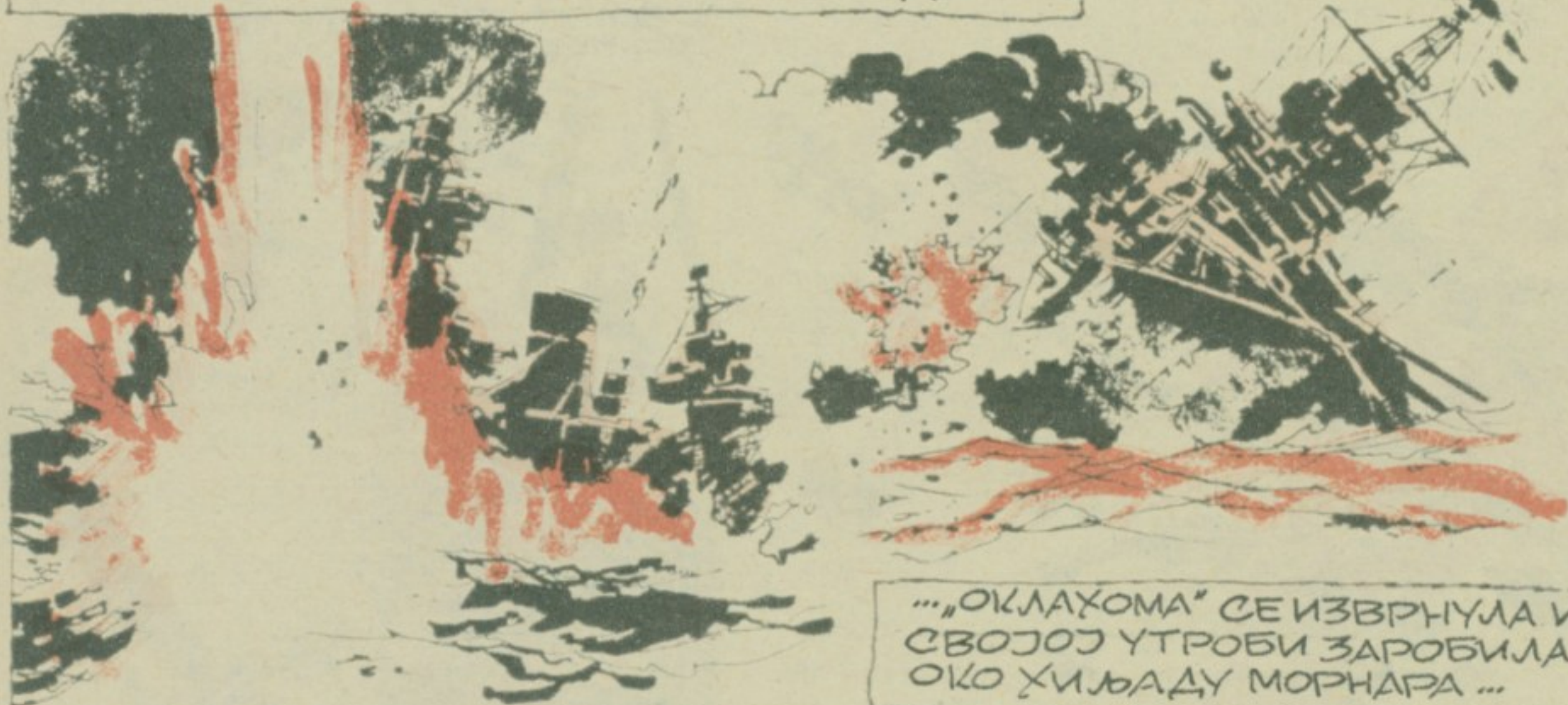

...ЧАК И КАД СУ СЕ АМЕРИКАНЦИ ПРИБРАЛИ ОД
ЗАПРЕПАШЋЕЊА, ЊИХОВЕ РЕАКЦИЈЕ БИЛЕ
СУ НЕКАКО ЗБУЊЕНЕ...

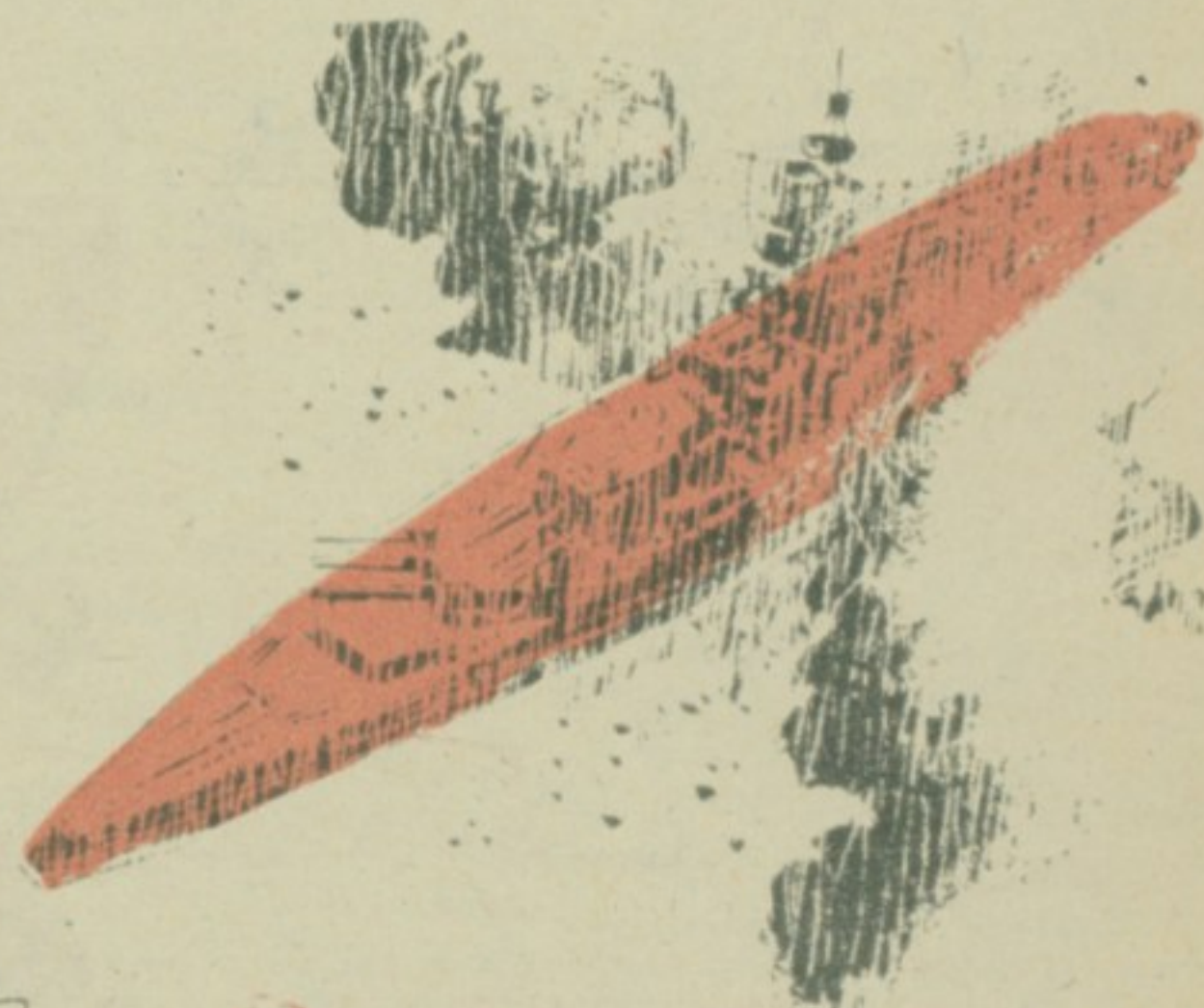
...ОБОРЕНО ЈЕ НЕКОЛИКО
ЈАПАНСКИХ АВИОНА.

...АЛИ „АРИЗОНА“ ЈЕ ОДМЕТЕЛА У ВАЗДУХ...

...„ОКЛАХОМА“ СЕ ИЗВРНУЛА И У
СВОЈОЈ УТРОБИ ЗАРОБИЛА
ОКО ХИЉАДУ МОРНАРА...

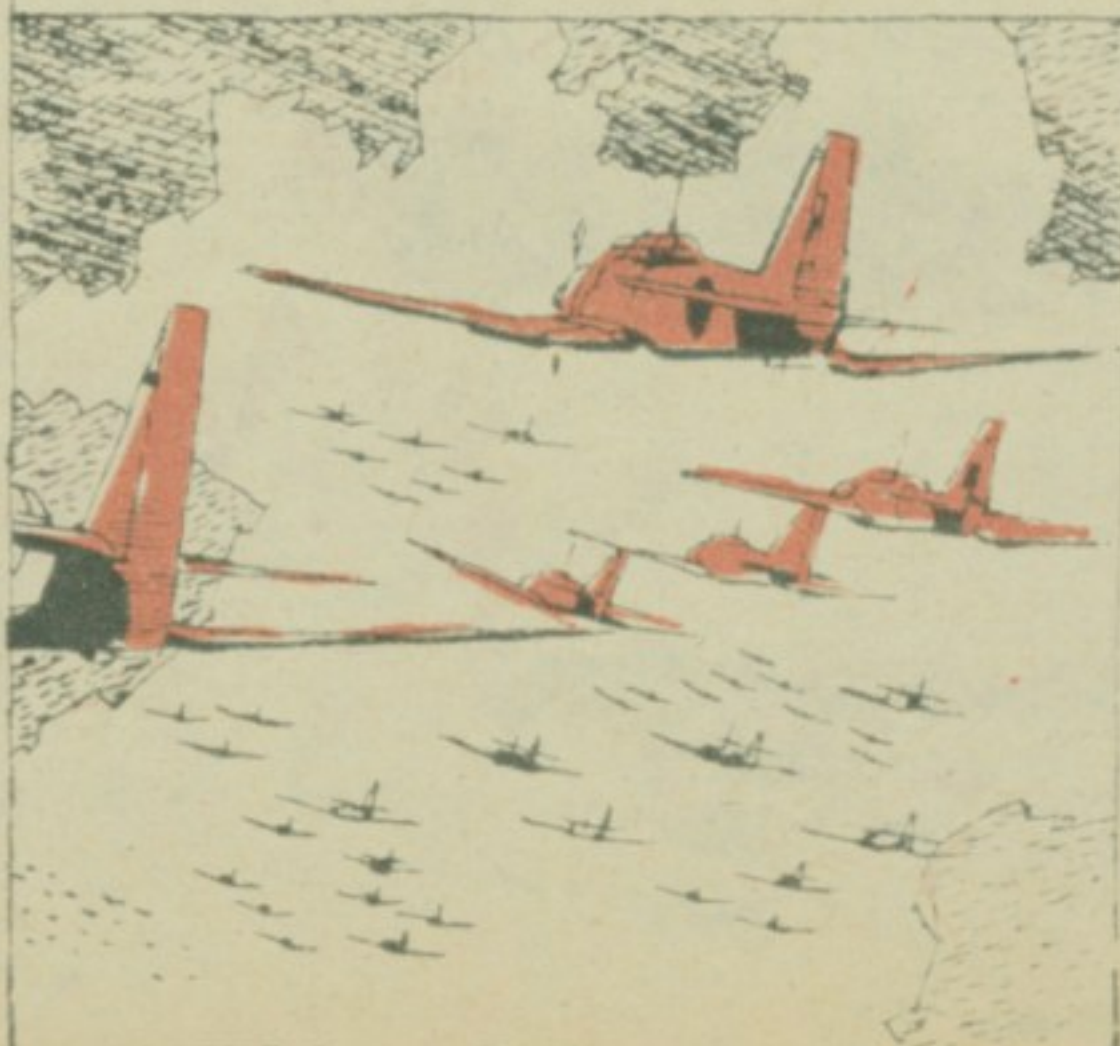

...„ТЕНЕСИ“ ЈЕ БУКТАО
У ПЛАМЕНУ...

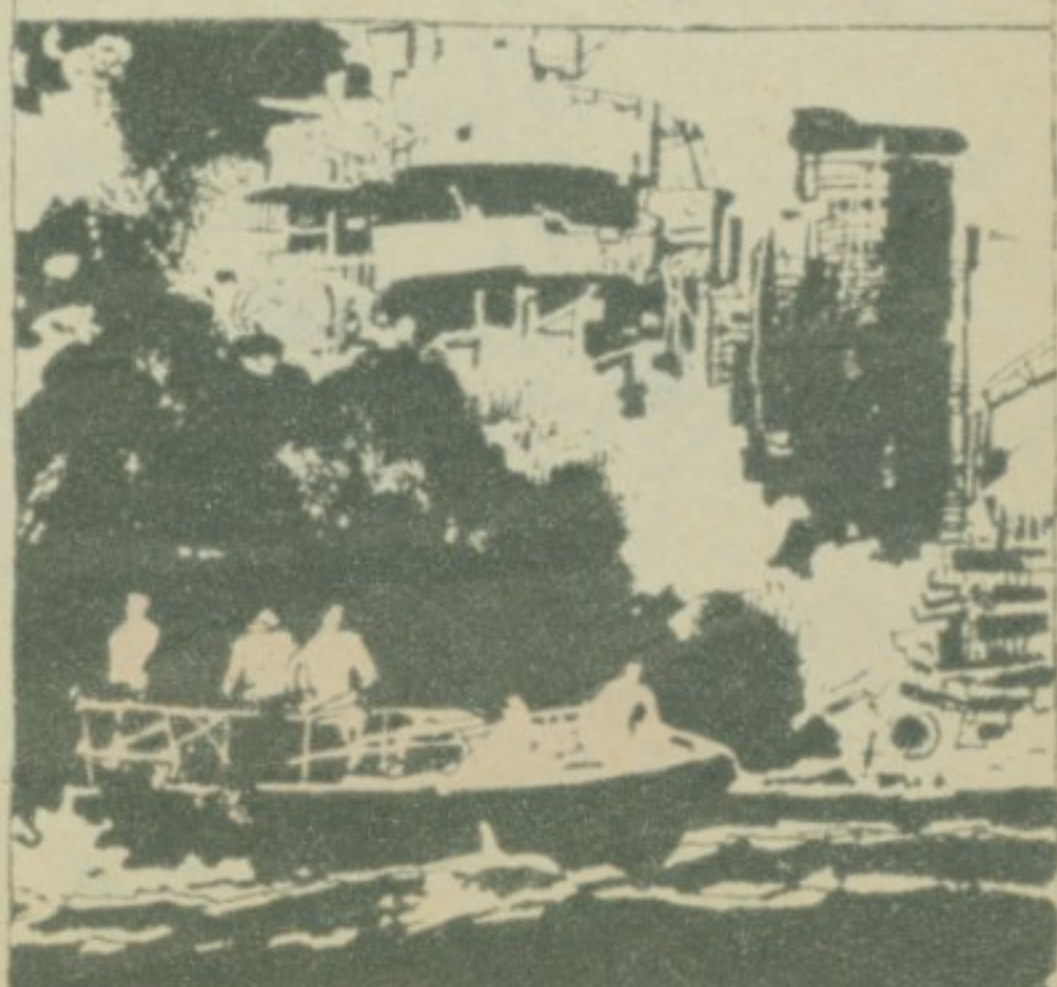
...8:15 ЧАСОВА, ЈАПАНСКИ АВИОНИ
У БРИШУЋЕМ ЛЕТУ МИТРАЉИРАЈУ...

...НАЈЗАД СУ ПОЛЕТЕЛИ
НАТРАГ У БАЗУ...

АМЕРИКАНЦИ СУ ПОКУ-
ШАЛИ ДА СПАСУ ПОГОЂЕ-
НЕ БРОДОВЕ...

...И ОРГАНИЗУЈУ ОДБРАНУ ОД ЕВЕНТУАЛНОГ ДРУГОГ НАПАДА...

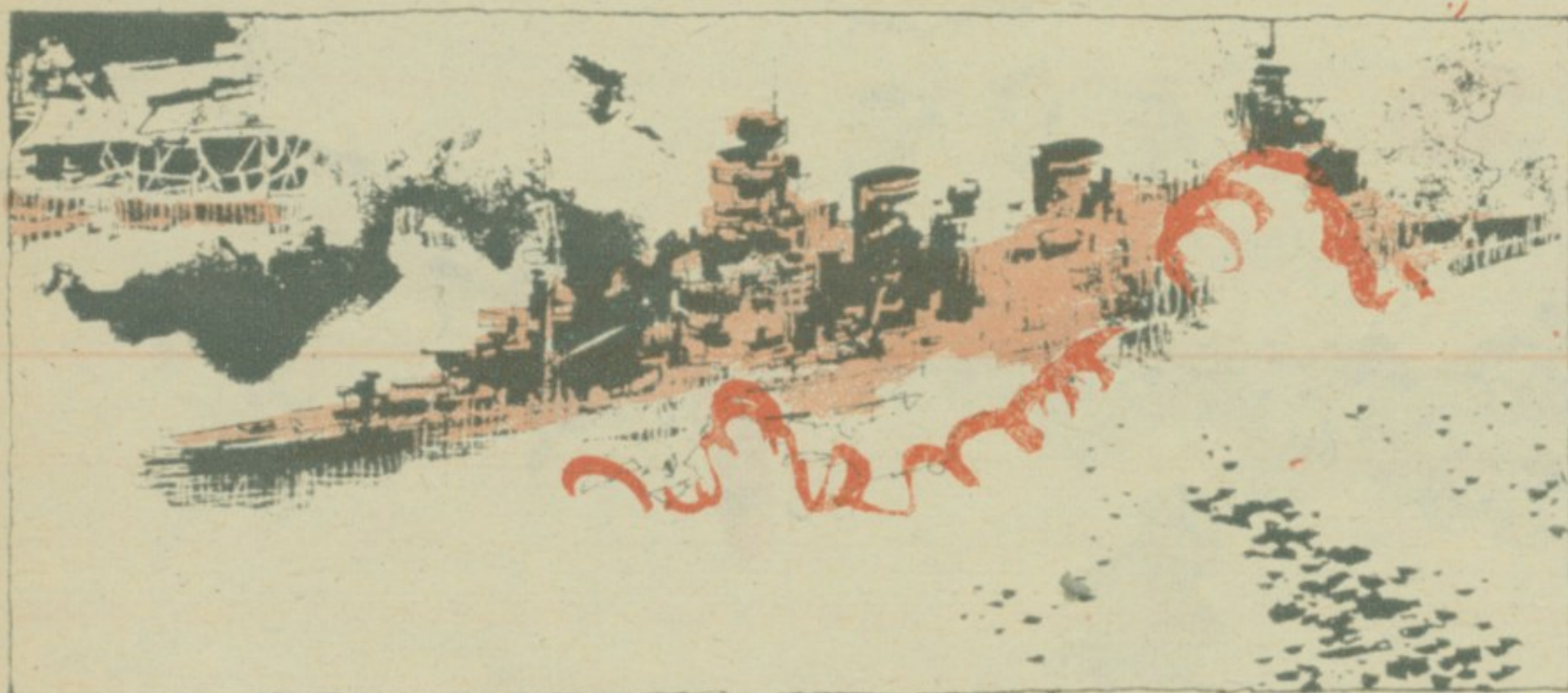
ШТА? ПАДОБРАН-
СКИ ДЕСАНТ?
ГДЕ?

НЕ, НЕМАМО ВИШЕ МУНИЦИЈЕ!
СНАБИТЕ СЕ!

НОСАЧИ
АВИОНА
СУ НАПАД-
НУТИ!

ОВА ПОСЛЕДЊА ВЕСТ НИЈЕ БИЛА
ТАЧНА. ДВА НОСАЧА АВИОНА, НЕ
ЗНАЈУЋИ ЗА НАПАД, МИРНО СУ
ПЛОВИЛА ПРЕМА ПЕРЛ ХАРБОРУ...

...ГДЕ СУ ЕКСПЛОЗИЈЕ РАЗАРАЛЕ ЛУКУ...

...ОКО 9 ЧАСОВА НАИШАО
ЈЕ ДРУГИ ЈАПАНСКИ ТАЛАС:
54 БОМБАРДЕРА, 80 ЈУРИШ-
НИКА, 36 ЛОВАЦА...

...ДОЧЕКАЛА ИХ ЈЕ СНАЖНА ПРОТИВ-
АВИОНСКА ВАТРА...

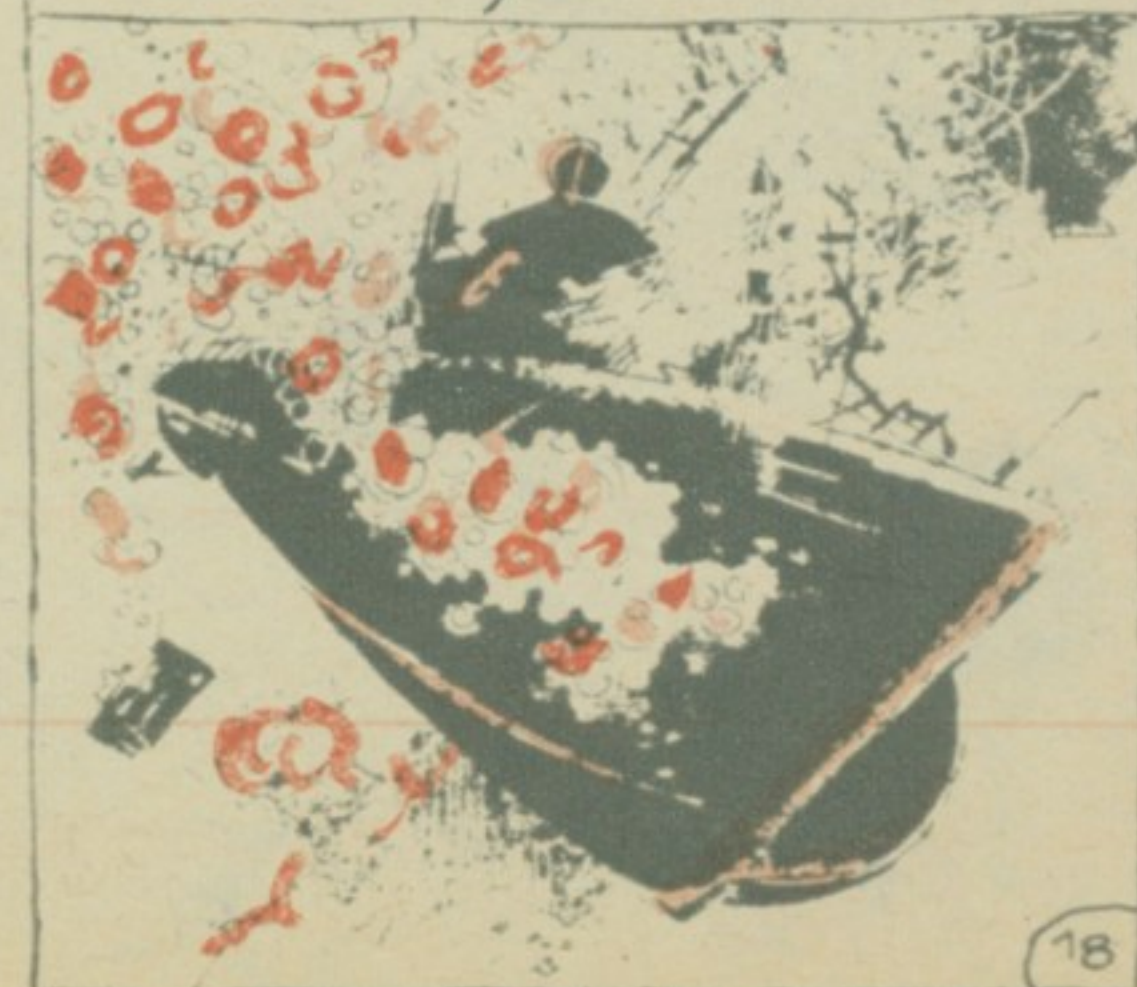
...АЛИ, АМЕРИКАНЦИ СУ И
ОВОГ ПУТА ПРЕТРПЕЛИ ТЕШ-
КЕ ГУБИТКЕ...

...ЈАПАНСКЕ ПОДМОРНИЦЕ НИСУ БАШ
ИМАЛЕ СРЕЋУ, ЈЕР СУ ИХ АМЕРИЧКИ
БРОДОВИ ДОЧЕКАЛИ...

...И ПОТОПИЛИ ПЕТ. ЧЕТИРИ
СУ БИЛЕ ТАКОЗВАНЕ ЦЕПНЕ
ПОДМОРНИЦЕ...

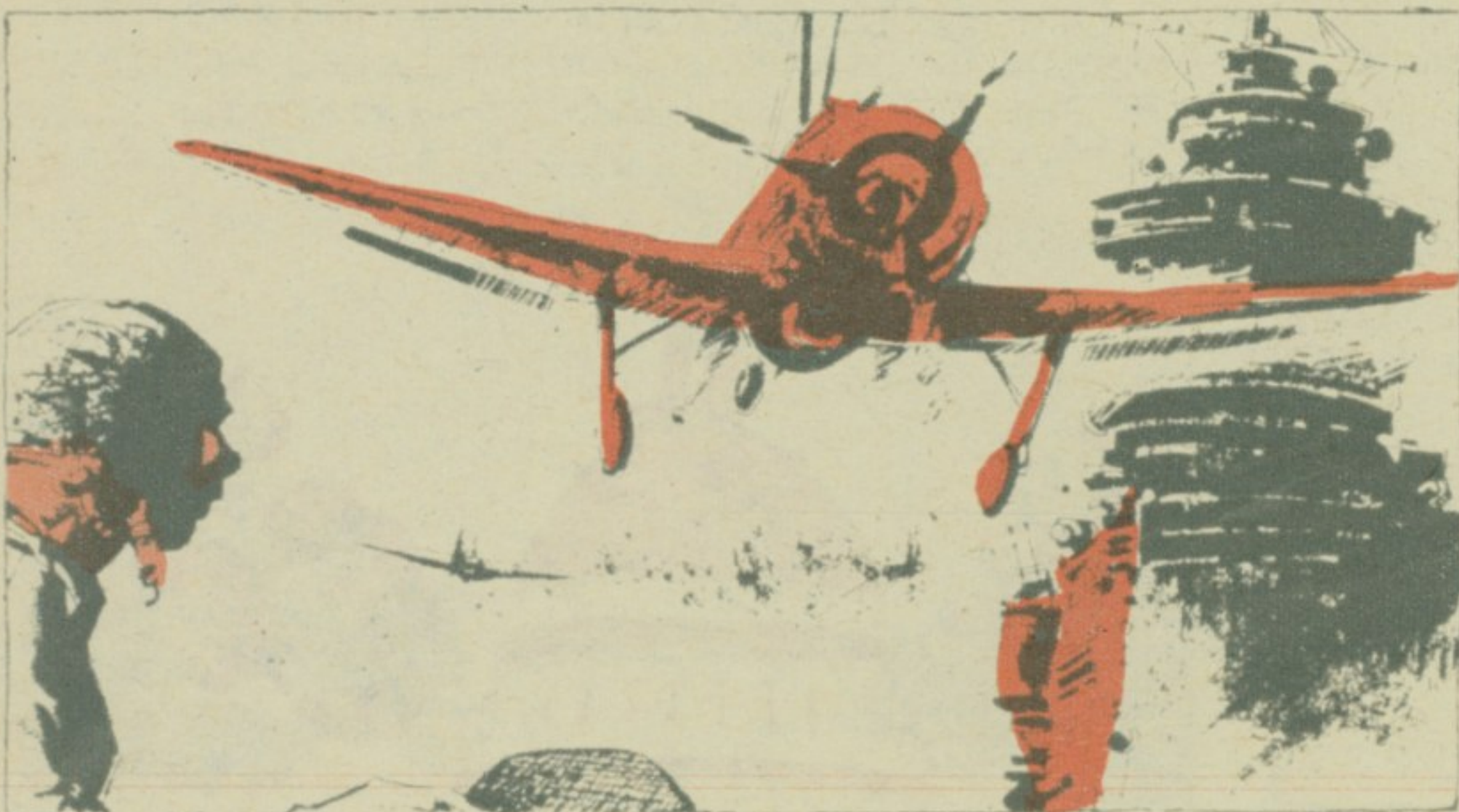

...ПОСАДА ШЕСТЕ ПОДМОРНИЦЕ
СЕ ПРЕДАЛА.

ДОК ЈЕ БИТКА ЈОШ ТРАЈАЛА, КАПЕТАН ФУКИДА СЕ
ВРАЋАО НА СВОЈ НОСАЧ АВИОНА...

ЗАДАТАК ЈЕ ОДЛИЧНО
ИЗВРШЕН, АДМИРАЛЕ!
АЛИ, МИСЛИМ ДА БИ ТРЕ-
БАЛО ИЗВРШИТИ ЈОШ
ЈЕДАН НАПАД! НОСАЧИ
АВИОНА НИСУ БИЛИ
У ЛУЦИ...

СВАКАКО!
ИДЕМО У
ПОТРАГУ
ЗА ЊИМА!

НЕ! ПОВЛАЧИ-
МО СЕ!

ШТА?
АЛИ, ГОСПО-
ДИНЕ, ЈОШ
ЈЕДНИМ
НАПАДОМ...

МОРАМО
ДА НАЂЕМО НО-
САЧЕ АВИОНА!

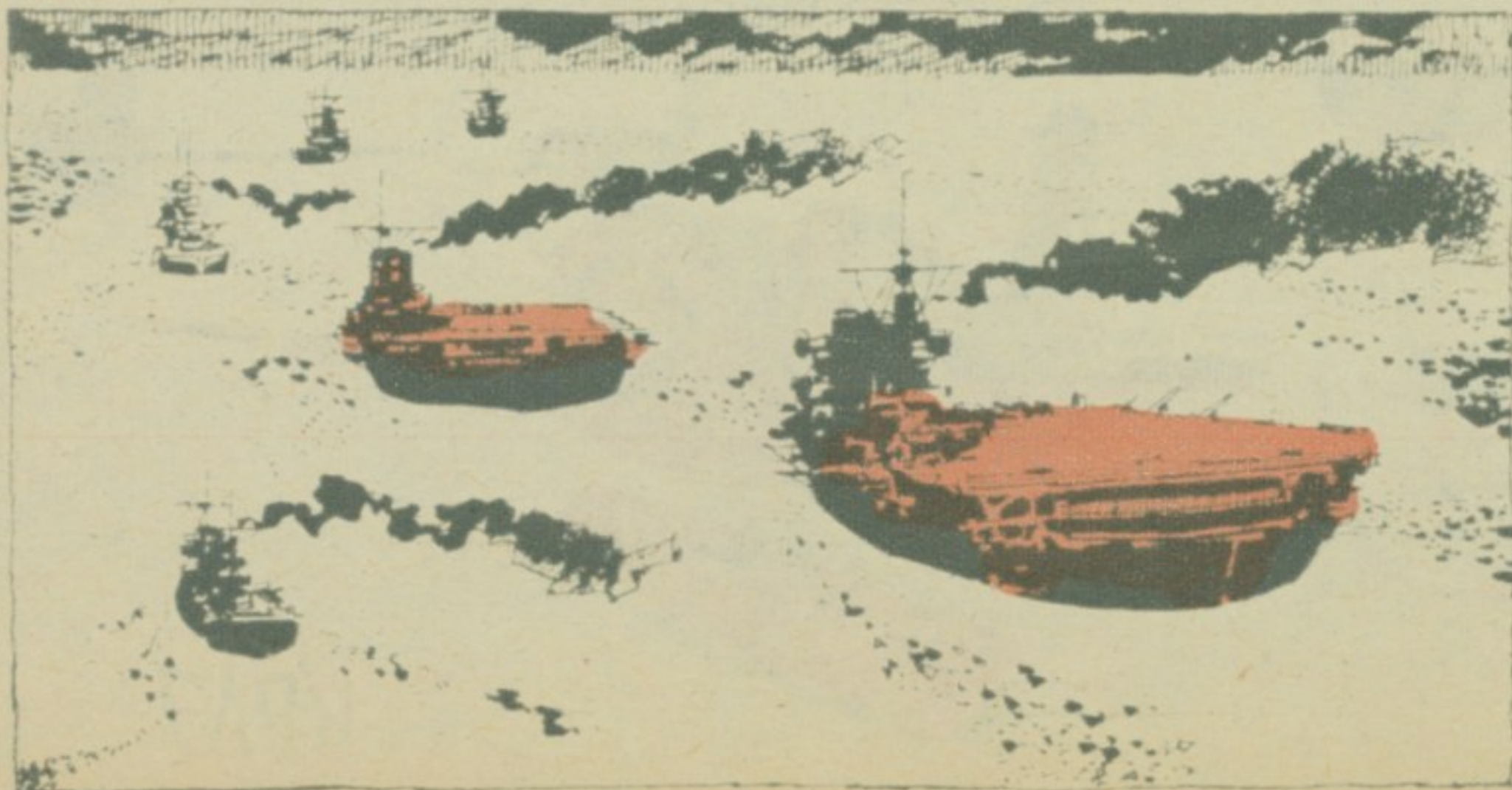
А АКО АМЕРИКАНЦИ
НАЂУ НАС? ДОСТА ЈЕ!
НАПАД ЈЕ УСПЕО
И МИ СЕ ПОВЛА-
ЧИМО!

12 ЧАСОВА. ВРАТИО СЕ
ДРУГИ ЈАПАНСКИ ТАЛАС.
ВРЕМЕ ЈЕ ПОЧЕЛО ДА
СЕ КВАРИ...

...МАЛО КАСНИЈЕ, ПРВА ЈАПАНСКА ЈЕДИНИЦА
КРЕНУЛА ЈЕ НАЗАД...

...УДАРАЦ КОЈИ ЈЕ ЗАДАТ АМЕРИКАНЦИ-
МА БИО ЈЕ СТРАШАН. ПЕРЛ ХАРБОР ЈЕ
ПРЕТВОРЕН У ЛОМАЧУ...

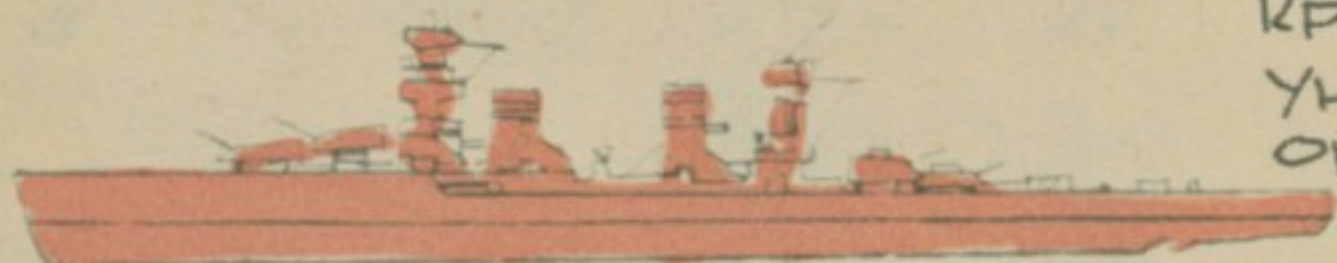
АМЕРИЧКИ ГУБИЦИ

МРТВИ: 2043
РАЊЕНИ: 1128

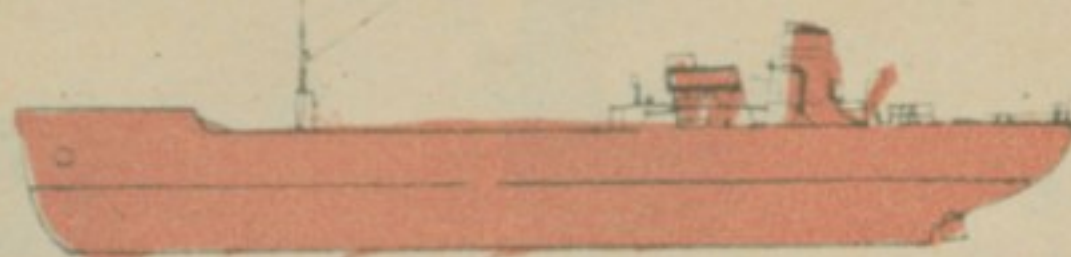
ОКЛОПНАЧЕ
УНИШТЕНО: 5
ОШТЕЋЕНО: 3

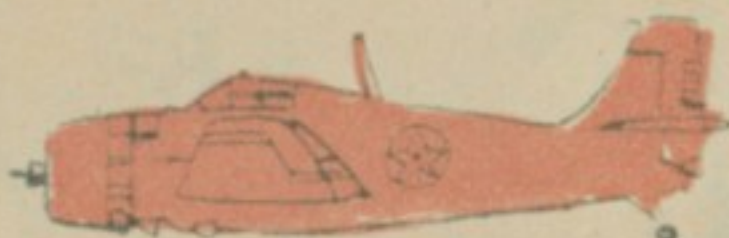
КРСТАРИЦЕ
УНИШТЕНО: 0
ОШТЕЋЕНО: 3

РАЗАРАЧИ
УНИШТЕНО: 0
ОШТЕЋЕНО: 3

ПОМОЋНЕ ЛАЂЕ
УНИШТЕНО ИЛИ
ОШТЕЋЕНО: 4

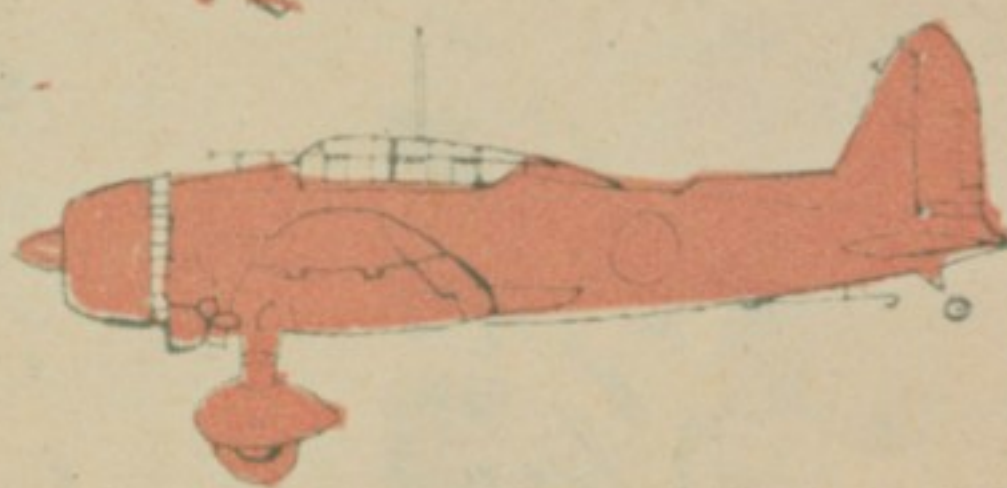

АВИОНИ
УНИШТЕНО: 118
ОШТЕЋЕНО: 161

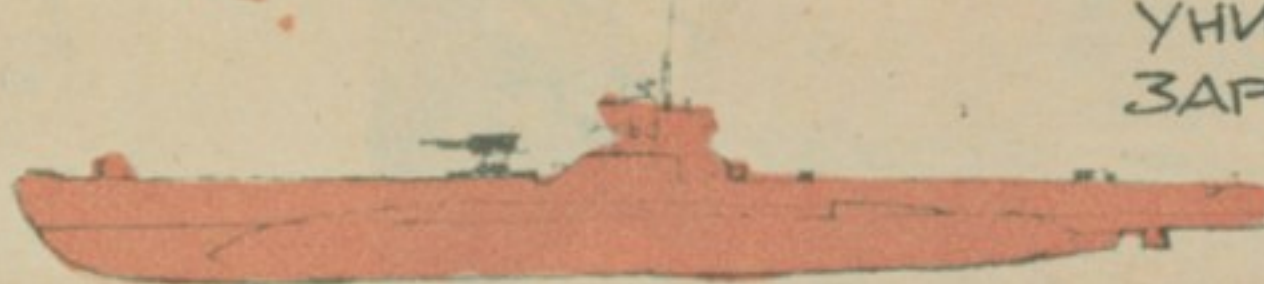
ЈАПАНСКИ ГУБИЦИ

МРТВИ И НЕСТАЛИ: ПИЛОТА: 55
НЕОДРЕЂЕН
БРОЈ ЉУДИ У
ПОДМОРНИЦАМА

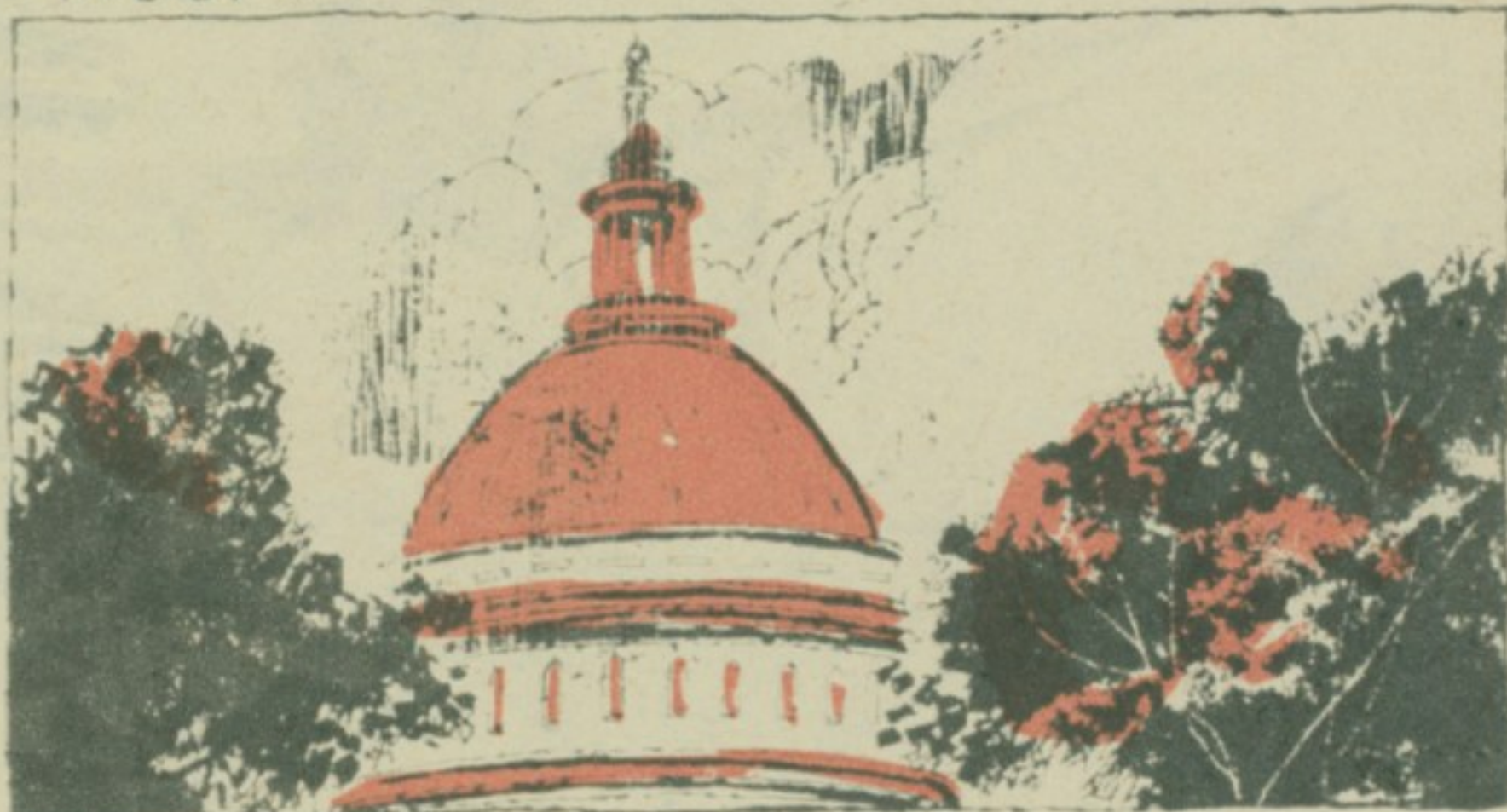

АВИОНИ
УНИШТЕНО: 29

ПОДМОРНИЦЕ
УНИШТЕНО: 5
ЗАРОБЉЕНО: 1

УЗБУЊЕЊЕ У САД И У СВЕТУ БИЛО ЈЕ
ОПРОМНО. ДАН КАСНИЈЕ, ПРЕДСЕДНИК САД
РУЗВЕЛТ ЈЕ У ВАШИНГТОНУ ОДРЖАО
ГОВОР...

7. ДЕЦЕМБАР ЈЕ ДАН
КОЈИ ЋЕ ОСТАТИ У СЕЋА-
ЊУ КАО СИМБОЛ ПОД-
ЛОСТИ! ИЗНЕНАДА
СМО НАПАДНУ-
ТИ...

ПОЧЕО ЈЕ РАТ. СУКОБ,
КОЈИ ЈЕ ЗАПОЧЕО 1939.
ГОДИНЕ, ПРЕТВОРИО СЕ
У СВЕТСКИ РАТ...

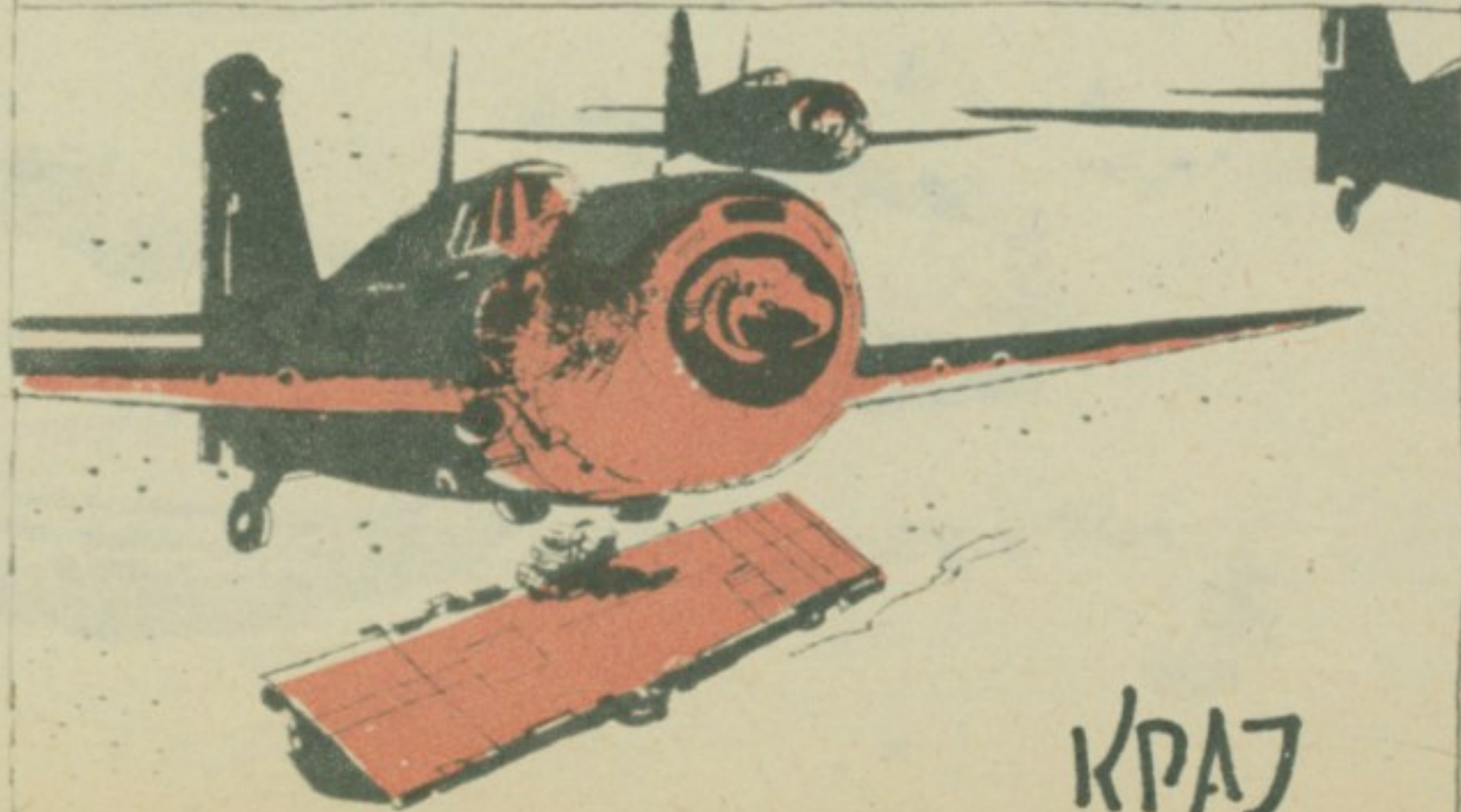
ПОСЛЕ НАПАДА НА ПЕРЛ ХАРБОР,
АМЕРИКАНЦИ СУ НА ХАВАЈИМА РАС-
ПОЛАГАЛИ СА СВЕГА 29 БОРБЕНИХ
АВИОНА.

... СВА ТЕЖИНА РАТА ПАЛА ЈЕ НА НОСАЧЕ АВИ-
ОНА, КОЈИ СУ ИЗБЕГЛИ ПРВИ
НЕПРИЈАТЕЉСКИ НАПАД...

... ОНИ СУ БИЛИ ОСЛОНАЦ АМЕРИКАНЦИМА
У ПРВИМ ГОДИНАМА РАТА, СВЕ ДО ПРЕ-
ОКРЕТА НА ПАЦИФИКУ...

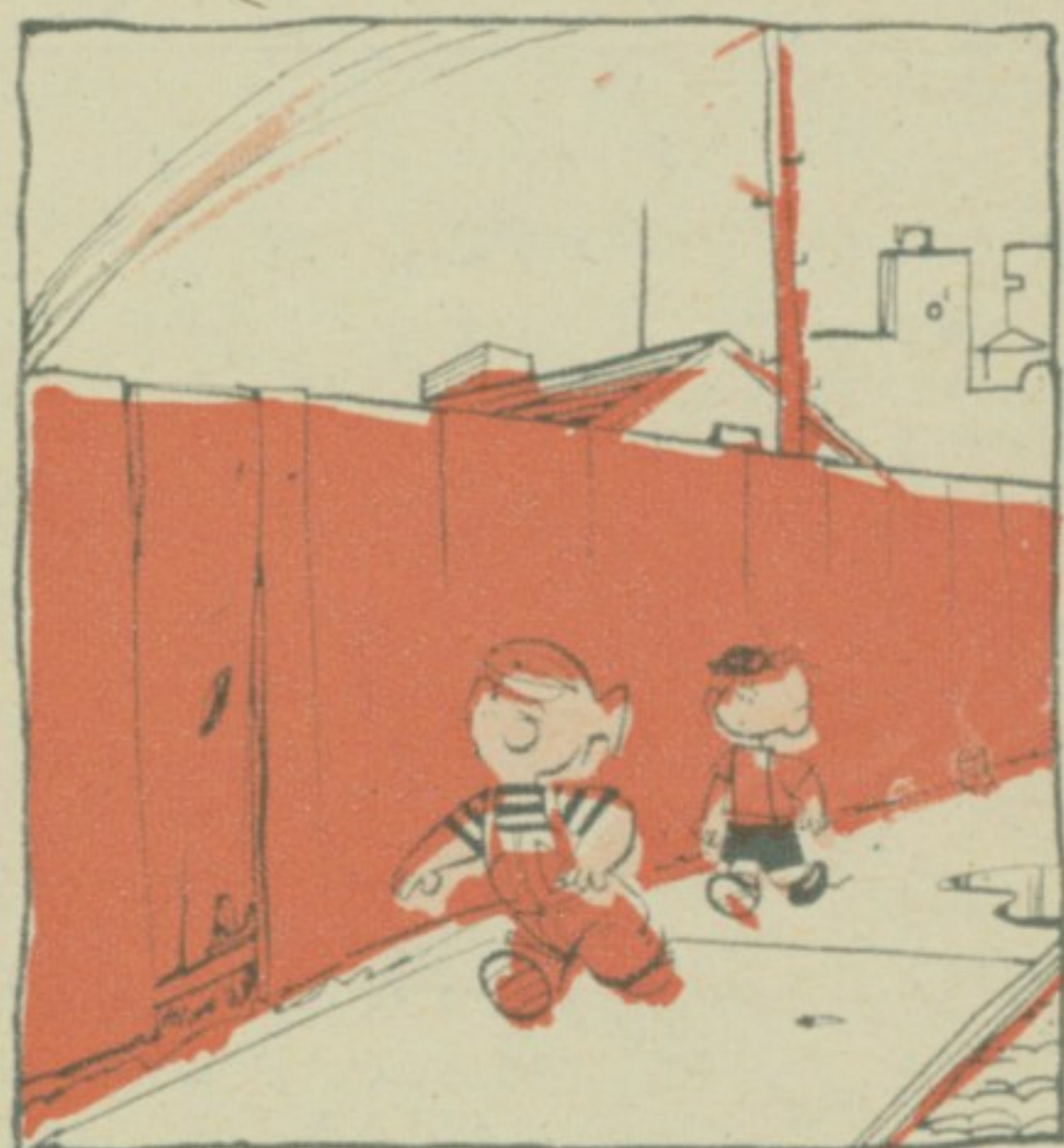
КРАЈ

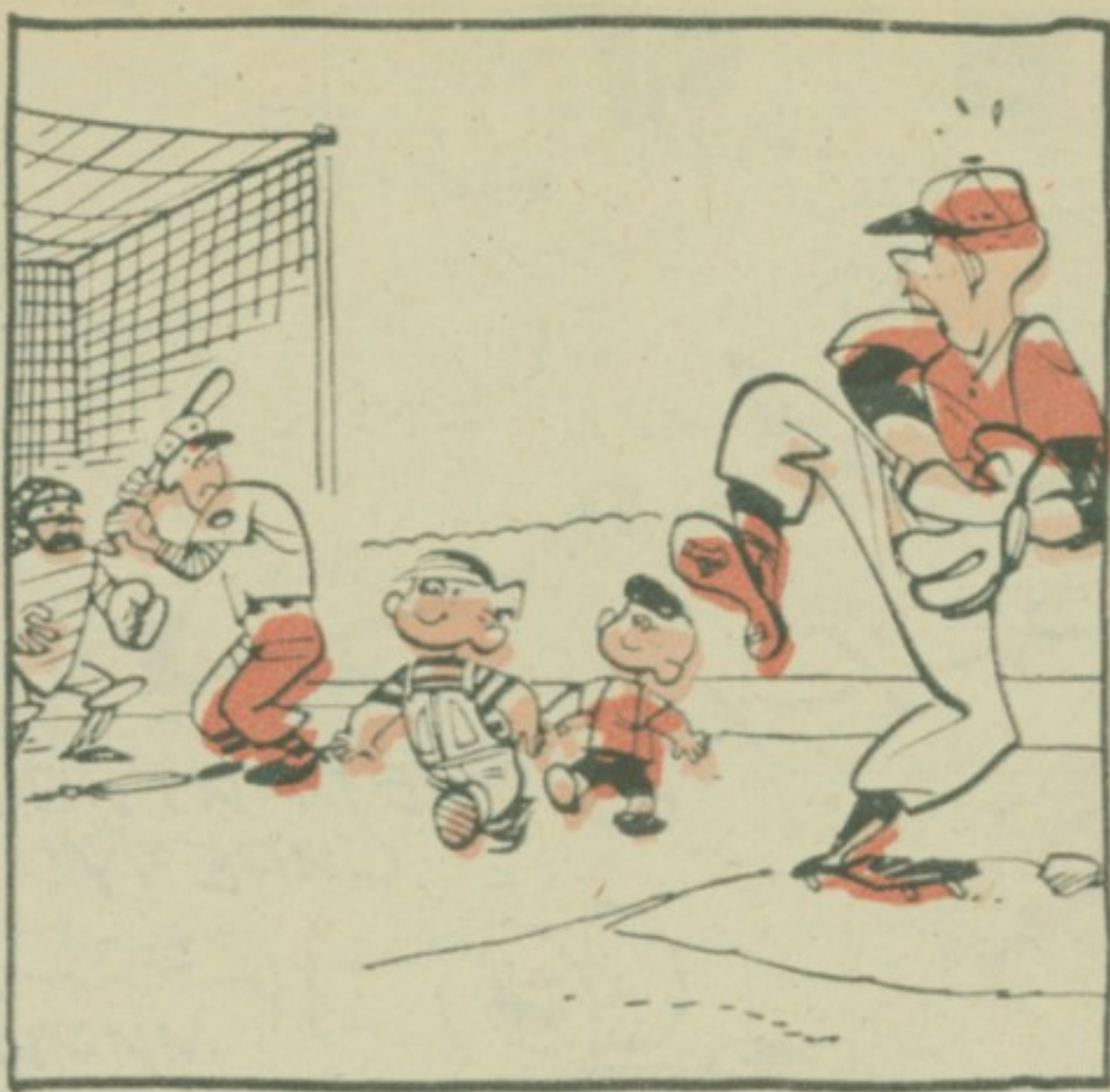
ЛОВАЦ НА ДУГУ

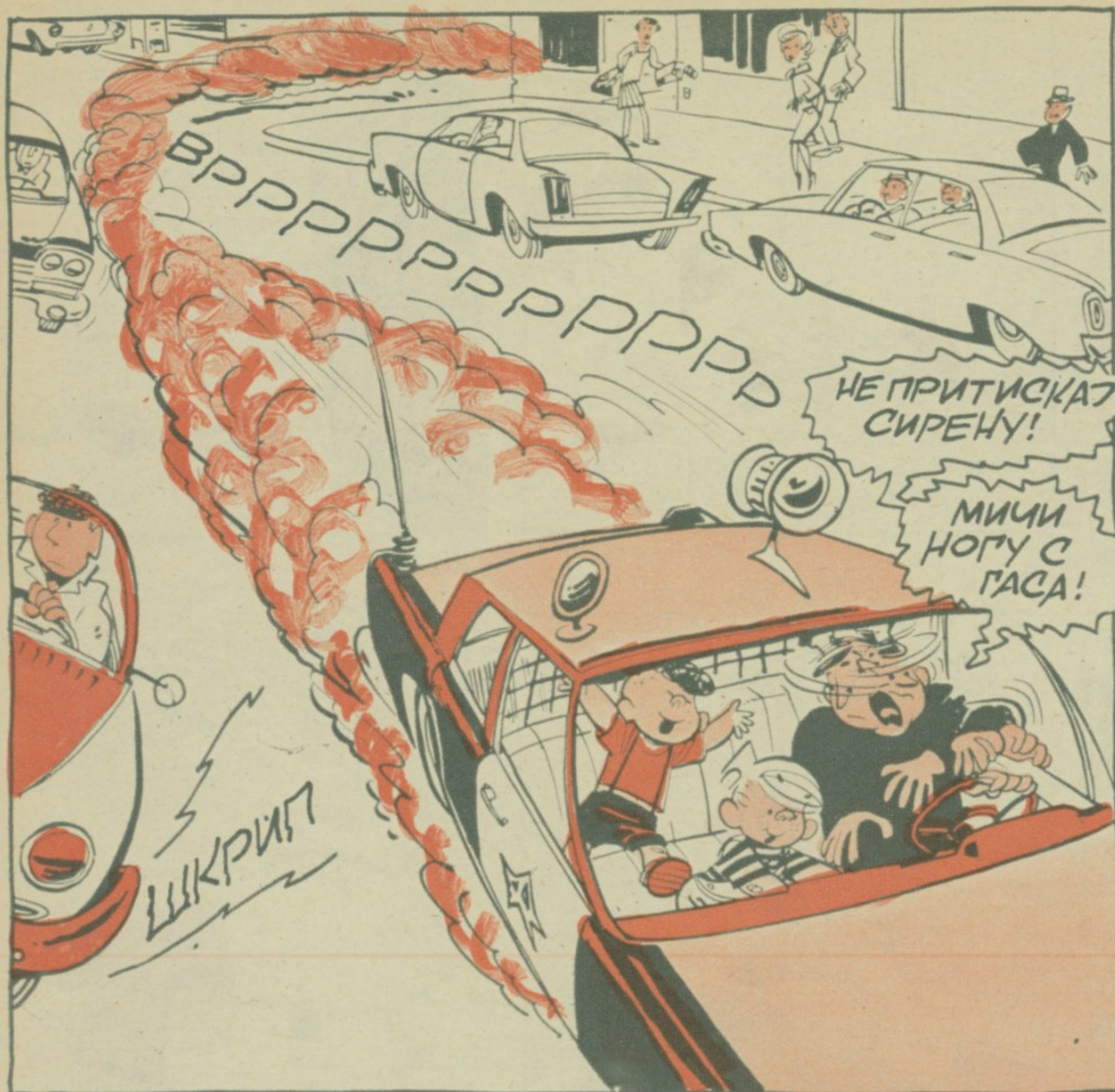

КРАЈ

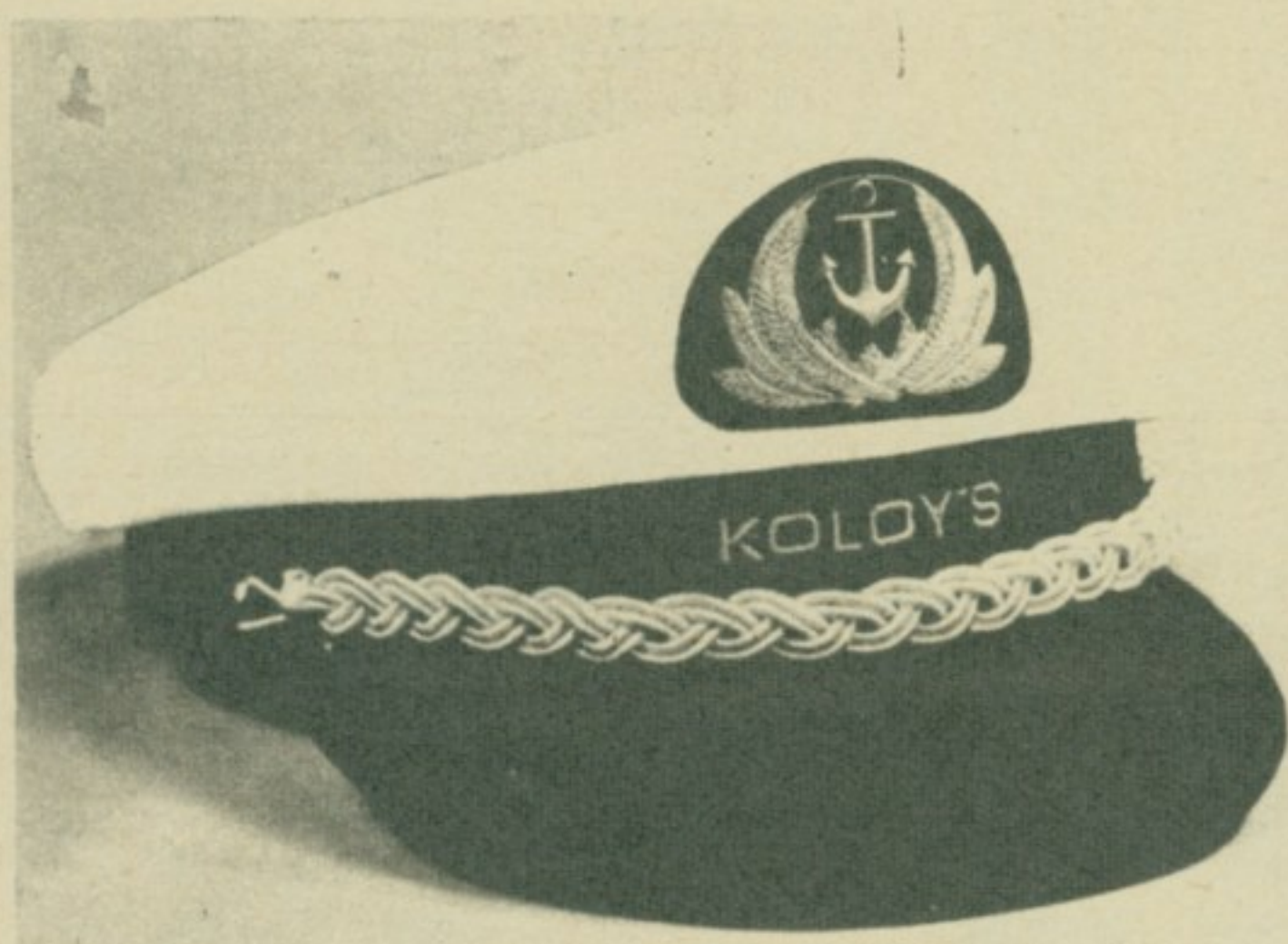

Kolinska

КАПЕТАНСКУ КАПУ ЗА СВАКИ ПОПУЊЕНИ АЛБУМ

Постани капетан KOLOY'S морнарице!

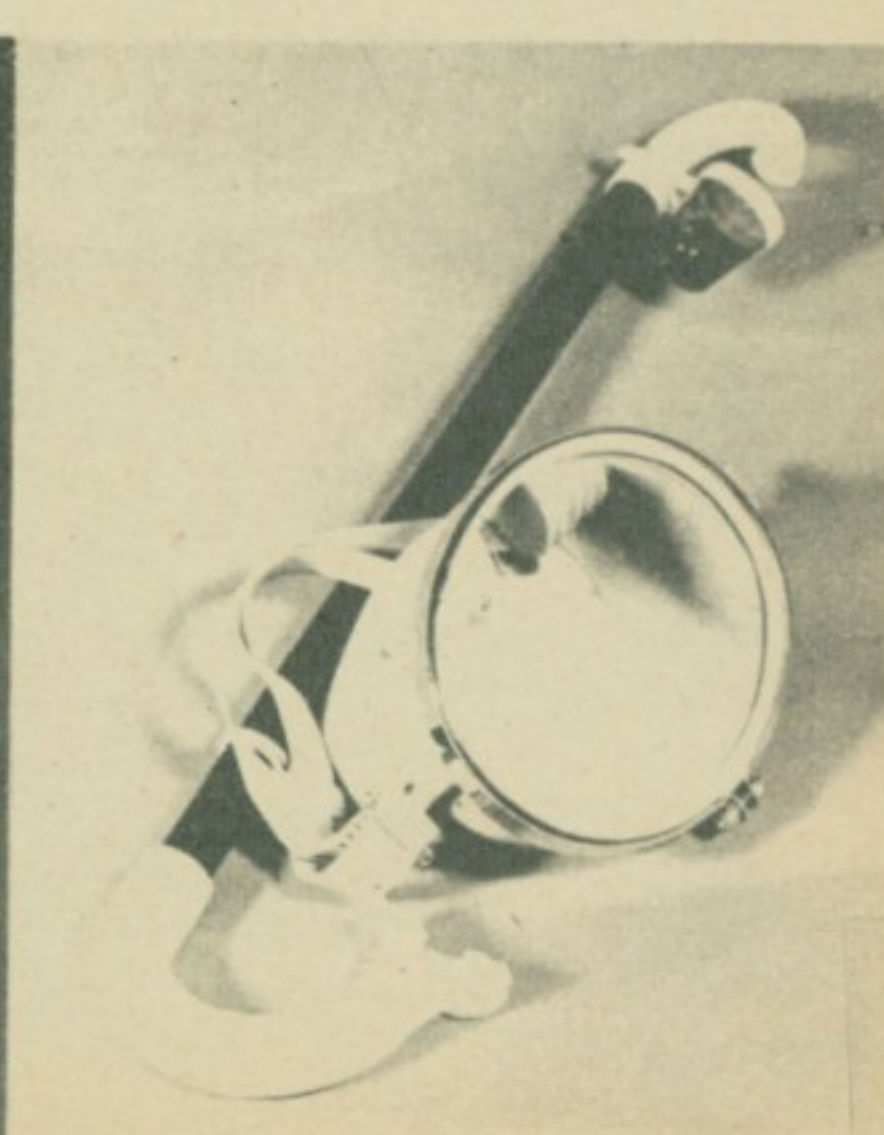
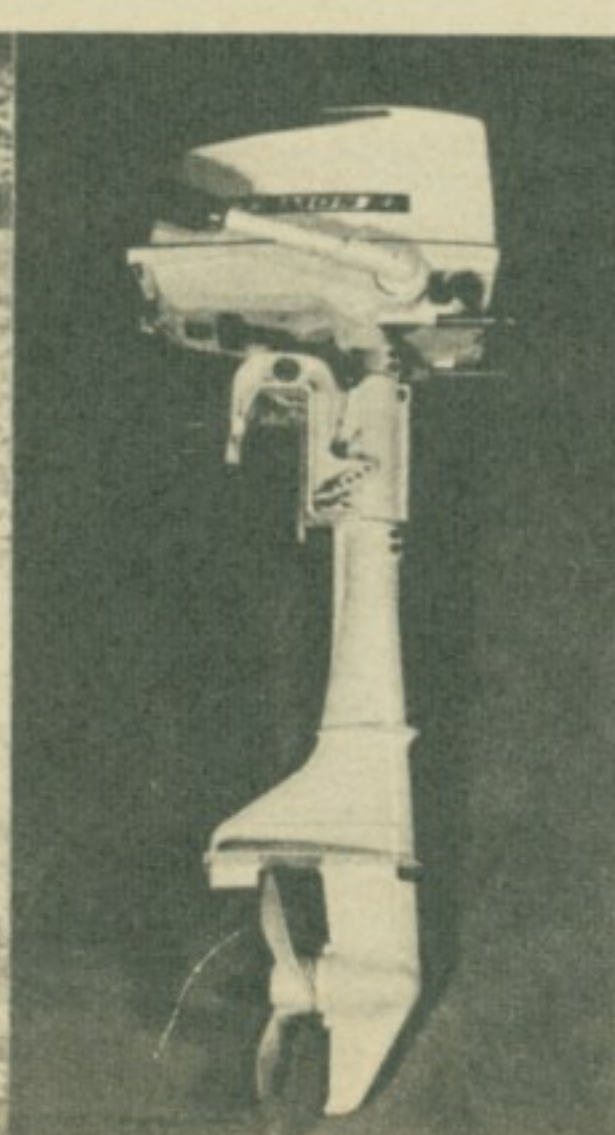
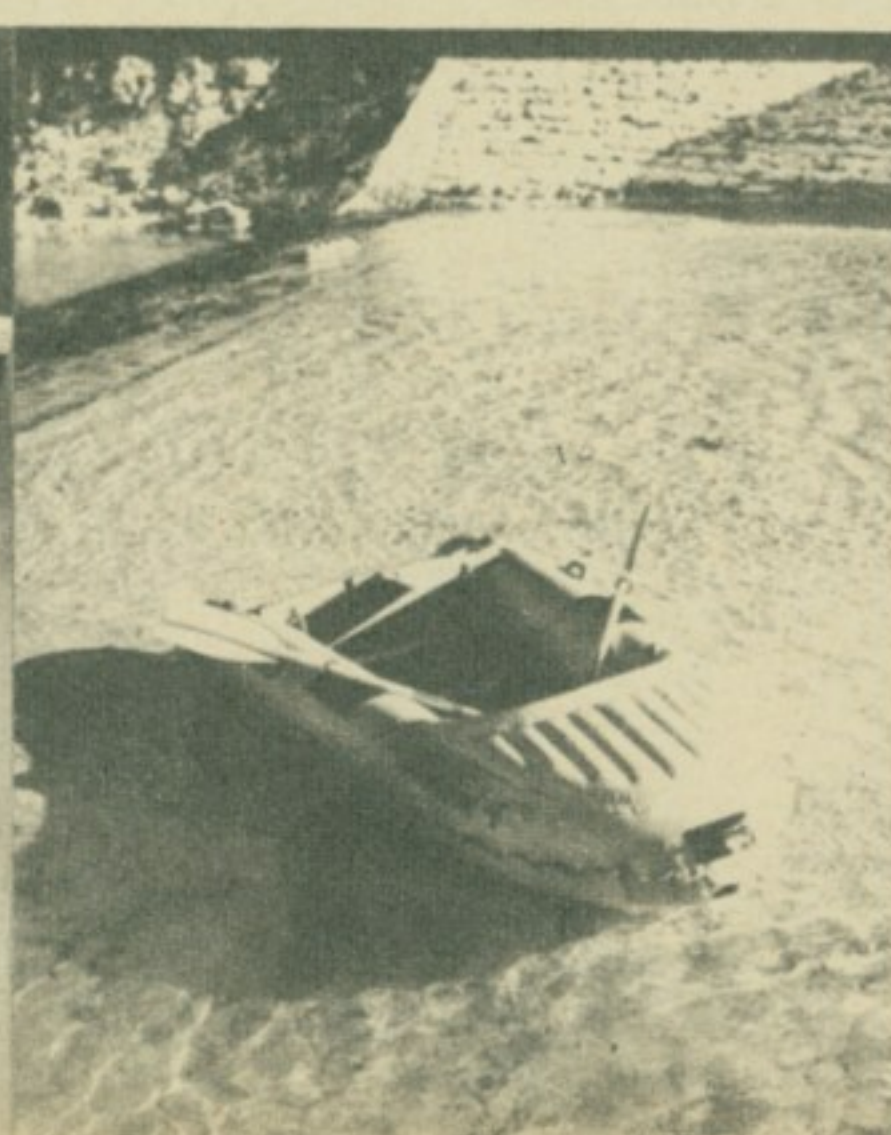
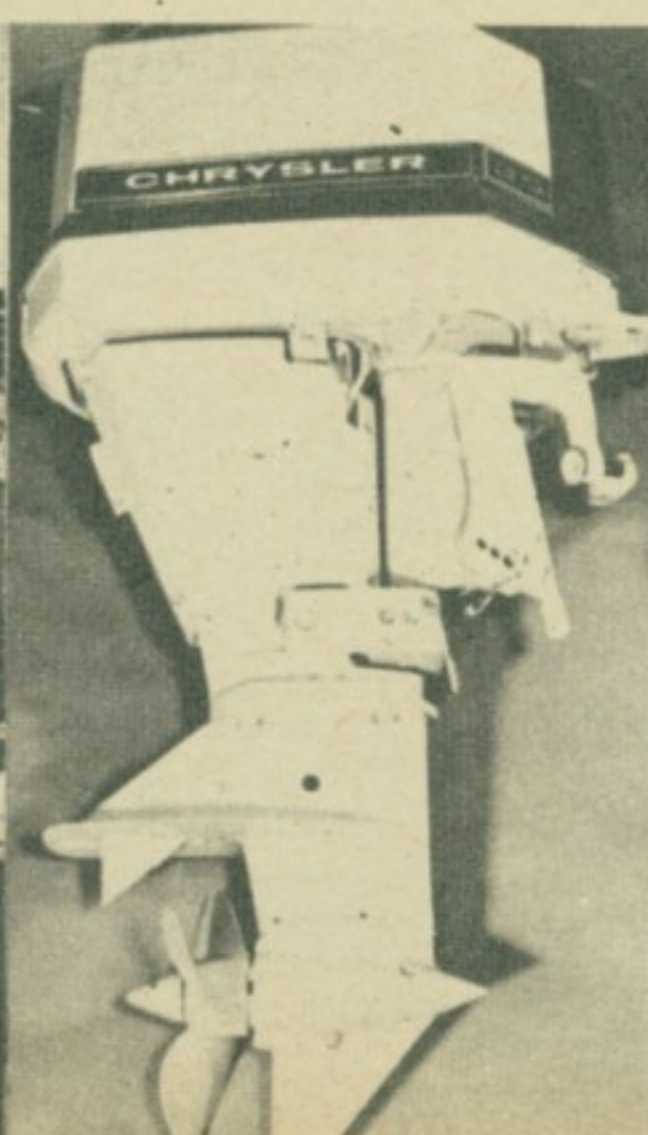
НАГРАДЕ У ОВА ДВА ИЗВЛАЧЕЊА:

1. ИЗВЛАЧЕЊЕ 15.5.1974
2. ИЗВЛАЧЕЊЕ 15.5.1975

2 ГЛИСЕРА ЕЛАН GT 400
СА МОТОРОМ КРАЈСЛЕР 35 КС

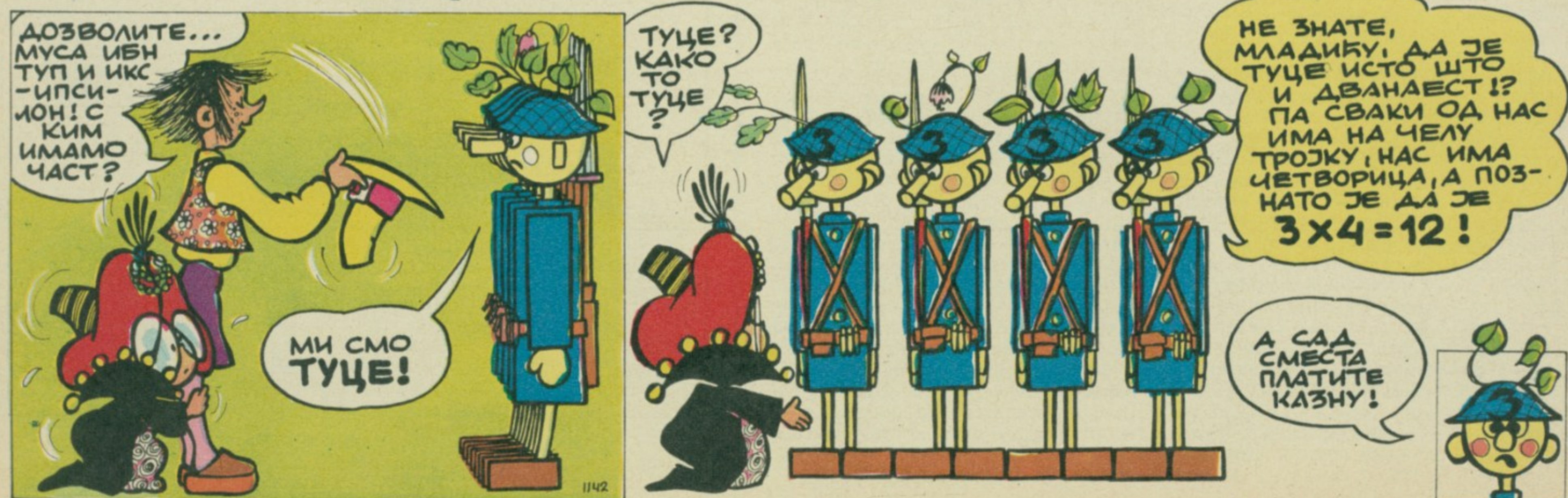
10 ГУМЕНИХ ЧАМАЦА МАЕСТРАЛ
4 СА МОТОРОМ ТОМОС 4 КС

1000 ПОДВОДНИХ
МАСКИ СИРЕНА

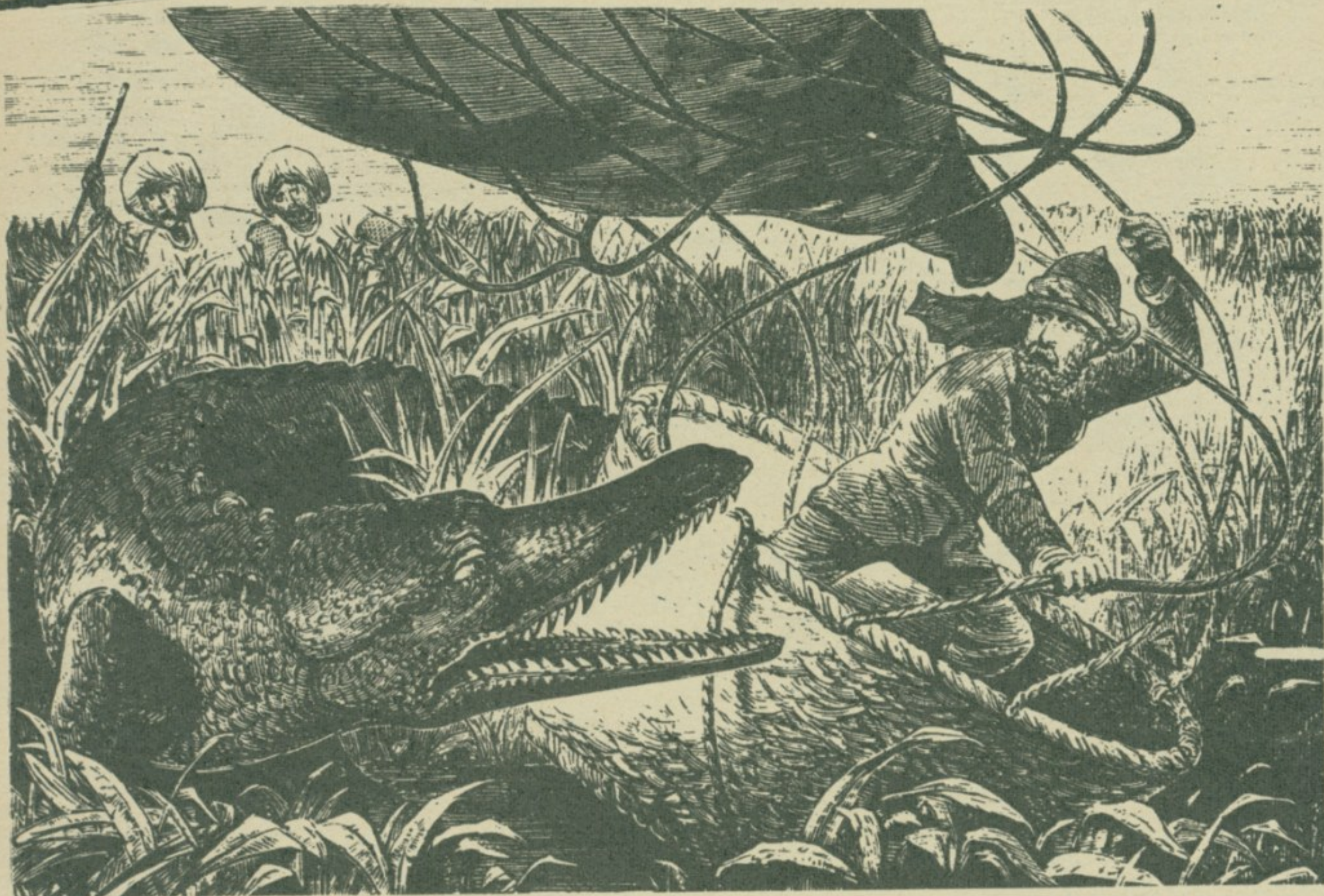
ДОЖИВЉАЈИ ИБН ТУПА

СКУПИТЕ ХРАБРОСТ ПА ЧИТАЈТЕ!

КРОКОД

НАИЛАЗИ ЧУДОВИШТЕ

Следећи извештај о првом искуству мистера Лина у лету балоном написао је он сам и извештај се појавио у Калкутским новинама.

„Претпостављам да ће сви они који се у недељу прошлу нађоше на Северном кружном путу са занимањем прочитати мој опис пута кроз ваздух и спуштања балона. С циљем да достигнем потребну висину употребих инструмент сопствене конструкције. Он се састоји од мале металне цеви, зачепљене на једном крају њеном, и празне, савитљиве цеви од спољне опне воловских црева сачињене.

Поглед с висине од 9000 стопа беше толико божанствен да се описати не може. Свака улица и свака стаза у вртovima јасно се оцртаваху као на мапи некаквој. Река Хафли чињаше ми се као мала сребрнаста змија, а бродови као црне тачке на леђима. И докле год око моје према западу допираше, чињаше ми се да водена површ високо изнад земље стоји. Поклич што се из грла окупљеног света заори у трену кад напустих земљу, јасно чух и по други пут кад се већ налажах петнаест минута у ваздуху. То беше одјек. У 4.40 приметих да се бурзином великом крећем према Тигровом рту а у том тренутку налажах се на висини од 13.000 стопа. То ме натера да покушам да се повучем што ми срећом и успе јер се спустих у повољну струју за коју утврдох да долази са југоистока. Док сам се спуштао, а на висини од 10.000 стопа, у потпуно јасној атмосфери, мојим очима се указа на северу пространа равна интензивне белине. Не могу да о узроку феномена тог створим другачије мишљење сем да су зраци залазећег сунца дошли у додир с леденим одблеском снежног ланца Хималаја. Наставих своје спуштање и ускоро изгубих из вида ту појаву. Мада свако одлагање представљаће повећану опасност спуштања, одолети нисам могао да не по-

кушам да протумачим ту мистерију, али не успех.

У 5,15 бејаш око хиљаду стопа изнад чврсте земље — што се после показа као неодговарајуће име за то место — кад угледах огромног крокодила како се са упорношћу креће према мени и кад се ња сасвим спустих и плеснух у блато и трстику, која беше преко три метра високо угледах главу чудовишта у истој равни са ивицом корпе мог балона. Да има макар слабог поветарца, помислих могао сам се спустити на само чудовиште. Срећом, имадох при себи довољно баласта да га избацим из корпе баш у часу кад је чудовиште на четрдесет корака од мене било. Ово ми омогући да се дигнем изнад густе тршчане џунгле и да се домогнем уже та за који беше везана моја чакља. Надах се да ће се оно набити на моју чакљу али у томе бејаш осуђен на разочарење. Стадох да дозивам у помоћ и ускоро угледах како се кроз трску и кал према мени пробијају домороци које унапред још бејаш најмио да прате лет мог балона. Они ме тада увераваху да ће стално на мене мотрити али се беху разбежали када су угледали главу чудовишта покрај корпе мог балона.

Најзад ме они извукоше из кала вукући за конопце балона и ми се нађосмо на једном сувом парчету земље где испразнисмо балон и спаковасмо га у корпу. Морадосмо да пређемо преко два широка канала: мртви терет узеше њих дванаесторица на главе и тако пређоше реку гацајући по блату до пазуха. Ипак, то не натрди њихов изглед као што би нагрдио мој јер они бејашу наги. Ја пређох те канале на њиховим раменима. Најзад стигосмо с балоном до фабрике јуте и да не беше љубазности часне господе Престона и Милера убеђен сам да никад не бих стигао у луку сигурности. Та господа указаше ми сваку љубазност и ево ме сад читавог и здравог“.

СТРАЋОТАН ДОГАЂАЈ С БАЛОНОМ

Догађај толико узбудљив да се једва описати може због се недавно у Вера Крузу. Беше објављено да ће се на завршетку ваздух балон а да ће аеронаути бити Кристоф и Андреас Гемара. Све претходне радње беху на задовољавајући начин извршене. Балон беше надуван, браћа Гемара заузеше своја места у корпи и после неколико минута балон стаде да се уздиже. Изненада продоран крик изазва међу гледаоцима знатно запрепашћење. Све очи усмерише се у правцу из којег крак долазаше. Две младе господе висаху испод корпе балона. Положај им бејаше одиста страотан. Изгледа (тако смо касније из прича сазнали) да се једно од ујади већаних за балон вукло по земљи да би се на крају обавило око тела једне младе леди, Ане Лингрејв по имену а кхери једног америчког трговца, и у ваздух је повукло. Сестра њена, спазивши у каквој се опасности Ана налази, дограби је у нади

ИЛ НАПАО ВАЗДУХОПЛОВЦА

да или балон заустави или да сестру своју из конопаца ослободи. Али, за само неколико кратких секунди, обе госпођице Лингрејв у висину по дигнуте беху.

Андреасу Гемару за руком пође да докопа крај ужета које обмотану Ану Лингрејв држаше. И он га држаше тако чврсто да не постојаше могућност да се оно одвије од тела својег лепог терета. За то време његов брат Кристоф стараше се о положају Терезе (старије мис Лингрејв). Он младу госпу чврсто држаше за једну руку њену и труђаше се што боље уме речима својим да је окуражи и мољаше је да се не пода страху безразложном, јер се још све добро завршити може. Балон настављаше свој спокојни лет изнад брежуљка виноградама обраслим и плодним долинама, све док најзад Кристоферу Гемару за руком не пође да вентил отвори. А тада после крате али јаке агоније од стрепње за животе четири бића, ваздушно чудовиште стаде лагано да се спушта. Из корпе беху добачена ужад и кроз неколико минута сестре стигоше на чврсту земљу где беху спасене из опасног положаја свог али сећање на оно што су препатиле трајаће им док живе.

ФАТАЛАН БАЛОНСКИ ДВОБОЈ

О сусрету двојице балониста који се смрћу заврши јављају нам из Гијане. Изгледа да је један португалски центлмен, Молика по имену, упутио позив на двобој Холанђанину неком, који је сходно правилима што за овакве случајеве важе, право избора оружја и начин и место двобоја имао. Холанђанин, који је аеронаут, изабра да се у ваздух попне балоном својим. Противник његов, да би га мо-

гао пратити, позајми за ту прилику други балон. Пошто услови двобоја уговорени беху, оба противника, праћени секундантима својим, истовремено се винуше у висине. На дати знак противници испразнише пиштоље своје. Центлмен Молика би само овлаш рањен, док његов супарник задоби смртну рану од које издахну за мање од два часа. Догађај овај изазвао је праву сензацију у месту у коме се зби.

Don
BARRY

ФЛАШ ГОРДОН

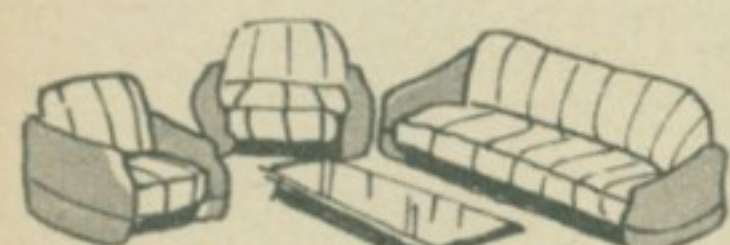

У ИДУЋЕМ БРОЈУ: НА ВИСЕКЕМ МОСТУ!

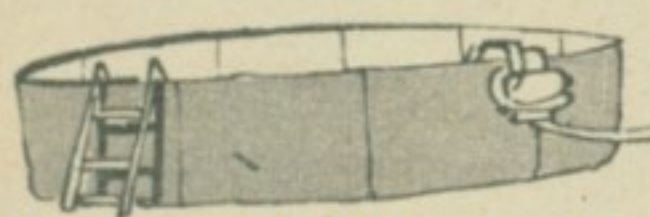

ЗАВРШЕНА ВЕЛИКА ЗАБАВНИКОВА ИГРА

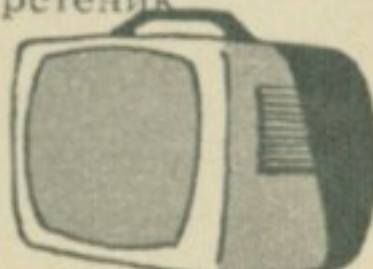
9 ПИТАЊА - 464 НАГРАДЕ!

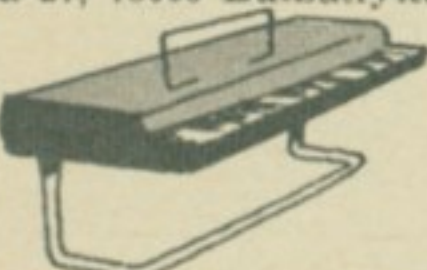
ЈЕДНУ САЛОНСКУ ГАРНИТУРУ добио је **ДРАГАН ЂОРЂЕВИЋ**, Адмирала Гепрата 13, 11000 Београд

КРУЖНИ МОНТАЖНИ БА-ЗЕН ЗА КУПАЊЕ добила је **АЛЕКСАНДРА МИЛЕНТИЈЕВИЋ**, Моше Пијаде Б. 1/15, 37240 Трстеник

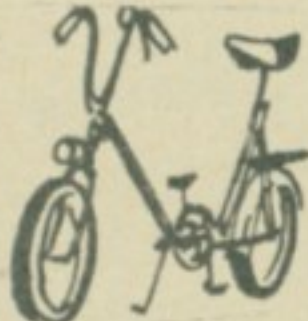
ПОРТАБЛ ТЕЛЕВИЗОР добио је **ЗОРАН КАРАЛИЋ**, Франа Супила 27, 78000 Бањалука

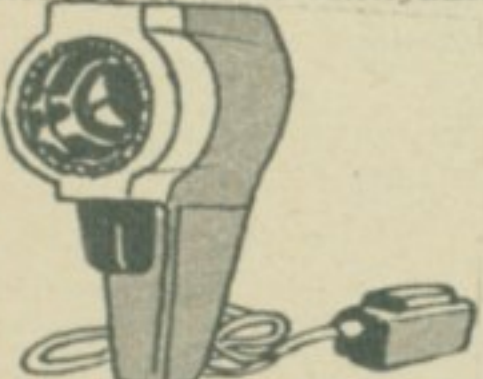
ЕЛЕКТРОНСКЕ ОРГУЉЕ добио је **РЕФИК СУЛЕЈМАН-АГИЋ**, Ђерма Ремића 1, Рибин, 77000 Бихаћ

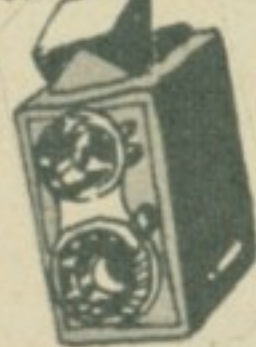
ТРИ МАГНЕТОФОНА добили су **МАРИЦА РАДИЋ**, Ул. 15. август 64, 22400 Рума; **НИКОЛА КУЗМАНОВ**, Ул. I комуна 7, 91400 Титов Велес и **ЛЕДИ ВАСИЛЕВА**, Благоја Стрчков 6, 91000 Скопље.

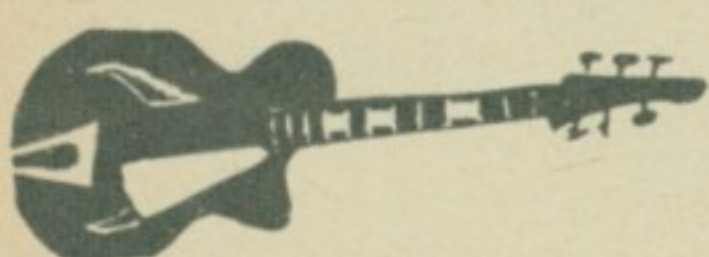
БИЦИКЛ ПОНИ добио је **ЗДЕНКО КРАСНИК**, Братства и јединства 6, 71223 Илијаш.

ТРИ ВЕРНОН КАМЕРЕ добили су **ДРАГАН МЛАДЕНОВСКИ**, Косовске бригаде 2, 91300 Куманово; **ЉИЉАНА СИМИЋ**, Лабула Букића 12а, 35000 Светозарево и **МИОДРАГ АБРАМОВИЋ**, Булевар Лењина 238/а, 81250 Цетине.

ФОТО-АПАРАТ добио је **СЕЛВЕР ТУХЧИЋ**, село Дивин код Зворника 75400 Зворник

ДВЕ ЕЛЕКТРИЧНЕ ГИТАРЕ добили су **ТАТЈАНА ОБРАДОВИЋ**, Вече Корчагина 24а, 37000 Крушевац и **МИЛИВОЈЕ РАДОВАНОВИЋ**, Георги Димитрова 4, 11000 Београд.

ДЕСЕТ ДЕЧИЈИХ ЕЛЕКТРИЧНИХ ШИВАЊИХ МАШИНА добили су **МАТО КАРЛОВИЋ**, Првомајска 74, 72000 Зеница; **МИЛАН ЛЕЛАС**, М. Тита соли-тер „Трепча“ бр. 37/Х 38220 Косовска Митровица; **МИЛАН РАДИЋ**, М. Ђуковића 1/1,

Наша наградна игра постигла је изванредан успех. У редакцију Забавника стигло је 120.033 купона с одговорима и, што је најважније, нетачних је било — свега 2580.

Жири, коме је председавао наш познати фудбалер **Рајко Митић**, није имао лак задатак: требало је прегледати све приспеле купоне, одвојити тачне од нетачних и међу тачнима извући 464 награде. Мада је у овој игри учествовао скоро сваки четврти читалац (с обзиром на тираж од 400.000 примерака) поновићемо свих девет питања и уз њих дати тачне одговоре.

1. Често смо се дивили његовој вештини на коњу с хватаљкама. Овај врхушски спортиста освојио је на светским, европским и олимпијским такмичењима 17 златних медаља. То је **МИРОСЛАВ ЦЕРАР**.

2. Сахрањен је у малој капели на врху Љвћена где се сада подиже величанствен маузолеј достојан његовог стваралаштва. Написао је и чувено епско дело „Горски вијенац“. Био је то **ПЕТАР ПЕТРОВИЋ ЊЕГОШ**.

3. Био је вођа устанка хрватских и словеначких кметова у сељачкој буни која је избила пре четири стотине година против феудалних угњетача. Мучен је и крунисан усијаном круном. Његово име је **МАТИЈА ГУБЕЦ**.

4. Својим талентом увео је словеначку књижевност у европску литературу. Његове љубавне песме, нарочито „Сонетни венац“ и данас налазе пут до срца младих. Његово најобимније дело је епска

поема „Крштење на Савици“. То је **ФРАНЦЕ ПРЕШЕРН**.

5. Довољно је само да се појави на малом или великом екрану па да нас засмеје. Играо је у неколико филмова и многим телевизијским хумористичким емисијама. Његово име и надимак су **МИОДРАГ ПЕТРОВИЋ-ЧКАЉА**.

6. Наш је врхунски боксер полутешке категорије. Познат је по својим страховитим ударцима левом руком. Вишеструки је шампион Југославије и Балкана, двоструки првак Европе и победник на последњој Олимпијади. Зове се **МАТЕ ПАРЛОВ**.

7. Чувени мост код Вишеграда, саграђен 1571. године, неми је сведок многих бурних догађаја у ис-

торији наших народа. Овај мост је главни мотив романа нашег великог књижевника и нобеловца. Тај књижевник је **ИВО АНДРИЋ**.

8. Свој први филм снимала је пре петнаест година док је још била ученица. Од тада је играла у 47 филмова. Памтимо је из „Прекобројне“, гледамо је у „Сутјесци“ забавља нас у телевизијској серији „Образ уз образ“. Зове се **МИЛЕНА ДРАВИЋ**.

9. Трчањем је почела да се бави у родној Ђуприји. Бивша је светска рекордерка на 800 метара, двострука европска првакиња у истој дисциплини, вишеструки шампион Југославије и Балкана на 800 и 1500 метара. Сада је члан загревачког „Динама“. То је **ВЕРА НИКОЛИЋ**.

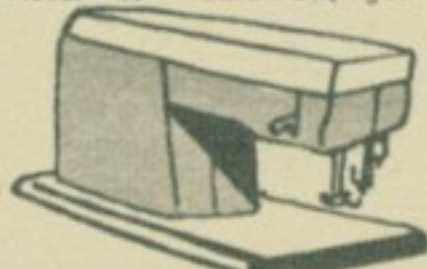

ЦЕНАНА ВУКОВИЋ, Пролетерских бригада 46, 78240 Јајце; **СТЕЈА ЛАТНОВИЋ**, Утрине, Маретићева 10, 41020 Загреб; **ДУБРАВКА МИЛОШЕВИЋ**, Вукасовићева 74/IV, 11090 Београд; **СТОЈАН СТОЈАНОВИЋ**, Томе Ивановића 50, 18530 Сурдулица; **БРАНКА ЂУРОВИЋ**, Моше Пијаде 2/14, 19210 Бор; **ДРАГАН РАЊЕЛОВИЋ**, Станоја Главаша 6, 18000 Ниш; **ДЕЈАН БОКИЋ**, Станка Пауновића 45, 11090 Београд; и **БОЖИДАР МИЉКОВИЋ**, Доктора Замелкова б.б. 18310 Бела Паланка.

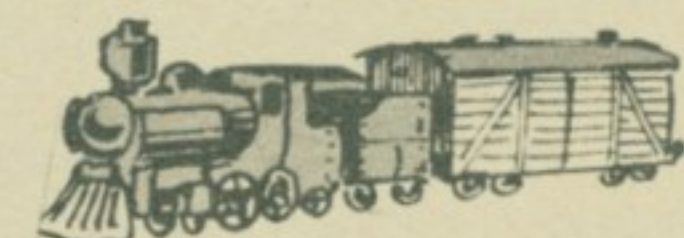

СТО ГУМЕНИХ ЛОПТИ добили су **ВОЈИСЛАВ ЂУРИЋ**, М. Пијаде 10, 71400 Горажде; **ВЕСНА ПЕЈАКОВИЋ**, Насеље ЈНА сол. 1/23 34000 Крагујевац; **ПЕРСИДА ЈЕФТИЋ**, Карла Маркса 62, 38400 Призрен; **ДОБРИЦА МИЛОВАНОВИЋ**, Србина бр. 8, 11300 Смедерево; **ДРАГАН САВИЋ**, Ж. Зрењанина 131, 23262 Томашевац; **ВЛАДО БУКИЋ**, М. Тита 164, 23300 Кикинда; **ДРАГАН АНДРИЋ**, Буре Филиповића 59, 26229 село Пловица; **ЖАНА КОТЕВСКА**, Франклина Рузвелта, 48/I, 91000 Скопље; **НИКОЛА НОВАКОВИЋ**, Слободана Принципа 40, 23311 Наково; **ЗОРАН БАБИЋ**, Миладинова Зорића 12, 23311 Наково; **ДРАГИ РИСТЕВСКИ**, Даме Груев 143, 97000 Витола; **ДАНОР ГРГОРОВИЋ**, Јоакима Ракова 72/II, 52000 Пула; **СЛАВИЦА ГОРИЧКИ**, Станка Пауновића 31/X, 18000 Ниш; **МАРА МИЛИЋ**, Дупљанинова 1, 41000 Загреб; **ЗОРАН ТАСИЋ**, село Заскок, 38230 Урошевца; **СВЕТЛАНА ЈОВАНОВИЋ**, Балканска 31, 18400 Прокупље; **МИРЈАНА ШУСТИЋ**, Цеста Каштел Стари 14, 58216 Каштел Стари; **ЈАДРАНКА ЦИПОТ**, Радничка 64, 71000 Сарајево; **МИЛЕ РАКУШИЋ**, Тењска цеста 18, 54000 Осиек; **БОРИС ЈУРИЋ**, Бронзинова 6, 41000 Загреб; **ГОРАН КОЛАКОВИЋ**, Партизански пут, пошт. фах 35, 31330 Прибој на Лиму; **БИЈАНА КАСТРАТИ**, Зрењанински пут 8, 11210 Крњача; **СТАНИША ВУКОВИЋ**, Жукогорица б.б. 81350 Бар; **ЖЕЉКО ЂУРОВИЋ**, Осн. школ. „Вук Караџић“, 84306 Вистрица код Вијелог Поља; **РОБЕРТ ОРАЈИЋ**, Трнско 41ц, 41020 Загреб; **ЉУБОМИР ТОПЛИЧЕВИЋ**, др Васа Савића 21, 23000 Зрењанин; **НАТАЛИЈА ЈАНКОВИЋ**, 92314 Блатец; **ГОРАН ПЕРОВИЋ**, 23. дивизије 1, 19000 Зајечар; **СУЗАНА МИЈАЛИЋ**, 12223 Голубац, на Дунаву; **ВЕРА ТРЕНЕВСКА**, Бул. партизанских одреда 75-2/II, 91000 Скопље; **Олга Личанин**, Далматинска 36, 11273 Батајница; **НАТАША САВИЋ**, III бул. 178/VI, 11070 Нови Београд; **ГОРДАНА РАК**, Чингрина 17, 11000 Београд; **ЈОВАН СТЕФАНОВИЋ**, Млавски кеј б.б. 12300 Петровац; **Гордана ВУЧКОВИЋ**, Мије Јовановића 20/а, 15350 Бсгатић; **ГОРАН НИКОЛИЋ**, Бранка Крсмановића 2, 11000 Београд; **АДРИЈАНА БАША**, Игманска 1, 38305 Пећ; **БРУНО СУТЛАР**, Милке Трине 30, 41000 Загреб; **ИВАНА ЂУРИЋ**, Рокова б.б. 55404 Церник; **ЕРНЕСТ ПАВЛИН**, Трг Ј. Посавског 7, 44000 Сисак; **ЈУЛКА МЕДЕНИЦА**, Прквине, 81210 Колашин; **МИОДРАГ СПАСИЋ**, Н. Н. Рогоз 148/2, 18300 Пирот; **ДРАГАН ШУЉАГИЋ**, Осн. школа „М. Благојевић“, 32240 Лучани; **СНЕЖАНА ВАСИЉЕВИЋ**, Ново насеље 17 ред. бр. 15, 14000 Ваљево; **ТОМИСЛАВ БЛАГАИЋ**, Тушканова 16, 47000 Карловац; **НЕБОЈША ЈОКИЋ**, Слободана Козарева 8, 14220 Лазаревац; **БИЈАНА ЂУК**, Сутјеска 24, 23212 Равни Тополовац; **ЈОВАН РИСТИЋ**, Сремска 13/17, 18000 Ниш; **ЖЕЉКО НОВАКОВИЋ**, Колодворска 89, Вучковац, 54224 Кошка; **СТЕЈАН ЈАМБРИШКО**, Херцеговина 17, 41000 Загреб; **НИНА АЛТАРАЦ**,

72000 Зеница; **ВЕСКО ВУЈИСИЋ**, ученик гимназије 84000 Вијело Поље; **АДА ТОПАШ**, Вирила и Методија 4, 58000

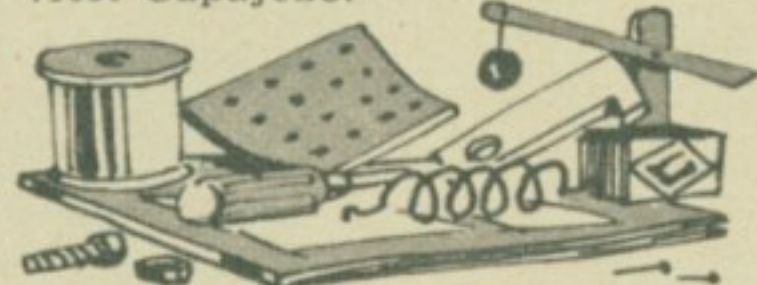

Сплит; **ЗОРАН ФИЛИПОВИЋ**, Тугићи, 66, 84205 Мојковац; **ЕКРЕМ ДОДАЗОЗИЋ**, III санџачка бригада 2, 84000 Вијело Поље; **ЈЕЛЕНА ВЛАШИЋ**, Анте Гргина 2, Каштел Нови з.п. Каштел Стари 58216; **ЈОСИП ПИЛИШИ**, Каналска обала б.б. 25270 Вездан; **МИЛИЈАНА ЂОСИЋ**, хотел „Босна“ соба 321, 78250 Вукојно.

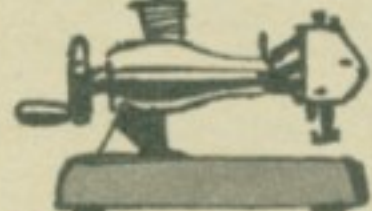

ДЕСЕТ ГАРНИТУРА ТЕРЕТНИХ ВОЗОВА добили су **КАТИЦА БОГДАНОВИЋ**, Розе бр. 10, 81348 Вока Которска; **ЉУБИЦА СУХОМЕЧИ**, Новопазарска Бања бр. 14, 36300 Нови Пазар; **МИРОСЛАВ СПАЈИЋ**, Махмута Вушатлије 2, 71000 Сарајево; **ДРАГОСЛАВ ПРИЦА**, 27. српањ 2, 48220 Оточац; **РАСТКО ЖИВАНОВИЋ**,

Пожешка 144, 11000 Београд; **МОМИР НЕДЕЉКОВИЋ**, Браће Аксић 96, 38232 Липљан; **АНДРАШ ФЕКЕТЕ**, И. Л. Рибара 11, 21220 Бечеј; **ВЕСНА МАРКОВ**, Осн. шк. „Сава Максимовић“, 26226 Мраморак; **СТЕЈАН ПОКУПЕЦ**, Братства и јединства 46, 41211 Запрешић и **ИВАНА КОМШИЋ**, Николе Кашиковића 9/VII/31, 71000 Сарајево.

ДЕСЕТ ЕЛЕКТРО-ПИОНИРА, — **ЂОРЂЕ ВАСИЋ**, Насеље Чаир 3/II/9, 91000 Скопље; **ЛОРЕДАНА ПЕРУШКО**, Пролетерска 14, 51423 Раша; **ВЕЛИМИР РАДМИЛОВИЋ**, Јужни булевар 8/17, 81000 Титоград; **НАТАША ПОЧЕКАЈ**, Рочко поље 2, 52323 Роч; **АЛМА ЗУПЧЕВИЋ**, Лењинова 95, 71000 Сарајево; **МИХАЈЛО МАРТИНОВИЋ**, Љубљанска 23, 25000 Сомбор; **ЛОТА САМБРАИЛО**, М. Пијаде 11/14-55, 71000 Сарајево; **ЉИЉАНА ТОДОРОВИЋ**, Трг Маркса и Енгелса 3/1 11000 Београд; **СОФИЈА МИЛЕТИЋ**, Трг Стубалских јунака 6, 37000 Крушевац; **ДРАГАН СТЕВИЋ**, Немањина 18, 12000 Пожаревац.

ДЕСЕТ РУЧНИХ ШИВАЊИХ МАШИНА добили су **МИХАЈЛО ВАСКОВСКИ** Ул. 715 бр. 21 1/4, 91000 Скопље; **ЗОРАН РАКИЋ**, Висока 9, 11001 Београд; **МАРИНА МАНОЈЛОВИЋ**, Милоша Обилића 19, 25252 Бачки Грачац; **ЕЛМЕДИН КРГО**, М. Кујунџића 50, 79250 Коњиц; **САНДРА ВИДОВИЋ**, Баштованска 153, 11271 Сурчин; **МИОДРАГ ЈАНКОВИЋ**, Жикице Јовановића Шпанца бр. 136, 16009 Лесковац; **ЗОРАН ЦВЕТКОВИЋ**, Горња Студена, 18206 Јеланица; **ЗОРАН СТАМЕНКОВИЋ**, Драгана Павловића 7, 11000 Београд; **СРЕТЕН ЈОВАНОВИЋ**, Трбушница 182, 15300 Лозница; **ИВОЈКА БЕНЕ**, Горњи Брег, Гомбош село бр. 8, 94400 Сента.

ДЕСЕТ ДЕЧИЈИХ ТЕЛЕФОНСКИХ ГАРНИТУРА добили су **ПРЕДРАГ СПАСИЋ**, Негована Обрадовића 5, 11469 Младеновац; **ИЛИО АВРАМОВСКИ**, Ул. 180, бр. 3/11, 91000 Скопље;

НЕЗАБОРАВНИ ЈУНАЦИ ИЗ ФИЛМОВА ВОЛТА ДИЗНИЈА

ПОКЛОН КОЈИ ТРАЈЕ ЦЕО ЖИВОТ!

У ЧЕТИРИ ИЗВАНРЕДНО ИЛУСТРОВАНЕ КЊИГЕ СА ПРЕКО 60 ПРИПОВЕДАКА ПОНОВО ЋЕТЕ УЖИВАТИ У ЧУДЕСНОМ СВЕТУ МАШТЕ ВОЛТА ДИЗНИЈА, СА ДИЗНИЈЕВИМ ЛИКОВИМА ПОСЕТИЋЕТЕ ДАЛЕКЕ ЗЕМЉЕ И УПОЗНАТИ ТАЈНЕ ПРИРОДЕ. КОМПЛЕТ ОД 4 КЊИГЕ СА УКРАСНОМ КУТИЈОМ СТАЈЕ 200 ДИНАРА.

КУПЦИ ЗА ГОТОВО уживају попуст, тако да добијају по повлашћеној цени од 200 динара цео комплет. Уплату ћете извршити приликом пријема пакета од поштар — поузећем.

КУПЦИ НА ОТПЛАТУ добиће комплет по цени од 240 динара. Уплатиће у 6 редовних месечних рата по 40 динара, после пријема књига (рачуна и уплатница) почев од дана пријема књига. ПРВУ РАТУ ПЛАТИЋЕТЕ ПОШТАРУ.

КУПЦИ ИЗ БЕОГРАДА МОГУ ПОДИЋИ КОМПЛЕТ У ПРЕДУЗЕЋУ СВАКОГ РАДНОГ ДАНА ДО 15 ЧАСОВА.

ПОРУЏБЕНИЦА

Издавачком предузећу ВУК КАРАЏИЋ, 11001 Београд, Краљевина Марка 9. Овим НЕОПОЗИВО купујем комплет од 4 књиге ЧУДЕСНИ СВЕТОВИ ВОЛТА ДИЗНИЈА. ЗА ГОТОВО — по цени од 200 динара. Платићу поузећем. НА ОТПЛАТУ — по цени од 240 динара. Прву рату платићу поштару.

Купац _____ Место и пошт. бр. _____

улица и бр. _____ Радна организација _____

Овера о запослењу _____

(печат и потпис овлашћеног лица) _____

Купац _____

Поруџбеница се оверава само при куповини на отплату. Пензионери уместо овере прилажу одрезак чека од пензије. (У случају спора признајем надлежност II општинског суда у Београду)

ХИТ СТРАНА

* Сваког петка читајте у Забавнику све о најбољим певачима и ансамблима света. Сваког понедељка на Радио-Београду I, у емисији ВЕЧЕ УЗ РАДИО, слушајте најновије хитове.

СВАКИ ДАН ЈЕ
КАО ИЗ БАЈКЕ
КАД МЕ МИЛУЈЕ
РУКА МАЈКЕ...

СВЕ О ГИЛБЕРТУ

Уметничко име: ГИЛБЕРТ О' САЛИВЕН (GILBERT O' SULLIVAN)
Право име: RAYMOND O' SULLIVAN
Рођен: 1. XII 1946. ГОДИНЕ
У ВОТЕРФОРДУ (WATERFORD), ИРСКА
Свира: КЛАВИР, ТРУБУ И УЧУ ХАРМОНИКУ
Хоби: МУЗИКА

Омиљени композитор: КОЛ ПОРТЕР И ПОЛ МАКАРТНИ

Омиљени певач: ПЕГИ ЛИ
Снимљени албуми: BACK TO FRONT, HIMSELF

Највећи хитови: NOTHING RHYMED, WE WILL, NO MATTER NOW I TRY, MOTHER TRIMONY, CLAIRE и GET DOWN

НЕКАД
И САД
БЕРИ ГИБ, члан групе БИ ГИЗ
(BEE GEES)

ДИСКОГРАФИЈА...

ГРУПА FREE (Фри, 1968—1973)

Чланови групе су: Енди Фрејзер (Andy Fraser), Пол Роџерс (Paul Rodgers), Пол Косов (Paul Kossoff) и Сајмон Керк (Simon Kirk).

АЛБУМИ:

TONS OF SOBS	ILPS 9089
FREE	ILPS 9104
FIRE AND WATER	ILPS 9120
HIGHWAY	ILPS 9138
FREE LIVE	ILPS 9160
FREE AT LAST	ILPS 9192
HEARTBREAKER	ILPS 9127

* * * * * КОЛИБРИ * * * * *

На великој пионирској међународној манифестацији „Најлепша песма на свету“, која је одржана крајем септембра у Београду, запажен успех постигао је хор „Колибри“ састављен од београдских девојчица и дечака старих од четири до девет година. Овај хор танких и лепих гласова има четрдесет чланова. Основан је 1962. године и успешно ради и наступа под вођством диригента Милице Манојловић. На овогодишњој смотри, на којој су учествовала деца из готово целог света, хор „Колибри“ певао је песму „Најлепша мама на свету“.

ПЕСМА НЕДЕЉЕ

НАЈЛЕПША МАМА НА СВЕТУ

Текст: Душан Радовић
Музика: Александар Кораћ
Аранжман: Звонимир Скерл
Изводи: хор „Колибри“

Најлепша мама на свету —
моја мама.

Најлепша мама на свету —
моја мама.

Одакле нам очи —
родила их мајка.

Одакле нам уши —
родила их мајка.

Одакле нам руке —
родила их мајка.

Све на свету родила је мајка.

Лети песма око света,
лепа, лепша него бајка.
Нема детета ни цвета,
нема док не роди мајка.

У свом животу ја сам срела
многе, многе добре жене
ал' је само једна мајка.

РЕФРЕН

Добра мама,
лепа мама,
само једна
наша мама,
много мама,
благо нама,
благо свима,
са мамама.

У свом животу ја сам срела
многе, многе добре,
добре жене
ал' је само једна мајка
јер она воли баш мене.

РЕФРЕН

БЕРЗА ПЛОЧА

Продајем следеће ЛП плоче:
LED ZEPPELIN I, II, III, IV i V, SI-
MON AND GARFUNKEL: „GREA-
TEST HITS“ i DEEP PURPLE:
„WHAT DO YOU THINK WE ARE“.
Све плоче су оригиналне производ-
ње.

Звонимир Харастија,
ВП 2805/20 Д-ВЕ 13
17002 Карловац

ТОМА БЕБИЋ

„Могу вам признати да ми је
у животу најлакше било —
живјети“

(Из збирке афоризама Томе
Бебића „Волите се, људож-
дери“)

Мада званично није освојио ниједну од награда на ово годишњем фестивалу у Сплиту необични певач и компо- зитор Тома Бебић радовао се највише. Не без разлога! Раније запостављен, често изложен под смеху, несхваћен и непризнат најзад је дочекао да га сви једнодушно прихвате. Познати пе- зач и песник из града под Мар- јаном одушевио је многе поред ТВ пријемника необичном пе- смом и оригиналним извођењем приче о ауто и магарицу. После „Сплита 73“ стручњаци су се сло- жили да је Бебићева композици- ја „Ту, ту, ауто, враг ти пиз од- нија“ изузетно остварење овог фестивала. А ко је у ствари ау- тор и извођач ове песме?

Ако ништа друго он је немир- ни веселац, „зрак своје врсте“. У животу је покушао и радио готово све. У 38 година, колико сада има, променио је много за- нимања. Као и свако друго пра- во дете Сплита маштао је да игра фудбал у „Ајдуку“ а испа- ло је да је радио све осим што је играо фудбал. Узгред, кажу да је знао да барата лоптом. Из- бачен је из школе. Касније је признао да је више научио од лутања него у школи. Прво је радио као бравар, затим је био механичар, после морнар, подо- фицир, професионални музичар, секретар школе, пропали сту- дент, наставник хрватско-српског језика и историје, новинар, да би на крају постао песник.

композитор и певач. Истовреме- но, остао је помало везан за сва- ко своје бизисе занимање. Напи- сао је књигу афоризама „Волите се, људождери“, пише хуморе- ске, пева у првом италијанском мјузиклу у Риму. Сада жели да покуша и као сликар. За 1975. годину планира и изложбу сво- јих слика.

Као композитор, дуго времена био је потпуно несхваћен. Мада се сваке године појављивао на сплитском фестивалу пролазио је доста незапажено јер су му песме, по мишљењу публике би- ле „нејасне“. Али, Тома неуспеси нису обесхрабрили. Овога лета успех није изостао. Његова пе- сма, музички солидна, тематски доста нова и изванредног аран- жмана наша је присталице и ме- ђу онима који су дуго порицали Томину надареност. Његове ме- лодије у потпуности одражавају аутора. Као дете Далмације оп- седнут је морем, маслинама, кр- шом, буром, ривом. То су нај- чешће теме о којима пева. Само, он није обичан певач. Тома сва- ку своју песму истински доживи- и на сцени, тако стварно да сва- ко у њој осети ону праву боју и прави смисао.

Прича се да су на раније кон- церте Томе Бебића Сплићани носили парадајз да га гађају. Да нас, на његове наступе носе цве- ће. И не без разлога! У том сплитском бојему највише су дошли до изражаја сва разно- бојност и драж једног темпера- ментног Далматинца. Говорећи о Сплиту, данас многи, уз „Хај- дука“ и Марјан спомињу и Тому Бебића.

ПОЛИТИЧНИ
ЗАБАВНИК

ТОМА БЕБИЋ

Нацент Милер се сагао да разгледа отиске на тлу. Колико се могло видети, били су свежи и оставило их је неко омање стопало. Женско стопало, можда?

Гледајући отиске, Милер је већ замишљао жену која је туда прошла: дуге ноге, витка, препланула од сунца...

„Доста, младићу!“ наредио је себи. Нада је могла бити опасна.

Милер је био висок и мршав, са тужним изразом лица. На себи је имао платнене ципеле, кири-панталоне и плаву мајицу. На леђима је носио ранац, а у руци Гајгеров бројач. Имао је наочари са коштаном оквиром, које је чувао као очи у глави. Био је веома кратковид и без њих потпуно беспомоћан.

Направио је неколико корака и поново се сagneо да разгледа тле. Сада је могао да разазна два или три типа отисака, можда и више.

Почео је да дрхти од узбуђења. Не, не сме да се препусти нади. Створења која су туда прошла сигурно су већ мртва. Ипак, требало је проверити. Кренуо је за траговима.

Било је мирно и лепо септембарско јутро. Сунце је осветљавало пуста поља. Једини глас који се чуо било је слабо завијање ветра и пригушено куцање Гајгеровог бројача.

— Нормалан интензитет — рекао је Милер. У последње време му се све чешће догађало да гласно мисли. — Ко год да је прошао овуда, мора да је такође имао Гајгеров бројач.

На пошумљеном земљишту изгубио је трагове и био је сав срећан кад их је, двадесетак метара даље, поново нашао. Сад се кретао брже, јер су трагови били јаснији...

Сјас у ђећини

Нацент Милер, професор античке историје на Лорелвил-колеџу у Тенесију, забринут је пратио погоршавање међународне ситуације. Једног дана, кад је закључио да рат може избити сваког тренутка, почео је да доноси намирнице у пећину код Лорелвила. У то време је имао 38 година и одувек је био убеђени пацифиста.

Кад су радарски открили да се неидентификовани пројектили приближавају са севера, Милер је већ био спаковао пртљак. Одмах је похитао у пећину и изненадио се кад му се тамо придружило једва педесетак особа. Тамо су остали недељу дана слушајући експлозије. Кад је све опет било мирно, кренули су на површину.

Милер је измерио радиоактивност ваздуха на улазу у пећину и утврдио да је опасна по живот. Нису смели напоље, а хране више нису имали. На крају четврте недеље, 38 особа је већ било умрло од глади. Остали су решили да изиђу, сви сем Милера. Тако је остао сам.

И он би умро да није наишао на подземни поток у којем је било риба. Успео је да прегради један рукавац и да тако створи неку врсту рибњака.

Једном недељно је излазио на површину да мери радиоактивност. Тек дванаесте недеље се спустила на безбедан ниво, па је најзад могао да изиђе на светлост дана.

Нигде живе душе. Наилазио је на лешеве, али нигде ништа што се креће. Оно што нису убиле бомбе, докрајчило је атомско зрачење. Па ипак, мора да је било преживелих. Није ваљда он једини био паметан да се снабде Гајгеровим бројачем и залихом хране!

Неколико месеци је грозничаво тражио, а онда се помирио са судбином. Сматраће да је сам, а ако

ПОСЛЕДЊИ МУШКАРАЦ

ФАНТАСТИЧНА ПРИЧА

РОБЕРТ ШЕКЛИ

наиће на неког живот створа, утолко боље.

Живео је тако, у јесен се крећући на југ, а у пролеће се враћајући на север. Остао је онај мирни човек који је мрзео рат и свако насиље. Сад је, најзад, наишао на траг који је нешто обећавао. Ипак, није се усуђивао да се нада.

Радознали ђојлеги

Заобишао је око једне стене и угледао призор који му се учинио нестваран. Пред њим, на даљини од два-три метра, била су људска бића. Жива. Пет особа, али њему се учинило да их је много више. Седеле су око ватре и разговарале. Кад се он појавио, ућутале су.

Све су биле жене. Пет жена у избледелим панталонама и блузама. На земљи, поред њих, лежао је пртљак и примитивно начињена копча.

— Хеј, ко сте ви? — упитала је најстарија од жена, која је могла имати око 50 година. Била је омаљена и здепаста, са четвртастим лицем и проседом косом.

Он је буљио у њих, отворених уста.

— Ви сте, изгледа, неми — рекла је жена љутито.

— Ох, не, нисам — проговорио је најзад Нацент Милер. — Извините,

био сам изненађен. Ви сте прва људска бића која видим после бомбардовања.

Остале су биле знатно млађе, између 18 и 20 година, и све су се Милеру учиниле лепе. Као да је гледао неку непознату расу. Четири прекрасне дугоноге животиње златне коже и крупних влажних очију као у пантера. И оне су њега гледале, исто тако радознали.

— Па, кад сте већ ту, ред је да се представимо — рекла је она старија жена. — Ја сам госпођица Денис.

Милер је чекао да представи и остале, али кад је видео да то не намерава рекао је:

— Ја сам Нацент Милер. Био сам професор у колеџу.

— Значи, колега. Ја сам предавала у Чарлтон-Ванес женској школи. Са овим својим ученицама на време сам се скловила од бомбардовања, и сад смо, ето, живе и здраве. Наравно, имамо и Гајгерове бројаче.

Девојке су климале главама и даље гледајући Милера својим пантерским очима. И Милер је њих гледао. Заљубио се у све. Истовремено и искрено, нарочито у једну коју је госпођица Денис назвала Сузи, ваљда зато што је њој јединој знао име. Ипак, није се заљубио у госпођицу Денис, која га је одбијала својом грубошћу и снагом.

Неколико месеци живео је у стрепњи да је после атомског рата остао једино преживело биће а онда је наишао на трагове

— И ја сам преживљавао нешто слично — рекао је Милер. — А сад мислим да треба да се договоримо шта да радимо.

— Стварно? — госпођица Денис га је некако чудно погледала. — Немамо ми шта да се договарам. Ви идите својим путем, а ми ћемо својим. Нама није потребна помоћ. Зар не, девојке?

Оне су климале главама, али очи су им и даље биле приковане за Милера.

— Бојим се да не разумем... — почео је Милер, али га је госпођица Денис прекинула:

— То је лако разумети. Нама није потребан никакав мушкарац, нити га желимо. Доста је било вашег. Ви, мушкарци, сте управљали, и ево до чега сте довели. Још пре бомбардовања ја сам саветовала својим девојкама да се клоне мушкараца.

— Можда оне не мисле тако — рекао је Милер.

— Васпитавам их — одговорила је госпођица Денис. — То је спор процес, али већ сам постигла добре резултате... Хеј, девојке... зар нам није било лепо овако заједно?

— Јесте, госпођице Денис — одговориле су девојке у хору.

— И није нам потребан никакав мушкарац?

— Није, госпођице Денис.

— Само тренутак — рекао је Милер. — Мислим да претерујете. Нису сви мушкарци одговорни за рат.

— Каменујте га! — наредила је госпођица Денис узевши копча у руку. Девојке су послушно подигле камење.

На пример, ја сам увек био пацифиста...

— Сви сте ви једнаки — прекинула га је госпођица Денис. — Сви. За вас смо ми жене биле обични предмети створени за ваше задовољство. Но, сами сте себи ископали раку.

— Али, како можете без мушараца? Како ћете рађати?

— Не брините. Ја сам упозната с најновијим достигнућима у пареногенези. Репродукција без учешћа мушараца данас је могућа.

— Можда, али ви нисте стручњак за то. И где вам је лабораторија?

— Знам где се налази — рекла је госпођица Денис. — Зграда је остала читава. Можда је и нека научница остала жива.

— Нећете то никад успети.

— Ако. Више волим и да изумре људски род него да вас мушкарце поново гледам како се шепурите... А сад, доста приче! Одлазите већ једном!

— Нећу отићи — рекао је Милер одлучно.

— Нећете? — Госпођица Денис је са гомиле узела једно копље. — Девојке, спремите се!

Девојке као да су мало оклевале, а онда су почеле да ваде каменце из својих торби.

— Дакле, хоћете ли да одете? — питала је госпођица Денис.

— Не!

— Каменујте га!

Каменце су полетеле на њега. Милер им је окренуо леђа, да би заштитио Гајгеров бројач. Просто није веровао да је то истина. Девојке које је волео, поготово Сузи... Али каменце су пљуштале. Кад га је једна погодила у главу, потрчао је, најбрже што је могао. Оне луде би биле у стању да га убију...

Биће изненађења

Није знао колико је дуго бежао, али је осећао да више нема даха. Извадио је нож из футроле и окренуо се, спреман да се бори за живот. Али, нико није ишао за њим.

Спустио се на меко шумско тле покривено маховином и стао да мисли. Она жена, она госпођица Денис, мора да је луда. Замишљати свет без мушараца! Будала!

Али, чак и да је то било могуће, зашто се он толико узбуђује? Одговорност за људску расу није била поверена њему. Погрешно је што се препустио демону наде. Треба да се помири с тим да остатак живота проведе сам, са својим књигама. Можда ће он бити последњи цивилизовани човек.

Цивилизовани... Милер се сетио лица девојке Сузи и осталих, њихових влажних очију. Штета што није успео да се споразуме са госпођицом Денис. Али, ту се сад није могло ништа...

А можда се могло? Поглед му је пао на нож који је стезао у руци. Уздрхтао је под теретом демона који му се навалио на леђа.

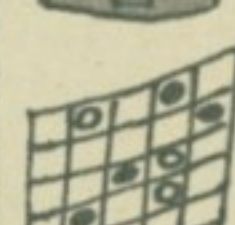
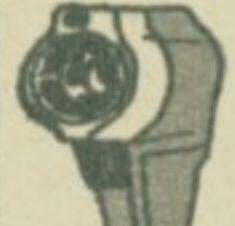
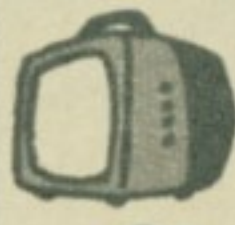
Тренутак касније, последњи цивилизовани мушкарац на свету био је мртав. С њим су умрли последњи пацифиста и последњи љубитељ књиге и уметности.

Наместо њега сад је стајао човек који је у руци стезао нож. Сагао се и подигао са земље једну грану коју је одломио гром, дугу метар и по и прилично тешку. Пажљиво ју је очистио од лишћа и игара. Ускоро ће се госпођица Денис сјочити са синтезом свих оних примитивних, прљавих, грубих мушараца које је толико мрзела. Ко зна да ли ће имати времена да схвати да је она сама разбудила ову звер? Биће то непријатно изненађење за њу.

А после... и девојке ће доживети изненађење, поготово Сузи...

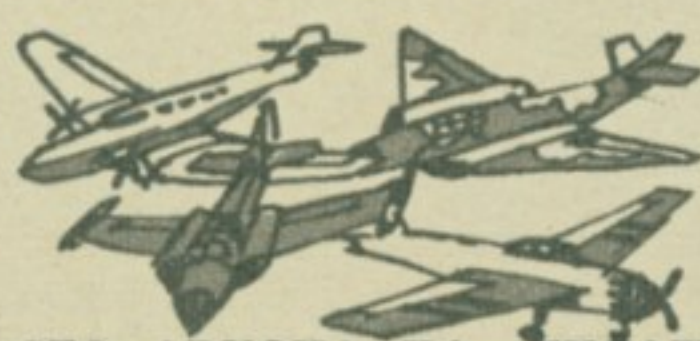
ЗАВРШЕНА ВЕЛИКА ЗАБАВНИКОВА ИГРА 9 ПИТАЊА - 464 НАГРАДЕ!

(НАСТАВАК)

Раве Јанковић 43, 71000 Сарајево; АЛЕКСАНДАР ТАСИЋ, Цара Душана 1176, 11080 Земун; МИЛОВАН НИКОЛИЋ, Ровине 78418 Нова Топола; ЛИДИЈА СЛАЈА, Франа Супила 81, 50000 Дубровник; БРАНИСЛАВ МАРАВИЋ, Јована Мариновића 5, 11040 Београд; ЗОРАН ЗОРИЋ, Камчатска 8, 11060 Београд; СРЉАН ИРГА, Механичарска 53, 11070 Нови Београд; ДРАГАН ЧИКАШ, Кајмакчаланска 16, 26300 Вршац; ИЛИЈА КУРИЦА, Бр. скаер 1/4, 12000 Пожаревац; ВЕСНА МИЛИЋ, Косовска 52, 34000 Крагујевац; МИРКО ЗЕЧЕВИЋ, Шуматовачка 4/13, 37000 Крушевац; ВЛАСТИМИР ИВАНЧИЋ, Јутице Калца 56, 52000 Пула; ИВАНА ГАНЗА, Сплитског одреда 11, 58000 Сплит; ЂЕЊЕ КЕРЕКЕШ, Петефијева 73, 26000 Панчево; ДРАГАН ЈОВОВИЋ, Ул. Ослобођења 110/а, 84210 Пљевља; ЖЕЉКО ЖИГО, Лучане, 58230 Сиб; МИЛЕНА ВУЈЧИЋ, М. Тита 101, 72270 Травник; ВУКО ВУЈОВИЋ, Насеље Јасиковац — 7а, 13400 Иванград; МИДХАТ МЕШИЋ, Боже Спасојевића 17, 74250 Маглај; ЖАРКО МИЛУТИНОВ, Светозара Марковића 63, 26226 Мраморак; ВЕСНА ЈАНКОВИЋ, ЈНА 1213, 26220 Ковин; БРАНКА РАДАН, Душана Васиљева 6-а, 23000 Зрењанин; ИШТВАН ФЕКЕТЕ, 1. октобра 90/IV, 26340 Бела Црква; МИЛОРАД САМАРЦИЋ, Шоше Мажара 1, 72270 Травник; СЕНАДА ГОЈАЧИЋ, Бориса Кидрича 16, 75280 Кладањ; РАДМИЛА КЕЧА, Радничка 17, 21000 Нови Сад; НАТАША ПАЛОШЕК, Народних хероја 26/35 11070 Нови Београд; НИНА ЈОВАНОВИЋ, Ламела II, улаз II, стан 4/1, 37000 Крушевац; ЉУДМИЛА ЧАПЕЉА, Капетанова 14, 25000 Сомбор; МИОДРАГ МИЛИЋ, Карађорђева 116/VI, 37210 Ђивеца; БОРИС ХРЊЕЗ, ЈНА 4, 75320 Бијељина; МИЛАН МИЛИЋ, Народних хероја 45/14, 11070 Београд; РУЖА РАИЧЕВИЋ, И. Милутиновића 119, 25220 Дрвенка; НЕНАД ТРИФУНОВИЋ, Мила Станишића 3, 32000 Чачак; ПЕЋА ОБРАДОВИЋ, М. Пијаде 5/II, 81320 Тиват; ВЕРИЦА ВУКОВИЋ, Вука Караџића 7, 81000 Титовград; ДАРКО КОВАЧ, А. Цесарца 5/1, 54000 Осиек; ГОРАН ПАВЛОВИЋ, Велибора Марковића 7/3, 36210 Врњачка Бања; БОРИВОЈ СМУК, Бул. 23. октобар 55, стан 76, 21000 Нови Сад; БОЈАН ТУРЧИН, Народних хероја 17/113, 11072 Нови Београд; ВЕСНА ГРБА, Бориса Кидрича 4, 24000 Суботица; ДУШАН МИЛИЋ, Хајдук Вељково сокаче 6, 11165 Кнежевац; ГОРАН АРСИЋ, Војводе Путника 28, 35250 Параћин; ДАВОР

БАЈЕЦ, Светозара Марковића 8, 41000 Загреб; СВЕТИСЛАВ ЂОРЂЕВИЋ, Томе Костића 238, С. Братиловца, 16000 Лесковац; ВЕСНА ХАЦИЋ, Др Михајла Илића 75/1 ст. 6, 34000 Крагујевац; МИЛАН МИЛОШЕВИЋ, 20. јула 1 ст. 67, 11420 Смедеревска Паланка; АЛЕКСАНДАР МИЈОВИЋ, ул. 38, бр. 7, насељба „Лисиче“ 91000 Скопље; ЖЕЛИМИР СТИПАНЧИЋ, Сплитска 67, 71000 Сарајево; МИЛОРАД КРСТИЋ, 7. септембра 23, 19000 Зајечар.

СТО АВИОНА НА СКЛАПАЊЕ добили су ДРАГАН БОШКОВСКИ, Петра Вучинића 11/IV, 18000 Ниш; ГОРДАНА ЈОВАНОВИЋ, Косовке девојке 9, 18000 Ниш; ЉУБИЦА АЛИЈЕВИЋ, Чедо Плечевић 13, 34300 Аранђеловац; СТАНИСЛАВ ПОПОВИЋ, И. Л. Рибара 62, 22000 Сремска Митровица; ВЕРА АНАСТАСОВА, Гоце Делчева 47, 92300 Кочани; МЕРИ ЦВЕТКОВИЋ, Београдски кеј 45/74, 21000 Нови Сад; НАДА МРВИЋ, Браће Радића 121, 54500 Нашице; ГОРДАНА ВУЧКОВИЋ, Пере Сегединца 5, 11000 Београд; СТЕВАЈ ЖИВОЈИНОВИЋ, Шпанских бораца 30, 34000 Крагујевац; ЈАСМИНА МАКСИМОВИЋ, Вељка Дугошевића 77, 12223 Голубац; ПЕРИЦА МИЛАНОВИЋ, Лењина 124, 11420 Смедеревска Паланка; МИЉКО ПЕТРОВИЋ, Село Брезовица 37240 Трстеник; ЈОВИЦА КОВАЧЕВИЋ, М. Тита 25, 21413 Челарево; ДАЛИБОР ФОТАК, Зринскога 2/II, 43500 Дарувар; АБДУЛАХ БАЈРАМОВИЋ, Бродска цеста 209, 72000 Зеница; СНЕЖАНА КИЊУР, Трг Октобарске револуције 15, 24000 Суботица; АНКИЦА ФИЛИПОВИЋ, Борке Михајловић 4, 74220 Модрича; АИДА ЛИСАЦ, Ђуре Ђаковића 30/1, 51000 Ријека; ВИЈАНА МАТИНОВИЋ, Жељезничка 15, 15300 Лозница; МИРЈАНА РАИЧЕВИЋ, Дворац Марушевец, 42243 Марушевец; МАРИО ГЛАВИНИЋ, село Глијеча, 32250 Ивањница; СВЕТАНА СТЕФАНОВИЋ, Мачванска 11, 18000 Ниш; ЗОРАН ШЕКУЛАРАЦ, Кожетин, 37230 Александровац; МИЛОМИР МИТРОВИЋ, Ратка Митровића 165/4, 32000 Чачак; ГОРАН ПЕШИЋ, Животе Рашића 15, 11420 Смедеревска Паланка; СРЕЋКО МАНДИЋ, Камберово шеталиште б.б. 58216 Каштел Стари; ДАНКА ЂУКВАС, Мелине 12, 81340 Херцег-Нови; ВЕСНА ИВАНКОВИЋ, Првомајска 122, 71000 Сарајево; РАД

МИЛА КРСТИЋ, Ратка Јовића 9, 18000 Ниш; МИРЈАНА ЧУЧКОВИЋ, Луг 107, 31250 Бајина Башта; МЕЛА РУСТЕМОВИЋ, 29. новембра 11, 75280 Кладањ; РАМОНА ВИНДИШ, 1. маја 1/4, 74000 Добој; БРАНКА ВУЧИЋ, Новице Церовића 34, 78000 Бањалука; ЦЕНАНА ДИЗДАРЕВИЋ, Табаковића б.б. 78400 Босанска Градишка; АНКИЦА ПЕТРОВИЋ, В. Бугариновића 12, стан 20, 31205 Сеојно; БОРО БОГИЧЕВИЋ, село Д. Мост, з.п. Милићи 75446; МИЛИВОЈ РАЈЕТИЋ, Слободана Шкерковића б.б. 81000 Титовград; ДЕНИС МИЛЕВОЈ, М. Влачића 7/1, зона III, 51420 Лабин; МИРА СЛОЊА, М. Пијаде 9, 54300 Бели Манастир; МИЛАН КОМАТИНА, Село Ресови, 36210 Врњачка Бања; СТАНИСЛАВ ДРАГОМАНОВИЋ, Илићанска 64/II, 71000 Сарајево; ЕВА ШОКАЦ, Кумановска 3, 25264 Сонга; АВДО ЛИПОВАЧА, Мркоњић Лог бб. 77000 Вихар; СМИЉАНА ЦРНОГЛАВАЦ, Раде Миљковића 16, 35213 Деспотовац; ЖИГИЋ ЕМИР, Травничка 3, 72220 Завидовићи; АНТОН ВИДРАЋ, Др Васе Савића 32, 23000 Зрењанин; БОРЕЈЕ ЛЕТИЋ, Првомајска 8, 22400 Рума; ВЛАДИМИР ЛАЦКОВИЋ, Млинови 130, 41000 Загреб; МУХАМЕД РОВЧАНИН, Хрватска 1а, 71000 Сарајево; СТЕВАН РАКОЧЕВИЋ, Ранка Тајсина 16, 11000 Београд; ИВАН ПАВЛОВИЋ, М. Тита 55, 18510 Влађичин Хан; АНКИЦА ОРЕШКИ, Козари 1а, 41000 Загреб — Житњак; ЗОРИЦА КРСТИЋ, Јалија 25, 36300 Нови Пазар; ЗОРИЦА КНЕЖЕВИЋ, Владетина 15, 22330 Нова Пазова; КСЕНИЈА ЧЕСКО, II нова бр. 10, 23272 Нови Бечеј; ЈУРЕ БРАЈНИК, Врчача 3, 61000 Љубљана; НАДА ВОДИРОГА, Авенија 16-Д, 79009 Мостар; ПЕТАР СТОЈАНОВИЋ, Светозара Милетића 89, 23300 Кикинда; МАРИО ВАЛЕ, Марије Маретић 2, 52000 Пула; КАРМЕН ЕГЗЕТА, Ново насеље 60, 52360 Пореч; ТОМИСЛАВ СВЕТИНА Јагићева 25, 41000 Загреб; СТИПЕ ЈУКИЋ, Сивских жртава 25, 58230 Сиб; ВЕСНА ЂУЊЕВ, Алеја В. Јуреца 4, 41221 Белековчина; СМИЉА РАЈИЋ, ЈНА 66, 25260 Апатин; ЈАСНИЦА БРЕЗОВЕЦ, Вилка Јуреца 1/IVД, 42000 Вараждин; АНТЕ ЛУЧЕВ, 17 бунтовника 1, 59000 Шибеник; БРАНКО МИЛОШЕВИЋ, Коларева 18, 41000 Загреб; ДУШАНКА СИЈЕРКОВИЋ, Доброта 11, 81330 Котор; ГАЈАН ШЕФАН, Ген. Шефаника 140, 26210 Ковачица; СЛОБОДАН ЗВЈЕРАЦ, III бул. 130/184, 11070 Нови Београд; МИОДРАГ ПЕШИЋ, 7. септембар 4/II, 19000 Зајечар; НИКОЛА АЛЕКСИЋ, М. Тита 164, 22400 Рума;

(КРАЈ У СЛЕДЕЋЕМ БРОЈУ)

У ИДУЋЕМ БРОЈУ КОМПЛЕТАН СТРИП

***

Рип Кирби: СТИХОКЛЕПАЦ

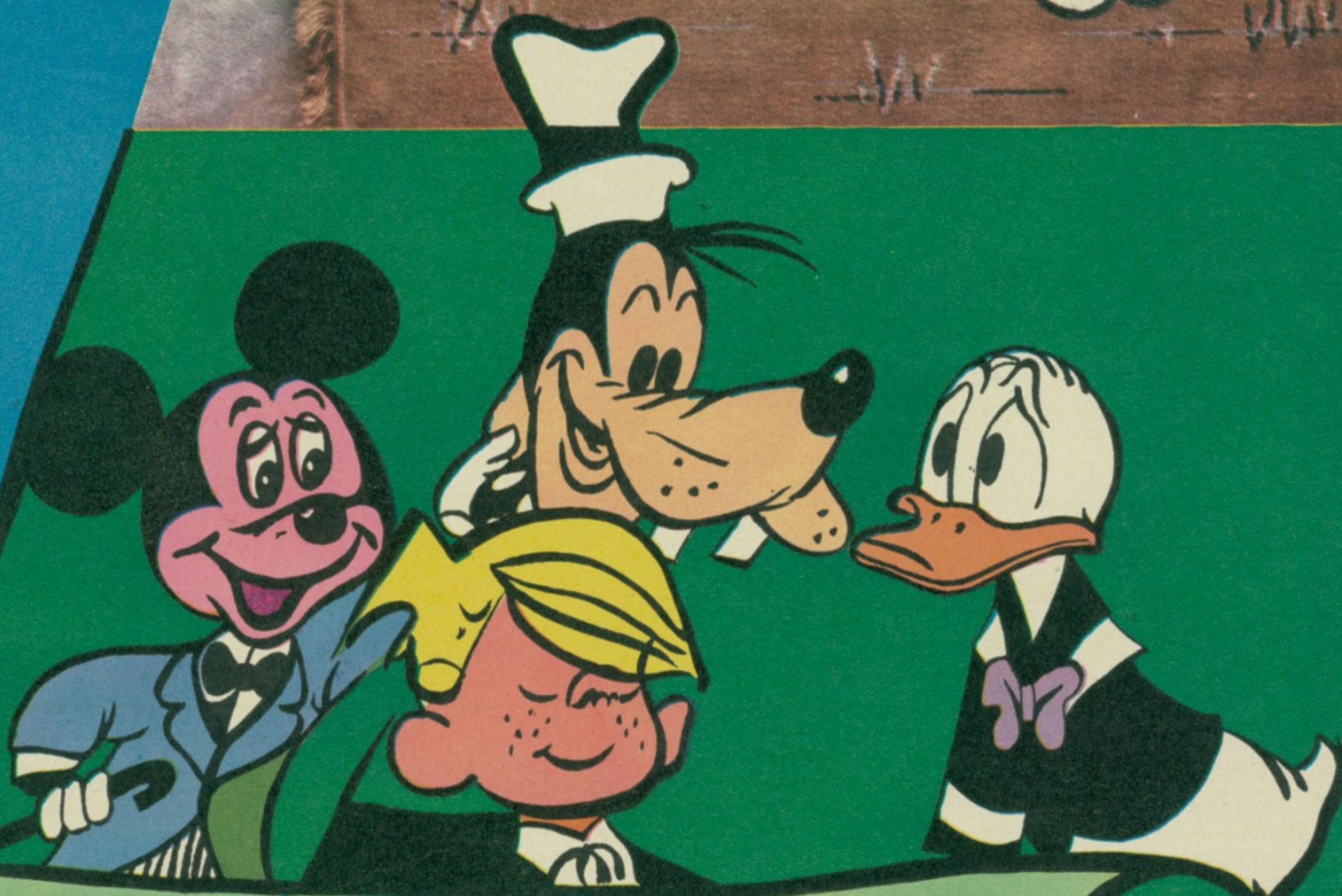
дечији тепих

са ликовима Дизнијевих јунака који може да буде саставни део собе вашег детета.

Обрадујте вашег малишана тиме што ћете у његову собу унети Микија, Шврфу, Хијавату и остале.

За само 640 динара соба вашег детета биће комплетнија.

Тепих се може купити и на кредит. За сва обавештења о куповини на кредит обратите се Атексовој Робној кући „Младост“ у Београду, 7. јула 39.

„Атекс“ — Робна кућа „Младост“ — 11000 Београд, 7. јула 39

НАРУЧБЕНИЦА

Наручујем _____ комада дечијег тепиха по цени од 640 динара за један комад.

Тепих пошаљите на адресу: _____

(Име и презиме)

(Место, улица и број)

(датум)

(потпис)

telan®

— Бачка Паланка

АТЕКС

— Београд

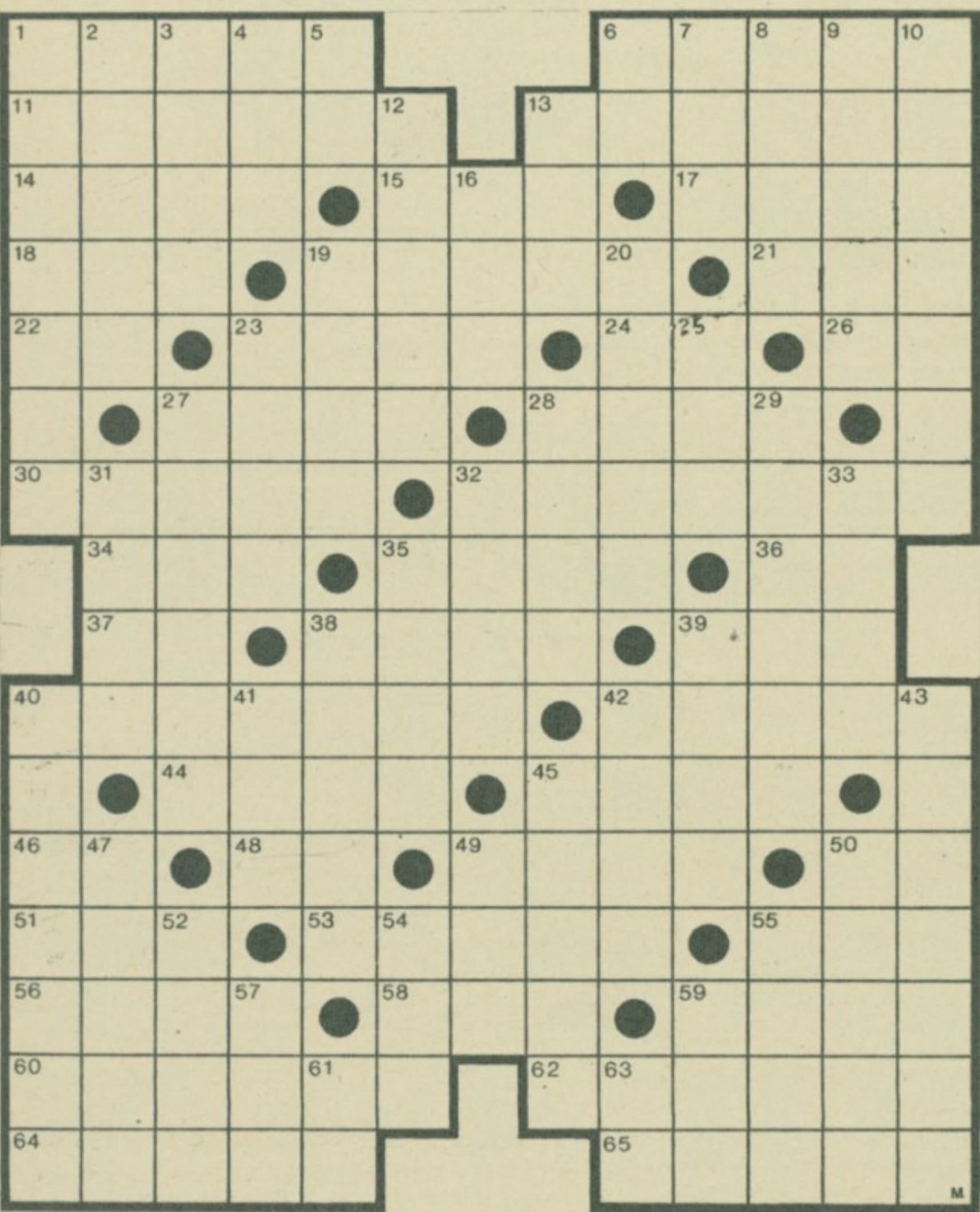
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) наш познати гимнастичар, 6) лек за ране, 11) светлећи гас, 13) шпански чувар стоке, 14) тестера, 15) име критичара Финџија, 17) водопад, 18) наша фабрика расхладних уређаја, 19) микроскопска једноћелијска праживотиња, 21) врста папагаја, 22) једна нота, 23) оштра стена у мору, 24) француски члан, 26) историјско место у Малој Азији, 27) траг дивљачи, 28) немачки филозоф (Имануел), 30) наплавина, 32) мрачан, 34) пустиња у Индији, 35) дрвени плут, 36) предлог, 37) коњ, 38) поступак којим се нешто проверава, 39) стара турска титула, 40) група језички сродних индијанских племена у Северној Америци, 42) поднебље, 44) експлозивно тело, 45) муслимански назив за хришћанина, неверника, 46) иницијали имена и презимена нашег књижевника („Ивкова слава“), 43) прчко слово, 49) упакована роба, дењак, 50) египатско божанство, 51) економско-пропагандни програм, 53) новчана јединица Ирана (множ.), 55) трећи степен, 56) духовни сталеж, 58) превлака на Малаки, 59) одаја, 60) сухо тесто зрнастог облика, 62) стоти део франка, 64) женско име, 65) врста француског аутомобила.

УСПРАВНО:

1) велика летелица напуњена гасом лакшим од ваздуха, 2) наука о моралу, 3) планина у Бугарској, 4) неман, 5) други степен Ц-дур скале, 6) узвик нестрпљења, 7) латински предлог (из, од), 8) женско име, 9) државне касе, 10) француски писац (Ги де), 12) неспокојство, 13) наш новинар, хумориста, 16) чврсто стање воде, 19) страно мушко име, 20) историјско место у САД, 23) хемијски елемент, 25) чехословачка афирмација, 27) научник који се бави проучавањем грађе тела, 28) дивљење, 29) град на Јадрану, 31) сеоско подручје, 32) средњовековни рудари у неким нашим крајевима, 33) први човек (мит.), 35) име иранског шаха Пахлавија, 38) највиши мушки глас, 39) језеро у средњој Америци, 40) ситне животиње, зглавкари, 41) господин, газда (грч.), 42) град у Колумбији, 43) једна од САД, 45) чувена оперска певачица Марија, 47) речно превозно средство, 49) ноћни локал, 50) драги камен, 52) део прибора за писање, 54) летовалиште на Кварнеру, 55) висинска тачка, 57) превремен, 59) догађаји за време спавања, 61) предлог, 63) подземни свет (мит.).

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

1) антена, 7) тараба, 13) гартан, 14) Одисеј, 15) алка, 16) Тар, 18) оков, к, а, 19) дирка, а, а, 21) ам, 23) забаван, 24) Т(есла) Н(икола), 25) Мура, 27) Ирак, 28) тих, 29) арија, 31) е, т, 32) сако, 33) Јара, 35) опал, 37) имам, 39) рт, 41) Емина, 44) тил, 45) Мара, 47) ирис, 48) Ал, 49) саботер, 51) ЛП, л, о, 53) телал, ш, и, 55) Ирма, 58) сам, 59) алир, 61) Јастук, 63) анкери, 65) анкета, 66) Норман.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ 11000 Београд, Македонска 29. Директор Миролуб Лазаревић. Главни и одговорни уредник Живорад Стојановић, технички уредник Владислав Горбунов. Претплата за нашу земљу: годишња 132,00 дина, полугодишња 66,00 дина, тромесечна 33,00 дина. Претплата за иностранство: годишња 264,00 дина, полугодишња 132,00 дина, тромесечна 66,00 дина. Уплате на текући рачун 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству: ДМ 46 — \$ 16 — Ff 73 — Sfr 53 — Skr 73. Девизне уплате из иностранства преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-0054. Поштанска фах 124. Телефони: 24-471, централа 24-191 и 25-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Оглосава на агенција: Македонска 35 | тел. 22-711. На основу нишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-29 73-02 од 22. I 1973. године не плаћа се порез на промет.

ПОЛИТИКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

СКОРО ЧЕТИРИ МИЛИЈАРДЕ

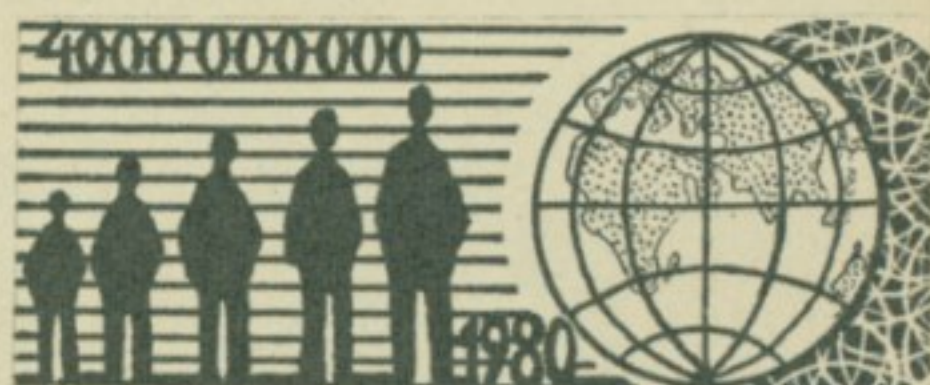
Драги Забавнице,
желео бих да ми одговорим како се утврђује број становника и колико укупно људи живи на Земљи.

Драган Матић,
Слободана Пенезића 4
Аранђеловац

Становништво је укупан број људи који живе на одређеном простору. Број, густина насељености, прираштај и смртност становништва утврђује се најчешће пописом или статистичким прорачунима. У већини земаља уобичајено је да се попис врши једном у десет година а према потреби и након пет година од последњег пописа. Први пописи спровођени су још у робовласничким државама. Таквих покушаја било је и касније, али је систематски попис становништва по-

вијег датума. У СФРЈ први попис после рата обављен је 1948. године.

Тешко је утврдити укупан број становника на Земљи. Најгушће је насељена Европа, просечно 90 становника на 1 кв км, а најређе Океанија — само два становника на 1 кв км. Према прорачунима земаљска кугла је 1965. године имала преко 3.276 милиона становника са просечном густином насељености од 24 становника на 1 кв км. Рачуна се да ће број људи на Земљи 1980. године да достигне цифру од преко четири милијарде.

ЦЕЛА
МАТУРА
У ЈЕДНОЈ
КЊИЗИ!

СА „ПРИРУЧНИКОМ ЗА НОВУ МАТУРУ“ МОЖЕТЕ БРЗО И УСПЕШНО ДА ОБНОВИТЕ ЦЕЛО СРЕДЊОШКОЛСКО ГРАДИВО!

НИП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“ у сарадњи са групом познатих педагога приредило је специјално за гимназијалце и средњошколце „ПРИРУЧНИК ЗА НОВУ МАТУРУ“ који садржи сажето градиво из СРПСКОХРВАТСКОГ ЈЕЗИКА, ИСТОРИЈЕ, ГЕОГРАФИЈЕ, БИОЛОГИЈЕ, ХЕМИЈЕ, ФИЗИКЕ и МАТЕМАТИКЕ по наставном плану од I до IV разреда.

Ово је јединствен приручник, штампан на 378 страна, за припрему матуре и за брзо и успешно понављање градива у току школске године. Можете га добити доузећем, по цени од 40 н. дина. за само неколико дана ако пошаљете писмо или дописницу са наруџбином на: НИП „КЊИЖЕВНЕ НОВИНЕ“, Француска 7, 11001 Београд.

$$\log x = \cos 60^\circ$$

$$\Rightarrow x = \sqrt{10}$$

КАКО СЕ
РЕШАВАЈУ
ЗАДАЦИ ИЗ
МАТЕМАТИКЕ

Лако и брзо можете и сами научити из књига „ИЗРАБЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ“. Нудимо вам четири књиге које садрже целовиту израду свих задатака из математике за гимназије, техничке и остале средње школе (I књига — Алгебра за I разред, II књига — Алгебра за II разред, III књига — Тригонометрија и алгебра за III разред и IV књига — Аналитичка геометрија, низови, диференцијални и интегрални рачун и стереометрија за IV разред). Наручите дописницом или писмом са назнаком које књиге желите на адресу: МАТЕМАТИКА — 71001 Сарајево, п.п. 64. Књиге ћете одмах добити и платити поштару кад вам донесе (поузећем). Цена сваке књиге је 50 динара. Ко наручи све четири књиге заједно, платиће свега 160 динара!

ГЛЕ! МИКА
ИГРА БЕЗБОЛ
С ДРУГОВИ-
МА!

СЕДИ
ЛЕПО И
ПОСМА-
ТРАЈ!

ЕТО! САД
СИ КАО У
ЛОЖИ!

ГЛЕДАЈ ОВО: СПЕЦИЈАЛНО
ОКНО ЗА ОВАКВЕ ПРИЛИКЕ!
СТАКЛО ЈЕ НЕСАЛОМЉИВО!

Distributed by King Features Syndicate.

ДА МИ
НЕКА
ЗАЛУТАЛА
ЛОПТА НЕ
РАЗБИЈЕ
ПРОЗОР!

ИМА ЛИ
КОГА?

ДОНЕО САМ
ВАМ МАЛО
РИБЕ!

ПОСЛУЖИЛА
ТЕ ДНАС
СРЕБА,
А?

НЕКЕТЕ МИ ВЕРОВАТИ,
АЛ' ЈЕДНА ШТО МИ
ЈЕ ПОБЕГЛА
БИЛА ЈЕ...

ЦАНГРРР!

...ОВОЛИКА!

ПА... ОСИМ
РАЗБИЈЕНОГ ОКНА
... ШТА ЈОШ НОВО
ИМА КОД
ВАС?